3
ŞUBAT
1980
PAZAR
10
LIRA

Halkın Gazetesi
Demokrat

Kerim KORCAN
Sorumluluk
Sayfa 2

Yılmaz DOĞAN
Devalüasyon ve zam paketi
Sayfa 3

Rıfat ILGAZ
Herkesin bir işi var
Sayfa 4

Araştırma İnceleme servisi
Yağ niçin bulunamıyor
Sayfa 8

SANTRAL MENSUCAT'TA 5 BİN 500 İŞÇİ DİRENİŞE GEÇTİ

Zamlara, baskılara karşı tepkiler büyüyor

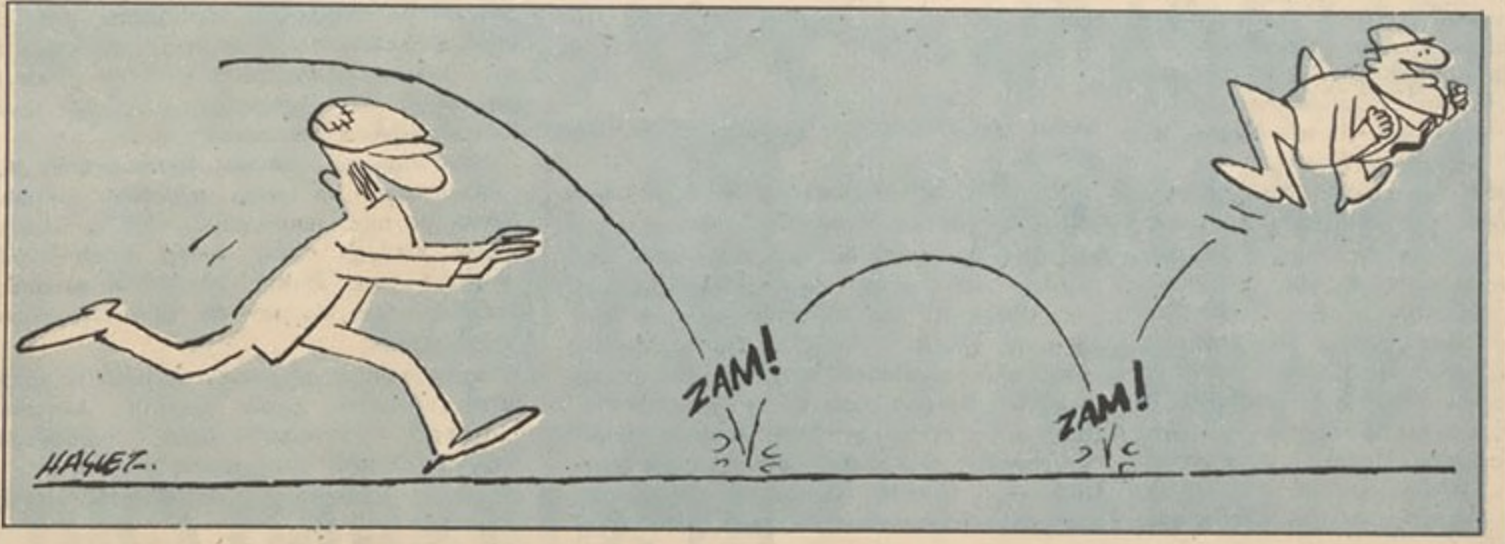

ÖLDÜRÜCÜ ZAMLARA TEPKİLER

- İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Tüm zenginlikler belli bir sınıfın emrine verilerek Anayasa o çiğnenmiştir
- Kimya Mühendisleri Odası Başkanı Gümrükçüoğlu zam kararlarının emperyalizmin direktifiyle alındığını söyledi.

TÜMAŞ Genel Başkanı Oturan:

Yaşam halka zından edildi

ANKARA (DEMOKRAT)

Tüm Üniversite, Akademi ve Yüksek Okul Asistanları Birliği, (TÜMAS) Genel Başkanı Mehmet Ali Oturan, devalüasyon ve yüksek orandaki zamları eleştirdi. Oturan, devalüasyon ve zamların IMF'nin buyruklarının bir gereği olarak gerçekleştirildiğini, egemen güçlerin emperyalizme bağımlılık politikalarının bir sonucu olduğunu söyledi. Kimya Mühendisleri Odası Başkanı Gümrükçüoğlu da zam kararlarının emperyalizmin direktifleriyle alındığını söyledi.

TÜMAS Genel Başkanı Mehmet Ali Oturan, dün yaptığı yazılı açıklamada, "Devalüasyon ve zamların ardından çıkartılmaya çalışılan baskı yasaları ile emekçi halk yığınlarının susturulması ve ezilmesi amaçlanıyor" dedi. Oturan açıklamasında şu görüşleri savundu:

"IMF'nin girdiği her ülkeye götürdüğü değişmez öneriler, devalüasyon zam ve ücretlerin dondurulmasıdır. Bu önerilerin ise sömürgen sınıfların, yanı kapitalistlerin, aracı ve vurguncuların daha çok kazanması, buna karşı işçi ve emekçi yığınlarının açlığa mahkum edilmesi anlamına geldiği artık herkes tarafından iyice bilinmektedir."

"TARİŞ İÇİN İSPİYON KOMİSYONU KURULDU"

Bir süre önce direnişe geçen TARİŞ işçilerine yapılan baskı ve saldırılara karşı çıkan Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki asistanların durumuna değindi. TARİŞ işçilerine yapılan saldırılara karşı çıkan asistanların saptanıp "Gerekli yerlere ihbar edilme-

(Devamı 7. Sayfada)

- Zamlardan yakınan halk "Haydi,et yemeden yaşıyoruz.Ama Çekmece'den Eminönü'ne yürünmez ki" diyor
- DİSK de zamanı daha sonra saptanmak üzere genel grev kararı aldı
- Kıyım ve baskılara karşı "Ortak Davranış Eylem Komiteleri" kurulacak, uluslararası sendikal konferanslar düzenlenecek

HABER MERKEZİ

Son zamlara karşı halkın tepkisi devam ederken, Ören'de toplanan DİSK Genişletilmiş Başkanlar Konseyi, zamları, baskı ve kıyımları baskı-ve-kıyımları –protesto etmek amacıyla genel grev kararı aldığı açıklandı.

Ören'de DİSK Yönetim, Yürütme, Onur ve Denetim Kurulları ortak toplantısından sonra yapılan açıklamada, "Politik, ekonomik saldırılar, baskılar karşısında Tür-

(Devamı 7. Sayfada)

YORUM

SİZ KİMSİNİZ?

Demokratik kitleörgütlerinin kapatıldığı, sadece yaşam hakkını savunma yolundaki işçilerin direnişinin devlet gücüyle kırıldığı bir ortamda siz bay Mehmet Yazar TV'de halkımızın onuruyla alay edercesine bangır bangır bağırıp demeçler veriyorsunuz. İşçi örgütlerinin yıldırılmak istendiği öğretmen örgütlerinin baskı altına alındığı, demokratik görüşlü memurların faşist militanlarla değiştirildiği, kısaca emeğin sesi kısılırken siz büyük işverenlerin ya da TÜSİAD'cıların hergün boy boy televizyona çıkması,' sanki rejimin nereye götürülmek istendiğini göstermiyor mu?

Tutmuş halka öğüt vermeye kalkıyorsunuz. "Halkın paniğe kapılıp gereksiz harcamalarından kaçınmasını" istiyorsunuz. Bu zamlardan sonra halkın harcama yapacak hali kalmadığını bildiğimizden aslında bu boş sözlerin altında yatan anlamsızlık bellidir. Ama bu yazının yazılış nedeni sadece bu değildir.

Bay Mehmet Yazar!

Başında bulunduğunuz örgütlerin empervalist

●●●

(Devamı 7. Sayfada)

Vapur ve tren biletlerine yapılan zammı fazla bulan halk. "Maaşımızın yol parasına gidiyor" diyor. (FOTOĞRAF: HÜSEYİN AVUÇ)

BUNA DA "İŞKENCE DEĞİL" DEYİN !

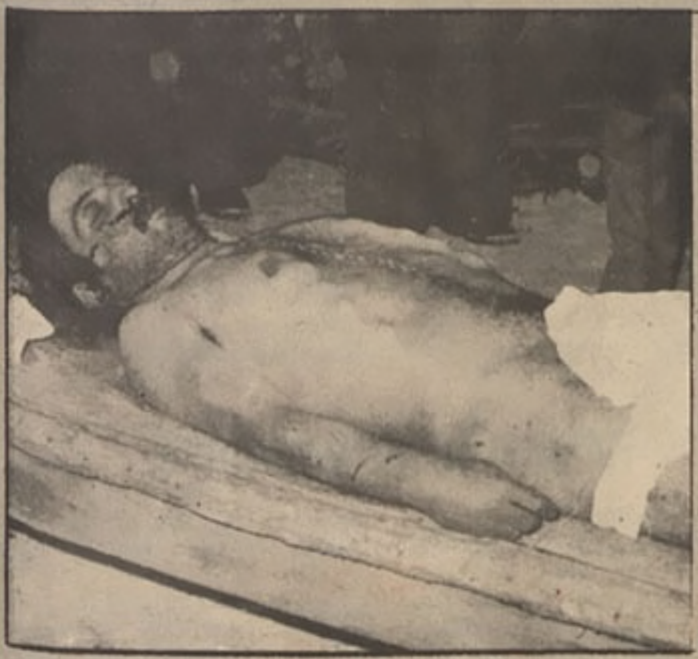

Kars Emniyet Müdürlüğü'nde gördüğü işkence sonucu ölen Oruç Korkmaz'ın vücudu çürükler içindeydi.

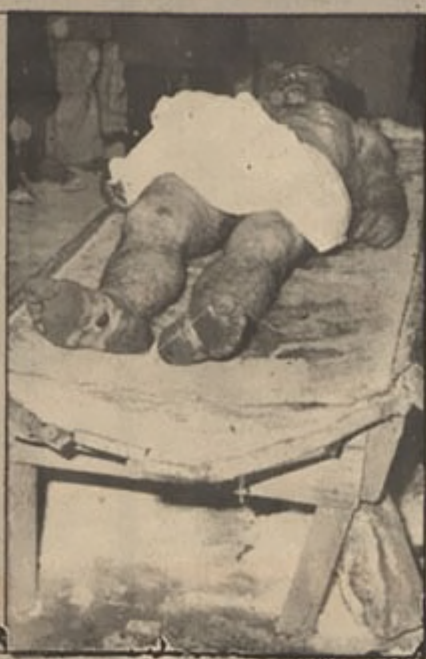

Oruç Korkmaz, işkence uygulamalarının yeni kurbanlarından biri oldu.

Oğlu emniyette öldürülen ana işkenceci polislerden hesap sorulmasını istedi

- Bahar Korkmaz,Genel Kurmay Başkanlığına ve Başbakan'a açık mektup yazarak "Bu canavarca gidişe son verilmelidir" dedi

HABERİ 7. SAYFADA

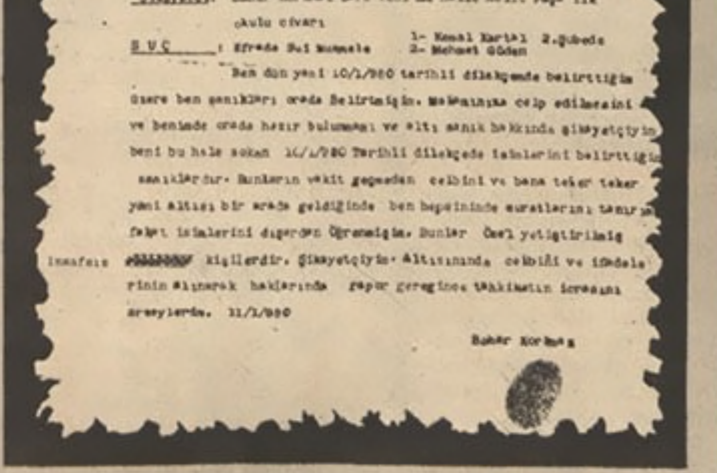

Oruç Korkmaz'ın annesi Bahar Kokmaz işkencecileri Genel Kurmay Başkanı'na şikayet etti.

Faşistler Artvin'de yeni saldırılara hazırlanıyor

HABERİ 4. SAYFADA

İhracatçılar hem serbestlik hem de devlet desteği istiyor

HABER MERKEZİ

İhracatçılar Birliği'nin düzenlediği "İhracatın Geliştirilmesi ve Sorunları" adlı panel, dün İstanbul Sheraton Oteli'nde yapıldı. Çeşitli İhracatçı Birlikleri'nin katıldığı panelde konuşmacılar, sorunlarını dile getirerek, hem ihracattaki engellemelerin kaldırılmasını ve ihracatın serbest - bırakılmasını istediler, hem de devlet himayesinin gerekli-

(Devamı 7. Sayfada)

Ecevit,Sosyalist Enternasyonal'a katılmak üzere Viyana'ya gitti

HABER MERKEZİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, partisinin de üye olduğu Sosyalist Enternasyonal'in Avusturya'nın başkentinde yapılacak olan toplantısına katılmak üzere dün Viyana'ya gitti. Sosyalist Enternasyonal toplantısına Federal Almanya Sosyal Demokrat Partisi lideri Willy Brandt baş-

(Devamı 7. Sayfada)

Brezilya'nın dış borçları 50 milyar doları aştı

Güney Amerika ekonomik modeli iflasın eşiğinde

Kemal BALCI

AP azınlık hükümetinin Türk ekonomisine yerleştirmek istediği "Bırakın yapsınlar, bırakın geçsinler" politikasının sonuna kadar serbestçe uygulandığı Güney Amerika modeli ekonomilerin iflasın, eşiğinde olduğu ve ABD'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalımı "ihraç" ettiği bu ülkelerdeki askeri diktatörlüklerin bir bir yıkılma sürecine girdiği belirtildi.

Demokrat muhabirinin edindiği bilgiye göre, Güney Amerika ülkeleri içerisinde geçmiş yıllarda ekonomik kalkınması "mucize" olarak sunulan Brezilya'da yıllık cari hesap açığı 7.1 milyar doların devlet borçları 50 milyar doların üzerinde bulunuyor. Uluslararası Para Fonu kaynaklarına göre 1970 başlarında dışödemeler dengesi 12 milyar dolar açık veren bu ülkede ekonomik bunalımı korkunç boyutlarda sürüyor. Cari hesap açığı her yıl giderek büyüyen ve askeri diktatörlüklerle tüm özgürlüklerin baskı altında tutulduğu bu ülkede yabancı tekellerle işbirliği içindeki küçük bir yerli sermayedarın

(Devamı 7. Sayfada)

İspanya'da polisle ETA gerillaları çarpıştı 7 kişi öldü

HABERİ 7. SAYFADA

ABD Ortadoğu'ya asker göndermek için Japonya üslerinden yararlanacak

HABERİ 7. SAYFADA

Milli Eğitim'deki atamalar için Meclis araştırması istendi

ANKARA (A.A.)

Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen atama ve tayinleri ile uygulanan politika hakkında meclis araştırması açılması istenmiştir.

CHP Trabzon milletvekili Rahmi Kumas ve 71 arkadaşı dün Millet Meclisi Başkanlığı'na verdikleri araştırma önergesinde, "Milli Eğitim Bakanlığı'nda tayin ve atamalarda uygulanan yöntemleri eleştirdiler.Araştırma önergesinde, Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'un okulların yarı yıl arasını 3 Mart'a kadar uzattığı da belirtilerek, "Bakanın amacı öğretmenlere zulmetmektir. Cumhuriyetin en zalim bakanı niteliğini, şimdiden kazanmıştır" denildi.

Kumaş ve arkadaşlarının önergesinde, "Tum illerde öğretmen gereksinmesinin ne olduğunun ve şu anda izlenen atama politikasıyla buralara kaç öğretmen gönderildiğinin" de araştırılması istendi.

Önergede, "cezalandırma özlemiyle kaç yurtsever öğretmen yönetici ve memurun görevden ayrıldığı, bunlardan danıştay'dan karar alanlardan hangilerinin kararlarına uyulduğu yönündeki tüm soruların doğru karşılıklarının bulunabilmesi için meclis araştırması açılması" önerildi.

İşletmeler Bakanlığı kaldırılınca memurlar ortada kaldı

DEMOKRAT(ANKARA)

Demirel hükümetinin kurulmasıyla kaldırılan İşletmeler Bakanlığı'nda çalışan memurlar ortada kaldılar. İki ay binanın içinde boş bekletilen memurlar, bir aydır da başbakanlığa ait boş bir binanın dört odasına dolduruldular. Oturacak yer bile bulamayan 287 kişi sorumlu bir makam bulamadıklarından hasta kağıdı alamıyorlar. Yakınları veya kendileri hastalandıklarında hastane ve ilaç masraflarını ceplerinden karşılayan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na bağlı olmalarına karşın, yasanın öngördüğü haklardan yararlanamamalarını, maaşlarını her ay 10 gün gecikmeyle almalarını tepkiyle karşılıyorlar. Yakında diğer bakanlıklara dağıtılacaklarını ve faşistlerin etkinliği altındaki illere sürüleceklerini söyleyen memurlar görevden istifa etmek isteyen bir arkadaşlarının ilgili tek yer olarak Cumhurbaşkanlığı'na başvurduğunu bildirdiler.

TRT'DE DİSK'E BAGLI

HABER-İŞ üyelerinin sözleşmeleri feshediliyor

(ANKARA DEMOKRAT)

TRT Haber Merkezinde görevli DİSK'e bağlı yeni Haber-İş sendikası üyesi memurlar sözleşmeleri feshedilerek işten atılmaya başlandı. En son olarak haber merkezi'nde mütercim olarak çalışan Güler Özsever işinden alındı

TRT Haber Merkezinde böylelikle yeni Haber-İş'e bağlı hiçbir memur bırakılmamış oluyor. Bilindiği gibi TRT Haber Merkezinde Türk—İş'e bağlı Haber—İş sendikası örgütlüdür.

MHP Eyüp 2.Başkanı ve oğlu öldürüldü

- ANKARA'DA FAŞİSTLER BİR İLKOKUL MÜDÜRÜNÜ YARALADILAR.
- ESKİŞEHİR SEYİTGAZİ'DE KÖYLÜLER JANDARMAYLA ÇATIŞTI 9 KİŞİ TUTUKLANDI
- MERSİN'DE ESNAFTAN ZORLA PARA TOPLAYAN FAŞİSTLER YAKALANDI.
- KARABÜK'TE FAŞİSTLERİN BİR DEVRİMCİ İŞÇİYİ YARALADIGI BİLDİRİLDİ.
- YOZGAT'TA CHP MİLLETVEKİLİ VELİ ZEREN'İN KARDEŞİ DÖVÜLDÜ.
- ZONGULDAK'TA FAŞİSTLERİN SALDIRISINA UGRAYAN BİR DEVRİMCİ AGIR YARALANDI.
- BAYRAMPAŞA BELEDİYE OTOBÜSÜ SİLAHLA TARANDI 2 KİŞİ ÖLDÜ.
- OKMEYDANI'NDA BIR TERZI DÜKKANINA AÇILAN ATEŞ SONUCU BİR KİŞİ ÖLDÜ, BİR KİŞİ DE YARALANDI.

HABERİ 4. SAYFADA

Demokrat'tan OKURLARA

Zamlar ve "Terör" tartışmaları

Geçtiğimiz haftanın en çok kullanılan sözü herhalde 'zam' olmuştur. Emekçi kitlelerin yaşamını derinden etkileyen son zam kararları, vapurda, trende, işyerinde, sokakta, dolmuşta, kısacası her yerde neredeyse konuşulan tek konu haline geldi. Eskiden fileyi nasıl doldurabileceğini merak eden insanlar, şimdi pazara filesiz nasıl gidilebileceğini düşünmeye koyuldular.

Kitleler yaşamlarını alt–üst eden son zamların sıkıntısını çekerken, Başbakan ve diğer yetkililer de, yaptıkları işi nasıl savunacaklarının sıkıntısını yaşıyorlardı. Demirel bilinen çevrelerce kendisine aldırtılan kararları "kaçınılmaz,zorunlu ve vatan için katlanılması gereken tedbirler"olarak sunabilmek için televizyonda saatlerce ekonomi ve siyaset dersi verdi.

Yurttaşların, hem "bu fiyatları öpüp de başınıza koyun" diyen Demirel'e ,hem de alınan önlemleri savunan çevrelere inanıp inanmayacakları sorusunun yanıtı da yine geçtiğimiz haftanın sonuna doğru ortaya çıktı. Açıklamalar çok insan tarafından makul karşılanmamış olacak ki, Cuma günü İstanbul'da halk vapur ve trenlere bilet almadan bindi. Görevlilerin, güvenlik kuvvetlerinin uyarısına rağmen yolcular zamları protesto eden sloganlar söyleyerek para vermeden işlerine gittiler. Yine hafta sonuna doğru, Ankara'nın çeşitli semtlerinde halkın zamları protesto gösterileri düzenlediği görüldü.

Cumhuriyet tarihinde belki de ilk kez görülen ve yoğunlaşacağı tahmin edilen bu tür protesto gösterileri karşısında iktidarın tutumunun önümüzdeki hafta ortaya çıkacağı sanılmaktadır.

Geçtiğimiz haftanın bir diğer önemli ve ilginç olayı ise, Ecevit'in Türkiye'ye Güney Amerika modeli elbise giydirilmek istendiğini ileri sürmesi ve işçileri "uyanık olmaya" ve "tavır almaya" çağırmasıydı. Ecevit'in Güney Amerika modeli benzetmesi bazı çevrelerde gülümsemeyle karşılandı ve "Şimdiki durumun bir takım G. Amerika ülkelerinden pek farkı olmadığı" şeklinde itirazlara yol açtı . Öte yandan Ecevit'in bu "uyarısı"nı CHP etkinliğindeki bazı sendika ve kuruluşların aynı doğrultudaki demeçleri izledi. Bunların hemen ardından da Ecevit, CHP'nin her zaman kitle eylemlerine girmekten kaçındığını açıkladı. Bu açıklama; bir çok kişi CHP liderinin Türkiye'deki rejim değişikliği tehlikesine ilişkin söylediklerini ne amaçla ve niçin söylediğini anlayabilmek için epey yorulurken, Ecevit'in tavır almaktan sadece demeç vermeyi kastettiğini açığa çıkardı. Diğer yandan Ecevit'in Sosyalist Enternasyonal toplantısına giderken böyle bir açıklama yapması,bazı çevreler tarafından iktidarın önümüzdeki günlerde gündeme getireceği baskı uygulamaları karşısında sessiz kalacağı şeklinde yorumlandı.

Bütün bunların yanında, faşist terörün tezgâhlayıcılarının ve İpekçi suikastının sorumlularının da mesaj gönderdiği veya konuşmacı olarak katıldığı "Abdi İpekçi Semineri"nde onlarla birlikte "Türkiye'deki terör"ü tartışması kendisinin son durumu ile ilgili tartışmaları yoğunlaştırdı.

Devlet terörünü yoğunlaştırma, baskı ve zulmü artırma hazırlığı içinde olanların kamuoyu oluşturma çalışması olarak yorumlanan "Türkiye'de terör"tartışmasının İpekçiyi kimlerin ve niçin katlettiğini gizlemeye yetmediği görüldü.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

3 ŞUBAT

1966 ANKARA TEMİZLİK İŞÇİLERİ YÜRÜYÜŞ YAPTI

TC'nin kuruluşundan bu yana Ankara temizlik işçileri ilk kez bir yürüyüş yaparak, "memur sayılmalarını istediler ve günde 16 saat çalıştırılmalarını protesto" ettiler.

1976 108 İŞÇİ GREVE BAŞLADI

İzmir'de Tokez Kollektif Şirketinde çalışan Maden–İş üyesi 108 işçi greve başladı.

1977 YEŞİLKÖY, ESENBOĞA VE İZMİR HAVAALANLARINDA GREV BAŞLADI

Hava–İş Sendikası ile Türk Hava Yolları arasında imzalanan toplu iş sözleşmesinin çeşitli maddelerine işverence uyulmaması üzerine sendika tarafından alınan grev kararı Yeşilköy, Esenboğa ve İzmir havaalanlarında uygulanmaya başlandı. 5600 kişinin katıldığı grev nedeniyle Türk Hava Yollarının iç ve dış hat seferleri tamamen durdu. Hava-İş Sendikası Genel Başkanı Erdoğan Balcı, "Grev uygulaması bizim için şart oldu. Haklarımızı alıncaya kadar grevi sürdürüp, koşullara göre yaygınlaştıracağız" dedi.

1978 İBRAHİM BOZKURT

1 Şubatta Emek Mahallesinde pusuya düşürülerek karnından yaralanan İbrahim Bozkurt adlı devrimci, tedavi edildiği hastanede öldü. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu öğrencisi Bozkurt, Ankara DEV–GENÇ delegesiydi. Ankara DEV–GENÇ, İbrahim Bozkurt'un ölmesi üzerine bir bildiri yayınlayarak, saldırının Nene Hatun Yurdunda üslenen faşistlerce yapıldığını bildirdi.

1979 HÜSEYİN AÇIKGENÇ'

Bir süre önce Gerede'de faşistlerin saldırısına uğrayarak yaralanan Tapulama Müdürlüğü teknisyeni, Hüseyin Açıkgenç, Bolu Devlet Hastanesinde öldü. Tapu ve Kadastro Personeli Meslek Birliği Derneği saldırıyı kınadı. TÜM–DER Genel Sekreteri Nahit Hacıköylü, Gerede TÜM–DER Yönetim Kurulu üyesi olan Açıkgenç'in varasının ölümcül olmadığını, ölüm nedeninin bakımsızlık olduğunu söyledi.

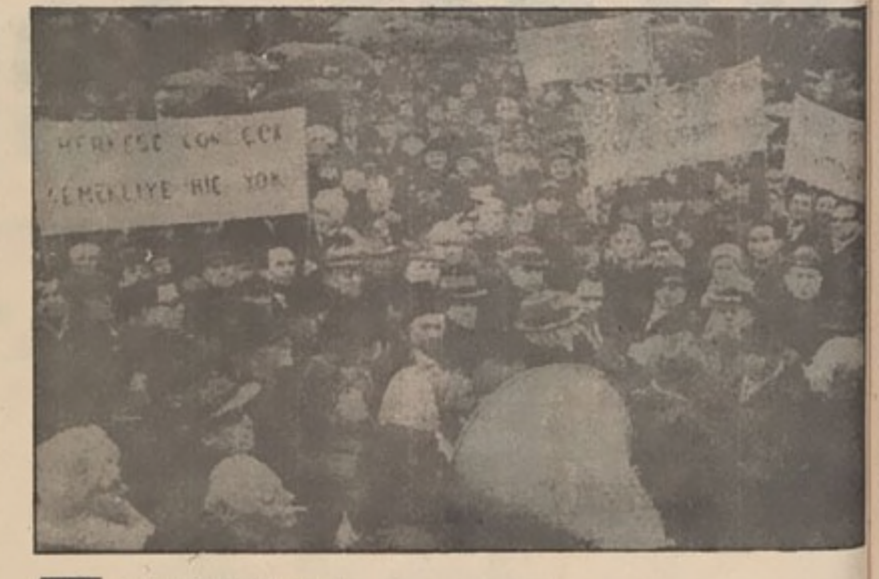

1971 EMEKLİLER GÖSTERİ DÜZENLEDİ

Başkentteki sivil ve asker emeklileri ile dul ve yetimlerden bin kadarı Başbakanlığın önünde sessiz bir gösteri yaparak, Devlet Bakanı Hasan Dinçer'e tek tek dilekçe verdiler. Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Başkanı Sadi Heper, yaptığı basın toplantısında, işçi emeklilerinin yeni haklar istediklerini söyleyerek, tüm emeklileri yakında kurulacak olan "Türkiye Emeklileri Milli Federasyonu" etrafında birleşmeye çağırdı.

GÜNÜN YAZISI

Sorumluluk

Kerim KORCAN

Şimdi eğri oturup doğru konuşalım, hangimiz başımızı çevirip şöyle bir ilgiyle süzmeyiz, bir bakan görünce, bir milletvekili görünce? "Şunu görüyor musun şunu? " diyerek hatırlı bir kişinin yanımızdan geçtiği duyurulunca, dönüp o yana bakmaz mıyız? Sınıf karakterleri bir yana, o kişiler de daha dün aramızdan, yakınımızdan çevremizden çıkmamışlar mıdır? Peki nedir öyleyse bu taa derebeylikten gelen seçkin hayranlığımız, kendi yaptığımız puta gene kendimizin tapmamız?

Sürüp gelen devirler boyu, gene sürüp giden bu hastalığımıza şöyle bir el atmayalım mı? Bu bahiste de biraz olsun kalem oynatmayalım mı? Toplum olarak başımıza binbir türlü belânın musallat olması biraz da bu konudaki ihmalimizden, vurdum–duymazlığımızdan kaynaklanmıyor mu? Sen hem birtakım adamlara toplumu yönetmek yolunda kayıtsız şartsız yetkiler vereceksin (kontrol, denetim, murakabe görevlerimizi hakkıyla yapmamamızdan söz ediyorum) hem de sonra gemi karaya vurunca, onlardan şikâyetçi kesileceksin, işte bu olmaz!

Bu ülke kürklü paltolarına bürünüp en büyük yalanları gözlerimizin içine baka baka söyleyenlerin tecrübe alanı mıdır? Onlar kazandıkça elbette bu oyuna son vermeyeceklerdir. Mazlum insan ellerinin onların yakasına uzanmasından, onlara hesap sormasından, onları başından defetmesinden, kendi kaderini kendi ellerine almasından başka bir yol ve çare var mı? Siz söyleyin var mı? Bu soruyu sorduktan sonra ister istemez topluca insan davranışlarına gözatmak zorunluğu doğuyor, gözlerinizi biraz da o tarafa çeviriyorsunuz.

Vatandaş son seçimlerden önce otobüs duraklarında, tren istasyonlarında, yollarda, kahvehanelerde, sendika, parti, aile toplantılarında, gazetelerde, meclislerde, radyolarda, zamanın iktidarının iktisat politikasından şikâyetçi olmuyor muydu? Beş liraya bir yumurta alamıyacağını söylemiyor muydu? Günlük hayatın böylece bir cehennem azabına dönüştüğünü vurgulamıyor muydu? Vurguluyordu. Peki sonra reyini kendisine bir yumurtayı on liraya satmaya hazırlananlara vermedi mi? Verdi. Peki nasıl bir sonuç çıkıyor bu helezondan, ali cengiz oyunundan?

Eee, şimdi deli olmamak elde değil. Bir değil, bin şaşmalıyız böyle bir durum karşısında. Rey alan suçlu da, oy veren suçsuz mu? Kim çıkarmış bu genel yanılma affını? Bunun üstüne titizlikle, kılı kırka yaran bir yiğitlikle gitmeliyiz ve sonunda olumlu bir kanıya varmalıyız. Çektiğimiz acılardan, yalnız karşımızdakileri sorumlu tutmak ve böylece yan gelip yatmak alışkanlığımızdan kurtulamazsak, tarih bilelim ki iplik iplik yazacaktır bu yanlışlarımızı. Yani adalet için mi rey verdin, yoksa felâket için mi oy verdin? İşte bunu önce kendin araştıracak, kendin bulacaksın. Sen bocaladığın ölçüde karşı tarafın başarısı tam demektir. Durumu görmezden gelemezsin, sosyal görevini savsaklayamazsın. Bu kere de atı alan Üsküdar'ı aşmak üzere. Şöyle yüzeyden bakılırsa, her belâ demokratiktir Türkiye'de. Rey sandığıyla, oy dolabı arasındaki farkı meydana koymanın, ona göre davranmanın mevsimi geldi de geçiyor. Namık Kemal'in ünlü mısrasıyla seslenelim: "Kilâbı zulme kaldı gezdiğin o nazenda sahralar/Uyan ey yareli şiri jiyan bu habı gafletten."

Yazın ormanlar yanar, kışın insanlar donar, ama hangi insanlar. Şimdi radyo devri geçti, geçiyor, hemen herkes televizyonda. Sanatçısı, edebiyatçısı, politikacısı. Demek ki artık sesini verip de yüzünü saklayamazsın. Her şeyinle apaçık halkın gözleri önündesin. Siz hiç başbakanın soğuktan titrediğini gördünüz mü orada? Ben görmedim. Aksine besiliydi hep. Yüzü güleçti, kendi rahattı. Arada şöylebir ürperme geçiriyorsa da, bunu soğukla açıklamak imkânsız.

Yalnız şu var ki, tabii bir iktidar hırsından söz açılabilir. Ama, o zaman da şöyle bir soru çıkar ortaya, bu hırsta olmasa ne işi var bu tuzu kuru adamın orada? Bunu da insaflıca koymak gerek orta yere. Şu var ki sadece kendinin değil, belli bir sınıfın da politikasını yürütmektedir. Beri taraftan yüzeyden bakılınca kanunidir, demokratik-

(Devamı 7. Sayfada)

FORUM

Tekelci sermayenin "KİT operasyonu"

Yılmaz DOĞAN
YAZAR – İKTİSATÇI

T. Odalar Birliği'nce Demirel hükümetinin ilk kuruluş günlerinde yayınlanan "Ülkemizin Önemli ve Acil sorunlarına İlişkin Görüşler ve Öneriler" adlı "tekelci sermayenin programı" diyebileceğimiz raporu bir yanınıza, hükümetin bu güne kadar ki olan icraatını yansıtan Resmi Gazeteleri de diğer yanınıza koyun ve karşılaştırın. Aradaki parelelliği açıkca göreceksiniz. Tekelci sermeyenin sözünü ettiğimiz raporunda maddeleri çeşitli yerlere serpiştirilmiş bir "KİT Operasyonu" nun yer aldığını da göreceksiniz. Nitekim, geçtiğimiz hafta uygulamaya konulan zamlarla , alınan kararlarla, fabrika baskınlarıyla bu operasyonun büyük ölçüde başlatıldığını söyleyebiliriz.

1980 yılı KİT Finansman açığı 295 milyar olarak belirlenmiş, ancak yapılacak zamlardan elde edilecek 100 milyar gelirle bu açık, "resmen" 195 milyar TL olarak belirlenmiştir. Bu açığın, geçmişte olduğu gibi ağırlıkla karşılıksız para basma yoluyla kapatılmaya gidileceği bunun da enflasyonu körükleyeceği tekelci sermaye dahil herkesce bilinmektedir.

"KİT"açıklarının boyutları, sistem içinde tehlike teşkil edecek boyutlara ulaşmıştır. Kısaca "açık finansman" yoluna başvuru sınırlandırılmalıdır.Bunun için de belli bir operasyona gerek vardır. Bu operasyonun hem enflasyonu frenlemesi hem de tekelci sermayenin egemenliğini pekiştirmesi beklenmektedir ve operasyon başlatılmıştır...

Yapılan zamlarla sözünü ettiğimiz 100 milyar TL tutarındaki açığın kapatılması, böylecede açığın 195 milyar TL. ya indirilmesi amaçlanmıştır. Operasyonun ikinci boyutu,KİT ürünlerindeki fiyat saptamasıyla ilgilidir. Bilindiği gibi KİT ürünlerinden bazıları "temel mal ve hizmet" sayılmış ve bunların fiyatlarının KİT yönetimlerince değil Bakanlar Kurulunca saptanması kararlaştırılmıştır.

Maliyetinin altında saptanan temel mal ve hizmetlerden doğan zarar, "görev zararı" adı altından hazineden karşılanmaktadır. Temel mal ve hizmetler denetiminin sayısı ise hükümetlerce hep genişletilmiş ve son yıllardaki ugulamaya göre,elektrik,kömür, gübre deniz yolları,demiryolları, havayolları, ulaşımı ve taşımacılığı, yatırım malı niteliğindeki makine-teçhizat, sanayi girdileri ve çay,şeker,Et—Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, Sümerbank mamulleri temel mal ve hizmet olarak saptanmıştır. Bu ürünlerin fiyatlarının genellikle maliyetinin altında saptanmasıyla-sübvansiye edilmesi-oluşan görev zararları hızla artmış, 1977 de 22 milyar TL olan zararlar 1978'de 32 milyara çıkmış 1979'da ise 45 milyar TL olacağı tahmin edilmiştir.

"Görev zararları"na bir de "işletme zararları" eklendiğinde KİT zararlarının dev boyutlara ulaştığı görülmektedir. Alınan son kararla "temel mal ve hizmetlerin" tanımı yeniden yapılmış ve elektrik, kömür, gübre, demiryolları, denizyolları taşımacılığı dışındaki ürünler "temel mal ve hizmet" tanımının dışına çıkarılmışlardır. Buna göre fiyatları artık Bakanlar Kurulu'nca saptanmayacak dolayısıyla sübvansiye edilmeyecek demir-çelik yatırım malı niteliğindeki makine-teçhizat, bakır, kükürt, göztaşı, çimento, tarım ilaçları, kağıt gibi sanayi girdileri ve çay-şeker, Et-Balık, Süt Endüstirisi, Sümerbank mamüllerinin fiatlarının -piyasa kurallarına ve gerçekçi fiyat mekanizmasının gereklerine göre" belirleneceği kararlaştırılmıştır.

Kaldırılan sübvansiyonlar kimin yararınaydı? Sanayi girdisi niteliğindeki ürünlere uygulanan sübvansiyonun sanayi burjuvazisinin yararına olması gerekmez mi? Ne var ki bugün sanayi burjuvazisi artık bir çok sanayi girdisindeki fiyat tesbitinin "piyasa kurallarına ve gerçekçi fiyat mekanizmasına göre" yapılmasını istemiş ve son uygulamayla da hükümet bu isteği yerine getirmiştir.Demek ki sanayi burjuvazısı devletçe sağlanan bu olanaktan yeterince yararlanamıyor.Demekki, yararlanan,devletle sanayici kapitalist arasına giren karaborsacı tüccarlar. Kuşkusuz buradan bütün parsayı karaborsanın tüccarlarının kaptığını çıkarmak anlamsızdır. Tekelci sermaye, bu politikanın getirdiğini götürdüğüne oranlayarak sonuçta bu kararın alınmasını istemiştir. Bu kararla demir çelik, çimento gibi talebi yüksek fakat üretimi kısıtlı malların karaborsası önlenebilecek mi? Yoksa KİT Yönetim Kurullarının"piyasa kurallarına göre"saptadıkları fiyatlarla, karaborsa fiyatları kovalamaca mı oynanacaktır bu ayrı bir sorundur. Görünen, KİT operasyonunun bu boyutuyla, sanayi burjuvazisinin karaborsacı tüccarlara giden kaynaklara engel olmayı hedefledikleridir.

Çay, şeker, Et—Balık, Süt Endüstrisi, Sümerbank mamulleri gibi halkın temel tüketim mallarını oluşturan KİT ürünlerinde kaldırılan sübvansiyona gelince; Bu ürünlere sübvansiyon uygulanması Halk arasında, "devlet baba"nın yoksul halkı koruyup, kayırması olarak değerlendirilir.

Oysa ki, sözkonusu ürünlerdeki sübvansiyonun amacı, emekçilerin ücret ve maaş talebinin düşük tutulmasıdır. Kendisinin ve ailesinin yeniden üretimini ve tüketim sepetindeki ürünleri daha ucuza sağlayarak temin edebilecek emekçinin ücret talebi de düşük olacaktır. Devlet işletmelerinin birçok temel tüketim maddesini üretmesi ve göreli ucuz fiyatla satması bu amaca yöneliktir. Çoğu kapitalist ülkedeki bu uygulama, aynı zamanda devlete "sınıflar üstü devlet" görüntüsü de kazandırır.

Sözkonusu ürünlerdeki sübvansiyonun kaldırılmasıyla, Tekel ürünlerine ve petrole yapılan zamla birlikte eski yaşam standartını kaybedecek emekçinin herhangi bir tepkisine karşı verilecek cevap "baskı" olacaktır. Bu uygulamanın tekelci sermayeye kazandıracağı şey ise KİT açıklarının azalması böylece açık finansman yoluna daha az başvurularak anflasyonun biraz olsun frenlenebilmesidir.

Sübvansiyonuna devam edilen mallar ise—gübre ve kömür dışında- üretimi de satımı da devletçe yapılan mallar olup, sanayi burjuvazisinin üretim ve dolaşım harcamalarını asgariye indirerek onun kar oranlarını yükseltecek niteliktedir. Gübrede 1979'da 35 milyar TL ye yaran sübvansiyonun kaldırılması ise doğrudan doğruya egemen sınıflar blokunu oluşturan sınıflardan büyük toprak sahiplerine sağlanan ihsanların sürdürülmesidir.

Küçük üreticiyi koruma adı altında yapılan gübre sübvansiyonu, özünde, büyük tüccarlara yaramaktadır. Verilere göre, tarım işletmelerinin %11'i dağıtılan gübrenin %46'sını kullanırken, %88'i, %54 lük payla yetinmek durumunda kalmakta, bunu da karaborsacı tüccardan ancak sağlayabilmektedir. Kömürdeki durum ise ayrı bir analiz konusu olmakla birlikte, karaborsacı tüccar, devletle sanayici arasında değil devletle ısınma gereksinimini karşılamak için kömür satın alan tüketici arasındadır. Sanayici kapitalistlerin ilgi alanları dışında kalan gübre ve kömürde karaborsacı tüccarın konumu aynı kalmakla birlikte, sanayi girdisi alanında sanayici kapitalistler karaborsacı tüccara karşı tavır alınmasını istemişlerdir.

Genel bir değerlendirmeyle fiyatların saptanması düzeyinde yapılan operasyonla, karaborsacı tüccarlar ve temel tüketim mallarının alıcısı geniş emekçi yığınlar hedeflenmiştir diyebiliriz.

"KİT Operasyonu" nun bir boyutu ise KİT iştiraklerinin süreç içerisinde özel kesime devredilmesiyle ilgilidir. Sayıları 10'u bulan (Üniversite hariç) ve içinde Tekel, Orman, Karayolları, DSİ, Devlet Üretme Çiftliği Genel Müdürlükleri gibi çok sayıda işçi çalıştıran Katma Bütçeli Kuruluşlar; Özel Yasayla kurulmuş 18 devlet işletmesi, İktisadi Devlet Teşekkülü denen ve sermayesinin tamamı devlete ait olan 18 kuruluş; devlet payı %50'nin üzerinde olan 83 adet şirket ve ortaklık; devlet payı %50-nin altında olan 111 şirket; ve bunlara ek olarak döner sermayeli kuruluşlar, yerel yönetim girişimleri devlet desteği gören Tariş, Ant Birlik gibi Kooperatif işletmeleri, DESİ YAB bünyesindeki devlet İşçi Ortaklıkları... Bütün bu kuruluşlarla devlet büyük bir ekonomik kuruluşlar örtüsüne sahiptir. Demir —Çelik üretiminden süt üretimine, bankacılıktan kümes hayvanı yetiştirmeye kadar çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren bu kuruluşlar, gerek yasal dayanakları, organizasyon biçimleri, gerekse muhasebe sistemleri, personel rejimleri ile büyük farklılıklar göstermektedir.

Tekelci sermayeye göre Özel kesimin işler alanına da el atmış bu kuruluşların böylesine dev bir yapıya dönüşmesi ve etkin olmaktan uzak oluşu Devlet aygıtı için bir "ur" haline gelmiştir. Tekelci sermaye sayıları 222'ye varan devlet iştirakinin belli bir zamanlama ve programlama içinde özel kesime devrini istemektedir.

Devletçiliği sosyalizmle özdeş tutma anlayışı, burjuvazinin bilinen özelliklerindendir. Bu nedenle "kendi alanına" girmiş devlet işletmelerinin kendisine devredilmesini istemesi doğal.Ne var ki; bu istemin altında yatan başka nedenler de vardır. Şöyle ki;

Devlet iştirakleri irdelendiğinde, özellikle 111 adet %50'nin altında devlet payı olanların ortakları arasında, yerel yönetimlerin, kooperatiflerin ve irili-ufaklı "bildik tekelci sermaye"nin dışındaki sermaye gruplarının olduğu görülecektir.

Yaygın ve dağınık biçimde iştirakte bulunmakla elindeki kaynakları ağırlıkla bu kesimlere hibe eden veya karşılıksız finansman kaynağı olarak sunan KİT'ler tekelci sermayenin hiç de hoşuna gitmemektedir. – Dolayısıyla,KİT iştiraklerine yapılmak istenen operasyonla tekelci sermaye kendi dışındaki sermaye gruplarına giden rantların önlenmesini hedeflerken nominal sermayesi 163 milyar TL, sabit sermayesi 188 milyar TL olan bu kuruluşlardan önemli bir kısmının "özelleştirilmesi" sürecinde aslan payını kaparak yeni köşeler dönmeyi amaçlamaktadır. Tekelci sermaye bu operasyonun devlete önemli bir kaynak sağlayacağını ve devletin bu kaynakla daha çok alt yapı hizmetlerinde ve diğer işlevlerde baskı, ideolojik-.... etkin olabileceğini belirtmektedir. Bu konu,madalyonun bir yüzü. Diğer yüzde ise bugünkü haliyle bu kuruluşlara ayrılan fonların, bu kuruluşların elden çıkarılmasıyla tekelci sermayeye kredi olarak sunulabileceği gerçeği yatmaktadır.

Tekelci sermayenin "KİT'lerin özelleştirilmesi" talebine, Bakanlar Kurulu bu kuruluşların görevlerini sınırlandırmakla başlamıştır. Ayrıca DPT bünyesinde "özelleştirme" doğrultusunda çalışmaların yapıldığı da öğrenilmiştir.

Tekelci burjuvazi, 860 bini işçi statüsünde ,1 milyon 307 bini ise memur statüsünde çalıştırılan kamu emekçilerindeki sayı kabarıklığından da şikayetçidir. Özellikle KİT ve benzeri devlet işletmelerinde bu aşırı istihdamı en aza indirmek ve özel kesime göre göreli bir farklılık taşıyan KİT'lerdeki ücretleri yontmak doğrultusunda amaçlar belirlenmiştir.

Ayrıca tarımürünlerinin alımında ise, KİT'lerin, üretim kapasitelerinin üzerinde alım yapmamaları veya kapasitelerinin altında ürün aldıkları halde imha yoluna gitmek durumunda olanlara "görev zararı" ödenmemesi, 1980 KİT Yatırım ve Finansman Programında öngörülmüştür. Bu karar da çay, tütün, şeker pancarı ve çeşitli tahıl üreticilerinin zor durumda bırakılması anlamına gelmektedir.

Özetlenecek olursa, tekelci sermayenin hükümete önerdiği ve uygulamaya koydurttuğu önlemler, bir taraftan kendisi dışındaki çeşitli irili ufaklı sermaye gruplarını, karaborsacı tüccarları hedeflemekte, diğer taraftan - ve ağırlıkla- KİT'lerde çalışan emekçileri, KİT ürünleri tüketen emekçi kesimleri ve küçük üreticileri hedeflemektedir. Başta da belirttiğimiz gibi, bu durum egemen sınıflar arasındaki güçler dengesini yeniden düzenleyici bir operasyon olduğu gibi, ezilen sınıf ve tabakaların da daha çok ekonomik baskı altına alınmasını ve sömürülmesini amaçlamaktadır.

Egemen sınıfların "kapalı kapılar arkasında" süren çekişmelerinin yoğunlaşacağı açık. Ezilen sınıf ve tabakaların bu baskılara karşı tamamen duyarsız kalacaklarını söylemek de anlamsız.

Ne varki söz konusu muhalefetin "kendiliğindenci"nitelikte kalması da önemli bir sonuç yaratmayacaktır. Ancak, doğru bir siyasi ve ideolojik önderlik bu zengin eylem platformunu, emekçi halkların kurtuluşu uğruna verilen mücadeleye bağımlı kılıp değerlendirebilir.

Bunun aksi düşünülürse, ekonomik baskılar ne denli yoğunlaşırsa yoğunlaşsın düzen, doğabilecek kendiliğindenci tepkileri özümleyecek baskı ve ideoloji kurumlarını da bünyesinde barındırmaktadır. Başka bir deyişle, köpekler salınmadan taşlar bağlanmıştır. Bağlı taşları kendiliğindenci çıkışlar değil, ancak devrimci önderlik altındaki örgütlü çıkışlar sökebilir.

Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Esnaf gözüyle, Türkiye'nin bugünkü durumu

Bugün ülkemiz kapitalist düzenle idare edilmektedir. Anayasamızda bu görüşle hazırlanmıştır. Beş yıldan beri umut bağladığımız Ecevit hükümeti tüm ümitlerimizi söndürmüştür. Bir kitap satıcısı olarak, Ecevit ve CHP'nin yapacaklarını anlatan kitapları satmak için canımı dişime taktım. CHP, kitaplarının içerisinde yazılanlardan hiçbirisini yapmadığı gibi, 1979 yılında % 200 zamla , orta tabakanın belini kırıp gayrımeşru kazançlı,hak,hukuk tanımayan sayısız varlıklar yarattı. İşte buna örnek...

1979 Mayıs ayında buzdolaplarına 7'şer bin lira zam yaptı, elinde, deposunda50/60 tane buzdolabı bulunanlar, vitrinlerinde birer tane teşhir ettiler. Sattıkça yerine yenilerini çıkardılar. Zaten uygulanan politika varlıklıyı daha varlıklı yapmak çabasındadır. Zira varlıklı kesim sırtını bankalara dayamış şirketler kurup istediği parayı kredi olarak alabiliyor. Ülkemizin özel bankaları az fertle çalışıp, yüksek kazanç sağlamak gayesini güdüyor, yoksa küçük esnafı kollamak değil. Kendini esnaftan yana gösterenler ise sadece ağzımıza bir kaşık bal çalıyorlar.

Soruyorum ilgililere, Türkiye'de kaç banka müdürünün arabası ve evi yok. Araştırılsa görülür ki, % 90-ının vardır. Ülkemizde karaborsadan, gayrı meşru yollardan para kazanma işleri ahtapot gibi her yanı sarmıştır. Bu ahtapot kollarında esnafı ve dar gelirlileri boğmaktadır. Bu koşullarda ümidimiz demokratik yollardan sosyalist bir düzeni gerçeklestirmektir.

Ülkede bu görünüm sürdüğü sürece, demokratik kuruluşlara ve güçlere yapılan baskılar bile gerçekleri gözardı edemez. Bu günkü kapitalist düzeni savunanlar, mirasa konanlar, haksız kazanç sağlıyanlar, faizcilerdir. Onları koruyanlarsa faşist güçlerdir.

ÜNYE'DEN BİR ESNAF

Neden baskı yasaları?

Yüzlerce yıldan beri "Devletçiliğimiz" kendi yağmacı, haramcı, israfçılık serileri içinde, yalınayak fukaranın boğazına basılarak toplanmış vergilerle yapma kapitalist zehirli çiçekleri yetiştiriyor. Binbir masraf ve israf yüzünden (rüşvetçi, vurguncu) sistem, bin misli pahalıya malolan sermayeci fideleri yaratıyor. Bu cılız soysuz bitkiler cihan pazarının yeliyle çarpılır çarpılmaz, sam yeline çarpılmışça kavrulup kuruyorlar. Ulusal yararlık iş ve bayındırlık sağlamak (Kapitalizmi geliştirmek) şöyle dursun, kendi çıkarlarını ve durumlarını bile kurtarmaktan aciz; yabancı sermayeye hem kendilerini, hem ulusu ve memleketi teslim ve kul köle ediyorlar...

O zaman, önce Devlet zoruyla: Ulusun son damla kanını dahi kurutmak için ağır vergiler, koyuyorlar. Sonra bunu daha emniyetle başarmak için, zorunlu olarak yabancı sermayeye; ardından eli silahlı NATO, CENTO, SEATO tuzaklı yabancı devlet yardımını 6.Filo biçiminde tapınç konusu ediyorlar Ülkenin bütün zenginlik kaynaklarını Ulus düşmanlarına sızıltısız peşkeş çekmek için kavuklu mezar taşından iri gelenekçil "Başbuğlu" "Ülkü Ocakları" denilen aylıklı faşist çetelerini uluorta halkın üstüne salıyorlar.

Demek, Devletçiliğimiz bile az geliyor onlara. Her gün taze bir Türkiye çocuğunun sağda solda kanını içerek sarhoş oluyorlar.Yarattıkları kanlı, ölümlü yırtınışların dumanlı perdesi ardından serin kanlıcı bilmem kaçıncı kota'nın milyarlarını paylaşıyorlar. Döviz, altın ve mal kaçakçılığını; silah zehir ve beyaz kadın haydutluğunu günlük, kârlı eğlence modası olarak yayıyorlar. Birkaç milyon dolar "dış yardım" karşılığı Türkiye ekonomisini inmeli ve yatalak eden, yüzmilyonlarca dolarlık görünür veya görünmez "meşru" veya önlenmez sayılan transfer batakçılığını örtmek için; basıyorlar "Anarşi" çığlıklarını...

Bu da yetmiyor halk güçlerini sindirmeye, Düzenleri zorlanıyor o zaman baskı yasaları geliyor gündeme. Bu onların; ölüm döşeğindeki yatalak bir hastanın fizyolojik son debelenişlerinden başka bir şey değildir.

Bezirgan Partiler okudukları edebiyat mavallarında ne denli çok milliyetçi ve Vatanperver, Yurtsever görünürlerse, yaptıkları batakçı vurgun pratiklerinde o denli çok ve utanmasa , Ulusu, Vatanı, yurdu insanı hiçe sayıyorlar. Bu durumları ile hepsi Anayasa dışına fırlamış gayrimeşru oyunbazlardır.

SBF'den
BİR GRUP ÖĞRENCİ

TMMOB BAŞKANI:

Mühendis ve Mimarlar işyerlerinin faşistleştirilmesine karşı mücadelede kararlıdırlar

ANKARA (DEMOKRAT)

TMMOB Başkanı Teoman Öztürk, Demokrat, Yurtsever Mühendis ve Mimarların, sürgünlere, kıyımlara, işyerlerinin faşistleştirilmesine karşı mücadelede kararlı olduklarını söyledi.

Öztürk dün yaptığı yazılı açıklamada özetle şunları söyledi:

"İşyerlerinde, devrimci, demokrat, yurtsever çalışanlar sürülür, kıyılırken işyerlerine sicilli faşist militanlar doldurulmaktadır. Yetkili ilerici sendikaların üyeleri işten atılmakta, sendikaların yetkileri düşürülmeye ve yerlerine gerici—faşist sendikalar yerleştirilmeye çalışılmaktadır.

DSİ Sivas Bölge Müdürlüğü ile 191. ve 192. şube başmühendislikleri çalışanları da, bu uygulamaların bir benzeri ile karşı karşıya gelmişlerdir. Sivas DSİ yeni müdürü henüz 2.5 aylık bir memuriyet hizmetine sahip bir kişiyi Bölge Müdür yardımcılığına atadıktan sonra, şube müdürlüğüne ve mühendislere işçi çıkartılması yönünde baskı uygulamaya başlamıştır. Toplu sözleşme görüşmelerine - oturacak yetkili sendikanın tesbitinde salt çoğunluğa sahip DİSK'e bağlı Tek-Ges—İş Sendikasının etkinliğini kırmayı ve TES-İŞ'i görüşmeler için yetkili kılmayı amaçlayan yasa dışı bu baskıya karşı çıkılması üzerine, TMMOB işyeri temsilcisi harita müh. Ersan Bekçi Erzurum'a, 191. şube başmühendisi inşaat mühendisi Fuat Atalay ve eşi Fen Heyeti Müdürü Nesrin Atalay Kahramanmaraş'a sürülmüşlerdir.

Şu anda bir kısım güvenlik kuvvetlerinin bu uygulaması sonucu DSİ Bölge Müd. ve şube başmühendisliklerinde çalışma ortamı kaldırılmış olup, ayrıca görevli personele zorunlu izin verilerek işyerlerinin faşist zorbaların işgaline açık bir ortam oluşturulmasına çalışılmaktadır.

Sivas DSİ Bölge Müdürlüğünde gündeme gelen bu uygulamalar, yeni MC'nin işyerlerinin faşistleştirilmesi doğrultusundaki saldırısının bir parçasıdır.

"Yüz günde sıkıntılara son vereceğiz" diyenler, sıkıntıları, yoklukları, baskıyı, sömürüyü artırmaktan başka bir şey yapmamışlardır."

Mamak'ta evleri aranan üç kişiden bir haftadır haber alınamıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Mamak Aşıklar Mahallesinde oturan Hasan Çınar ve eşi ile 10 yaşındaki baldızının bir haftadır kayıp oldukları bildirildi. Geçtiğimiz hafta Perşembe gecesi sabaha karşı Hasan Çınar'ın evinin arandığı, eşi ve baldızıyla birlikte gözaltına alındıkları, aradan geçen bir hafta içinde kendilerinden hiçbir haber alınamadığı öne sürüldü.

Aşıklar Mahallesinden gazetemiz bürosuna gelen bir grup, komşularının gezmeye gittiklerini sandıklarını, iki gün sonra pencereyi kırıp içeri baktıklarında tüm eşyaları yere saçılmış ve kırılmış bir vaziyette gördüklerini, evin kapısının kilitli olduğunu söylediler. Komşulardan bazıları ise, geçtiğimiz hafta Perşembe akşamı sabaha karşı Hasan Çınar'ın evinin polis tarafından arandığını bildirdiler.

Bayındırlık Bakanlığı çalışanları baskı,kıyım ve sürgünleri protesto ettiler

ANKARA (DEMOKRAT)

Bayındırlık Bakanlığında çalışan Devrimci Memurlar, 31 Ocak günü öğle yemeğine girmeyerek baskı, kıyım ve sürgünleri protesto ettiler. Çalışanlar, ayrıca yemek fiyatlarının artırılmasını eleştirdiler.

Bayındırlık Bakanlığı çalışanları adına konuyla ilgili olarak yapılan açıklamada, şöyle denildi:

"Yeni MC'nin gelmesiyle işyerimizde 50'nin üzerinde sürgün yapılmıştır. Memur statüsünde çalışan arkadaşlarımız bulaşık yıkamaya verilmiştir. Bayan arkadaşlarımıza temizlik işlerinde çalışacaksınız, buradan ayrılacaksınız, buradan ayrılmazsanız sizi Yozgat'a süreriz diye tehdit etmişlerdir. Memurların, işçilerin maaşlarına beş kuruş artış yapılmadığı halde bugünkü yöneticiler, yemek fiyatlarını % 100 artırmışlardır."

İmar ve İskan Bakanlığında işçi kıyımı sürüyor

ANKARA (DEMOKRAT)

İmar ve İskan Bakanlığında memur ve işçi kıyımları hızla sürüyor. Türk—İş'e bağlı Tez-Büro—İş Sendikasının yetkili olduğu işyerlerinde MHP eğilimli Bür—Sen'i yetkili kılmaya çalışan Afet İşleri Genel Müdürü Tuncer Şener, İdari ve Mali İşler Genel Müdürü Zeki Kutlay, Mesken Genel Müdür Yardımcısı Aziz Kesemen'in işçilere baskı yaparak, bu sendikaya geçirttiği, direnen işçileri de işten attığı bildirildi. Şimdiye dek 200 memur işten atıldı ve sürüldü. 300 işçinin listesi de hazırlandı. Ancak tebellüğ edilmedi. Faşist işgal altında bulunan işyerlerine ilerici işçilerin alınmadığı, cinayet suçundan yargılanmış katil zanlılarının bu bakanlığa doldurulduğu, Etlik'teki Beton Elemanları Başmühendisliği Demir Atölyesinde faşistlerin silah talimi yaptığı ileri sürüldü.

İşçiler, Türk—İş Genel Sekreteri Sadık Şide'yi beklerken, Türk—İş eski başkanı Halil Tunç'la karşılaştılar. Daha önce üç kez Sadık Şide'yle görüştüklerini ama bir sonuç alamadıklarını ve sorunları çözümleninceye, işten atılanlar geri dönünceye kadar Türk—İş'te kalacaklarını söyleyen işçilere Halil Tunç, "Türk—İş'in şu andaki politikasını bilmiyorum, ama Türk—İş isterse, Bakan Turgut Toker yapar" dedi.

6224 sayılı yasa kapsamında, yabancı banka şubelerine kârlarını transfer hakkı tanındı

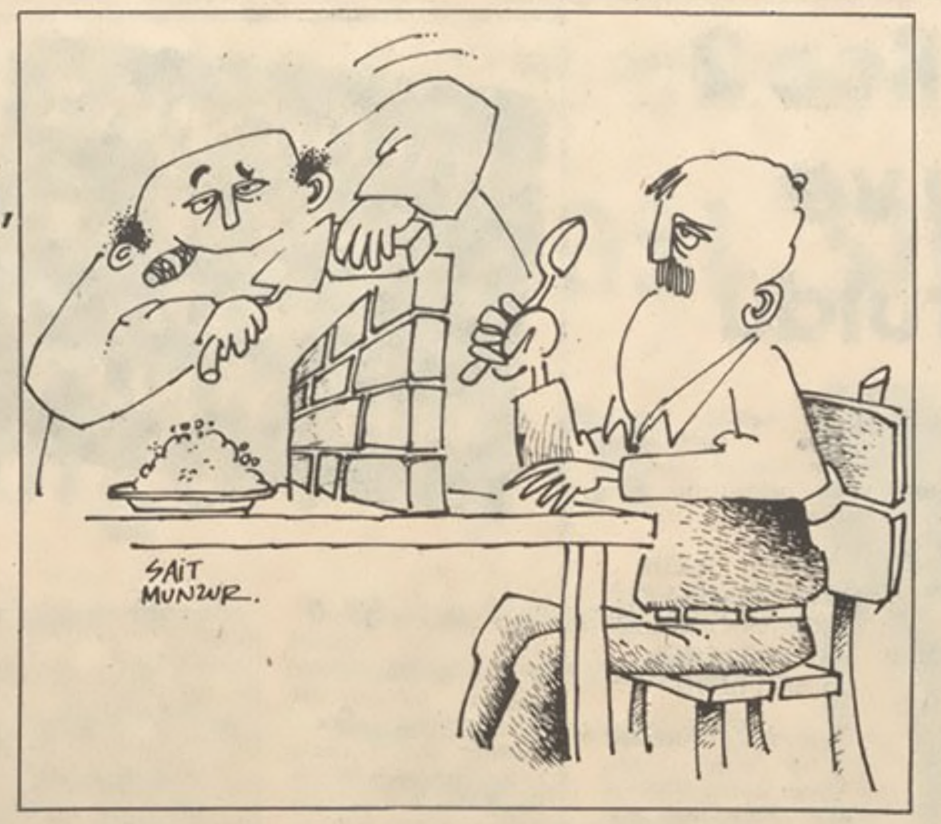
SAİT MUNZUR.

Yabancı bankaların Türkiye'de şube açma olanakları arttırıldı

- BAKANLAR KURULU, YABANCI BANKALARIN TÜRKİYE'DE ŞUBE AÇMALARIYLA İLGİLİ YETKİLERİ YABANCI SERMAYE DAİRESİNE DEVRETTİ

ANKARA (ANKA)

Yabancı bankalara Türkiye'de şube açmaları için geniş olanaklar tanındı. Yabancı bankaların Türkiye'de şube açmaları eskiden 17 sayılı Türk parası kıymetini koruma kararı kapsamındaki "çok sayıda ve güç" koşula uymak kaydıyla izne bağlanırken, Bakanlar Kurulu kararıyla şube açma izni, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası çerçevesine alındı.

Buna göre, yabancı bankaların Türkiye'de şube açmalarına ilişkin koşullar hafifletilirken, açılmış ya da açılacak şubelerin kârlarını yurt dışına transfer olanağı da getirildi.

Bakanlar Kurulu ayrıca, ülkemizde kurulu ya da kurulacak bankalara yabancı sermaye iştirakları ile yabancı bankaların Türkiye'de şube açmalarıyla ilgili istemlere ilişkin bütün yetkileri de, Başbakanlıkta oluşturulan Yabancı Sermaye Dairesine devretti. Eski uygulamada, yabancı bankaların Türkiye'de şube açmaları konusunda Maliye Bakanlığı, Türkiye'deki bankalara sermaye iştirakları ise Ticaret Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı yetkisindeydi.

Şimdi ise, Başbakanlıkta Turgut Özal'a bağlı olarak çalışacak Yabancı Sermaye Dairesi Türk bankalarına yabancı sermaye iştiraki ve yabancı bankaların ülkemizde şube açmalarına ilişkin istemleri inceleyecek.

Suudi Arabistan'dan beklenen yardım gerçekleşmedi

ANKARA (ANKA)

Suudi Arabistan'dan beklenen büyük tutarlı bir yardımın gerçekleşmeyeceği belirtildi.

Maliye Bakanı İsmet Sezgin tarafından, Suudi Arabistan yetkililerine iletilen gerektiğinde ham petrol ithalatında da kullanabilecek biçimde 1 milyar dolara kadar kredi sağlanması yolundaki istemin yanıtı olumsuz oldu.

Dışişleri Bakanının İslamabad'da Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı ile bu konudaki görüşmelerinde pek birşey elde edemediği öğrenildi.

1979 da sanayi ürünleri ihracatı artarken tarım ürünlerinde gerileme oldu

ANKARA (ANKA)

1979 yılında sanayi ve madencilik ürünleri ihracatı artarken, tarım ürünleri ihracatı 1978 yılına göre gerileme gösterdi.

Bildirildiğine göre, 1979 yılının tümünde toplam 2 milyar 261.2 milyon liralık ihracat yapıldı. Böylece ihracat gelirlerinde, 1978 yılına göre yüzde 1.2 oranında bir gerileme oldu.

Öte yandan, Türkiye'nin sanayi ürünleri ihracatının ise arttığı gözlenmekte. 1978 yılında 621.3 milyon dolar dolayında olan sanayi ürünleri ihracatı, 1979'da yüzde 26.4'lük bir artışla, 785.1 milyon dolara yükseldi.

1978'deki 124.1 milyon dolar dolayındaki ihraç değerine karşı, yüzde 6.7 oranında bir artışla, 1979'da 132.5 milyon dolarlık madencilik ve taşocaklığı ürünü ihracatı yapıldı.

Tarım ürünlerinde ise, 1978'de 1 milyar 542.8 milyon dolar düzeyinde olan ihracat gelirleri, 1979'da 1 milyar 343.6 milyon dolara indi.

Yapılan hesaplar, Türkiye'nin toplam ihracat gelirleri içinde tarım ürünlerinin payının 1979'da yüzde 59.4'e düştüğünü; madencilik ürünlerinin payının ise yüzde 5.9'a; sanayi ürünlerinin payının da yüzde 34.4'e çıktığını ortaya koyuyor.

İMF İLE DAHA AĞIR KOŞULLU ANLAŞMALAR İMZALANMAK İSTENİYOR

ANKARA (ANKA)

Kısa adı IMF olan Uluslararası Para Fonu ile Türkiye arasındaki ilişkiler yeni bir aşamaya giriyor. IMF'ye "Genişletilmiş Finansman Kolaylığı"ndan yararlanmak için başvurulacağı öğrenildi. Bu başvuruyla ilgili olarak, 78 milyon dolarlık ikinci kredi dilimi 132 milyon dolara yükseltilerek, mevcut Stand—by düzenlemesinin iptali yoluna gidileceği bildirildi.

Edinilen bilgiye göre, Kasım 1979—Şubat 1980 dönemi "performans kriterlerinin" (uyulması zorunlu koşulların) değerlendirileceği Mart ayı sonunda, henüz kullanılmamış bulunan 106 milyon dolarlık üçüncü ve dördüncü kredi dilimlerinin bir defada çekilmesi yoluna gidilecek. Böylece, 20 Temmuz 1980 tarihinde sona erecek olan mevcut Stand—by anlaşması, işlerliğini en geç Mart ayı sonunda yitirmiş olacak ve Genişletilmiş Finansman Kolaylığına geçilecek.

Genişletilmiş Finansman Kolaylığından yararlanabilmek için, IMF ile üç yıllık bir anlaşma yapılması gerekiyor. Bu anlaşmanın koşulları, Türkiye'nin 1960—1970 yılları arasında 11 kez, 1978 ve 1979 yıllarında ise iki kez olmak üzere toplam 13 kez başvurduğu bilinen Stand—by düzenlemelerinden çok daha ağır.

Genişletilmiş Finansman Kolaylığı çerçevesinde, yalnızca kısa dönemli para—kredi politikalarına ilişkin tavanlar getirilmeyecek, büyüme hızından ekonominin genel dengelerine kadar her alanda, orta dönemli bağlayıcı politikalar empoze edilecek. Bu arada, yatırım, üretim ve dış ticaret alanlarına da sektörel öncelik tanınacak. Gözlemciler, Genişletilmiş Finansman Kolaylığını, IMF tarafından bu kolaylıktan yararlanacak olan ülkeye verilen üç yıl süreli bir "uygulama planı bildirimi" şeklinde değerlendiriyorlar.

Edinilen bilgilere göre, IMF ile Aralık ayında yapılan görüşmelerde, Genişletilmiş Finansman Kolaylığına geçiş için gerekli üç yıllık bir "istikrar programı"nın ana hatları üzerinde anlaşmaya varıldı. Bu programda, Türkiye'deki fiyat artışları ile dünya fiyatları arasındaki yıllık farkın yüzde 25 oranında düşürülmesinin hedeflendiği ve bu çerçevede yıllık yüzde 20 oranında bir devalüasyon oranının ekonominin genel dengeleri için başlangıç verisi kabul edildiği öngörüldü.

Genişletilmiş Finansman Kolaylığı, IMF tarafından uzun bir süreden beri kullanıma açılmış olmasına rağmen, bugüne değin yalnızca üç ülkeye uygulanmaya çalışıldı. Ancak, koşulların ağırlığı nedeniyle bu ülkelerdeki uygulamalar başarılı olamayınca anlaşmaların iptali yoluna gidildi.

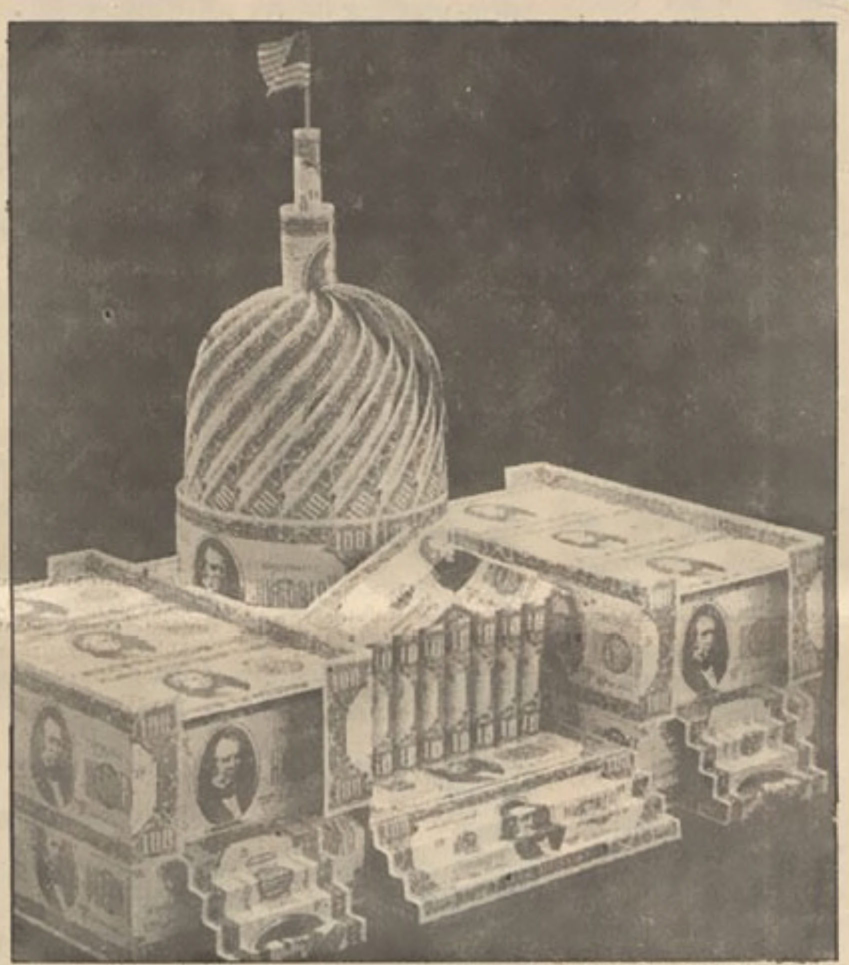

Bugün ABD dış ticaret açıkları nedeniyle dolar habire değerini yitiriyor. Ancak ABD'nin dış ticaret açığı kendine bağımlı olan ülkelerle yaptığı ticaretten kaynaklanıyor...

Bağımlı ülkeler son iki yılda 50—55 milyon dolar dış ticaret açığı verdi

EKONOMİ SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü (UNCTAD) Genel Sekreteri Gamani Corea, son iki yıl içinde azgelişmiş ülkelerin dış ticaretinin toplam 50—55 milyar dolar açık verdiğini açıkladı. Günümüzde, azgelişmiş ülkelere yapılan yardımların yetersiz kaldığını belirten Corea, uluslararası şirketlerin gelirlerinden pay alınmasını ve azgelişmiş ülkelere yardım etmekte kullanılacak bir fon kurulması amacıyla uluslararası bir vergi sistemi getirilmesini önerdi.

Bilindiği gibi, öteden beri gelişmiş kapitalist ülkelerle azgelişmiş (bağımlı) ülkeler arasındaki ticari ilişkiler petrol üreticisi Arap ülkeleri dışında hemen hemen tümüyle azgelişmiş ülkelerin aleyhine gelişmektedir.

Bilindiği gibi gelişmiş kapitalist ülkeler ile azgelişmiş (bağımlı) ülkeler arasındaki ticari ilişkilerin, azgelişmişler aleyhine gelişmesi yeni bir durum değildir. Gelişmiş kapitalist ülkeler, sanayi hammaddelerini kendilerine bağımlı olan sözkonusu ülkelerden sağlarken, azgelişmiş ülkeler çoğu sanayi ürünlerini çok uluslu şirketlerden satın almaktadırlar.

Genellikle, tarım ürünleri ile hammadde ihracatçısı durumunda olan azgelişmiş ülkelerin bu ürünleri de dev uluslararası tekeller tarafından satın alınmakta veya azgelişmiş ülkelerdeki uzantıları aracılığıyla yarı işlenmiş hale getirdikleri ürünleri, yine kendileri pazarlamaktadırlar.

Böylesi bir ticari ilişki eşit olmayan koşullarda gerçekleşmektedir. Azgelişmiş ülkelerin sürekli olarak (petrol üreticisi Arap ülkeleri gibi az sayıda istisna dışında) dış ticaret açığı vermeleri, sözkonusu ülkelerin düşük ihraç fiyatlarına karşın, yüksek (tekel fiyatlarıyla) fiyatlarla ithalat yapmalarından kaynaklanmaktadır. Sözkonusu ülkeler, ihraç fiyatlarını düşük tutabilmek için ise, işgücünün çok ucuza satın alınabilmesinin koşullarını (ekonomik ve siyasi) canlı tutmaktadırlar.

Sanayi ürünleri fiyatları üzerindeki denetim tümden kaldırıldı

ANKARA (AA)

Sanayi ürünlerinin maliyet ve satış fiyatlarının kontrolu ve tespitinde beyan esası kabul edildi. Bakanlık bu işlemiyle sanayi ürünlerindeki fiyat denetim sistemi kaldırılarak sanayi ürünleri istenilen fiyatlara satılabilecek.

Önceki günkü Resmi Gazetede yayınlanan tebliğe göre, sanayi ürünlerini üreten firmalar tesbit edecekleri fabrika ve toptan satış fiyatlarını uygulama tarihlerini de belirterek, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndereceklerdir. Beyan edilen maliyetler ve dolayısıyla satış fiyatları üzerinde gerekirse inceleme ve değişiklik yapabilecektir.

Bilindiği gibi daha önce, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı "Fiyat ve Kalite Kontrol Komitesi"nce tesbit edilen veya fiyatları yükseltmek için başvurulan bu komitenin yetkileri tamamen geçersiz kılınarak, sanayi ürün sahipleri, fiyatları kendileri tesbit ettikten sonra bildirecekler.

YAKLAŞIM

Devalüasyon ve zam paketi

Yılmaz DOĞAN

24 Ocak tarihinde açıklanan ekonomik önlemler paketi, emekçi halkın kemerlerini daha çok sıkmasına neden olacak zamlar ve devalüasyonla birlikte, sermaye, özellikle de ihracatçı sanayii sermayesi için yeni yeni teşvik tedbirleri getirdi.

Bu önlemler paketi, İMF'nin uzun süredir Türkiye'den yapmasını istediklerinin gerçekleştirilmesidir. Önemlisi, uzun süredir sermaye çevrelerinin ve emperyalizmin mali örgütlerinin KİT'lere ilişkin istemlerinin yerine getirilmesidir. Bundan böyle "temel mal" olarak tanımlanan KİT ürünlerinin fiyatları, bu kuruluşlar tarafından zarar etmiyecekleri bir biçimde, serbest piyasa kurallarına uygun olarak belirlenecektir. Bu uygulamayla, tekelci sermayenin, özellikle sanayi kesiminin istemleri yerine getirilmektedir. Oysa bugüne kadar, sanayide girdi olarak kullanılan birçok KİT ürünü, ticaret sermayesinin spekülatif faaliyetleri aracılığıyla, fabrika satış fiyatına değil, bu malları stoklayanların belirlediği karaborsa fiyatına satılmaktaydı. Ve aradaki büyük fark da, bu kesimin cebine gitmektedir. Fiyatların serbest piyasada belirlenmesi, karaborsa fiyatının resmi fiyat olmasına yol açacak, böylece aradaki farktan kazanç sağlamak olanaksızlaşacaktır. Sermaye çevrelerinin kendi içlerindeki bir çekişmedir sözkonusu olan. Ve bu durum, TÜSİAD'ın "Türk Ekonomisi Üzerine Toplantı"sında sanayici Cem Boyner'in bildirisinde şöyle dile gelmektedir: "Türkiye'de tüketimi körükleyenler, yurt içi gelirdeki payları sadece %32 olan maaşlı ve ücretliler değil, ülkenin toplam faktör gelirlerinin %67'sini ele geçiren, üretim yapmaksızın, üretime katkıda bulunmaksızın, faturasız satış, karaborsacılık, yasa-dışı döviz ticareti yoluyla gelir kazanan kesimlerdir. Bu kesimlerin ellerinde biriken 'kara-para', kurulacak bir vergi sistemi ile mutlaka yok edilmelidir."

KİT ürünlerinin fiyatlarının, serbest piyasa kurallarına göre belirlenmesiyle, enflasyonun önemli nedenlerinden biri olarak gösterilen KİT açıklarının devletçe finansmanı da sona erecektir.

Devalüasyon yapılırken öne sürülen "İthalatı kısma ve ihracatı artırma" gerekçesi Türkiye ekonomisi için pek gerçekçi değildir. Çünkü Türkiye'de sanayinin dışa bağımlılığı üretimin sürdürülmesi açısından ithalatı zorunlu kılmaktadır. İhracatın artırılması ise, Türkiye'nin ihracatının yapısından ötürü olanaklı değildir. Çünkü ihracat ağırlıkla tarım ürünlerine dayalıdır ve bunların üretim miktarları sınırlıdır. Ayrıca dışardan ithal ettiği girdilerle üretim yapan sanayi dallarının her devalüasyondan sonra maliyetlerinin yükselmesi, onların dış pazarlardaki rekabet şansını bir hayli azaltmaktadır.

Ekonomik önlemler paketi içerisinde ihracatı teşvik önlemlerinin ağırlıkla sanayi ürünleri ihracatını teşvike yönelik olması, hükümetin ihracatın bileşimini değiştirme yolundaki tercihinin ifadesidir. Bu, aynı zamanda hükümetin ağırlıkla sanayi sermayesinin temsilcisi olduğunu da göstermektedir. Özellikle tarımsal ihracattan "fiyat istikrar primi"*adıyla gizli bir vergi alınması, ve önlemler paketi çerçevesinde Ziraat Bankası'nın tarım kredilerinin faizlerinin yükseltilmesiyle gübrede %400'e varan fiyat artışı bu olgunun diğer göstergeleri olmaktadır.

Kısa dönemde ihracatın bileşimini değiştirmek söz konusu olamıyacağından, bu koşullar altında devalüasyon, sadece ithalatı belli ölçülerde kısarak yeni yatırımların yapılmasını önleyecek, böylece büyüme hızı düşürülecektir. Bu gelişme, Türkiye'yi emperyalist sistemin işbölümü çerçevesi içinde

(Devamı 7. Sayfada)

Merkez Bankası kamu kesimine kredi açmayacak

ANKARA (ANKA)

1980 yılında kamu kesimine Merkez Bankası kaynağından kredi açılmaması kararlaştırıldı. Kamu kuruluşları tarafından üretilen mal ve hizmetlere yapılan son zamlarla, bu kuruluşların dengeye kavuşturulduğunu ve giderlerini Merkez Bankası kaynaklarına başvurmadan karşılayabilecek düzeyde gelir elde etme olanağına sahip olduğunu vurgulayan Maliye Bakanlığı yetkilileri, fiyat artışlarının da bu dengeyi bozmayacağını ileri sürdüler.

1979 yılında kamu kuruluşlarına Merkez Bankası kaynağından 101 milyar liralık kredi limidi tanıyan IMF'nin 1980 için 140 milyar liralık bir olanak için izin vermesi beklenmekteydi. Bu kadarlık kredi artışının para arzı üzerindeki genişleyici etkisinin ekonominin para gereksinimi ile uyumlu olacağı ve enflasyonist baskı yaratmayacağının hesaplanmasına karşın kredi açılmaması, "deflasyonist" bir politikanın izlendiği biçiminde değerlendirildi. Böyle bir politikanın ise, üretim üzerinde olumsuz etkiler yaratması kaçınılmaz görünüyor. Çok sayıda kamu kuruluşunun iş hacimlerini daraltmak zorunda kalmalarının yanında, kamu ile iç içe çalışan piyasa kuruluşlarında başta olmak üzere iflasların birbirini izlemesi tehlikesi üzerinde de duruluyor.

Maliye Bakanlığı yetkilileri ise, kamu kesiminde kullanılmayan kaynakların ihracat ve üretim artışı sağlayacak alanlara kaydırılacağını savunuyorlar.

Sabit TORUN
(1958....)

Anti faşist, Anti-Emperyalist Anti-oligarşik, Demokratik halk devrimi yolunda, faşist katiller tarafından 18.1.1980 tarihinde katledildi.

Anısı mücadelemize ışık tutacaktır.

Altmışevler, B.Üstü
Gülveren Bölgeleri
KURTULUŞ
Dergisi Taraftarları

(Demokrat: 422)

Hüseyin AÇIKGENÇ
(1957 ....)

Yaşamı boyunca sömürgecilere, onların işbirlikçilerine ve faşistlere karşı mücadele eden arkadaşımız 4.2.1979'da Gerede'de faşistlerce katledildi.

Anısını yaşatacağız.

MALAZGİRT
Anti—Sömürgeci
Demokratik Kültür
Derneği

Demokrat419

KARADENİZ'İN KIYICIĞINDAN

Herkesin bir işi var

Rıfat ILGAZ

İşsizlik aldı yürüdü memlekette, deseler de inanmayın, herkesin bir işi gücü var. En boşta gezen bile babasına yardım ediyor. Babasının işi mi? Evin işlerinden baş alırsa damacılar kahvesinde yan hakemliği... Yani gene de büsbütün boşta sayılmaz.

Ölümünü üzülerek duyduğuum Mustafa Nihat Hocamız, soyadı Çörüşçü olan bir arkadaşımıza sormuştu.

"Ne alıp ne satarsın sen?"

"Hiç efendim, hiç bir şey alıp satmam!"

"Herhalde baban bir şey alıp satırdı!"

"O da benim gibiydi. Satmazdı!"

"Peki bu Çörüşçü de nerden çıkıyor?"

"Bi anlamı yok efendim!"

Çabuk da kızardı hocamız

"Herhalde bir anlamı vardı, bu Çörüşçü'nün. Sen soyadı olarak aldıktan sonra anlamını yitirmiştir.!"

Hepimiz birer Çörüşçüyüz.

Kimimiz çaycıyızdır, kimimiz kahveci. Bozacı, sütçü sahlepçi, turşucu, sirkeci, şarapçı, şerbetçi olanımız da vardır. Şerbetçilik de bir işmi demeyin! Herkesin nabzına göre şerbet verebilmek iştir. Kimi şerbetçiler standart şerbet yapıp sıradan sunarlar. Zengini de içer bu şerbetten, fukarası da... Bütün şerbetçilerin kökleri dışarda olduğu gibi, kanları da bozuktur. Şerbetçi dediğin zenginine tarçınlısını, fukarasına pekmezlisini sunmalı ki işinin adamı olsun. Ya da "Çocuklar şerbetçi olsanız bile nabza göre şerbet vermeyin!" diyebilsin.

Eğer şerbetçilik geçmiyorsa Türkçü, Turancı, Irkçı, kafatasçı, kelleci olmalı insan! Herkesin mizacı bu tür işlere elverişli olmayabilir. İnsan vardır bir tavuk kesemez. Yüreği yufka olduğundan mı? Hiç sanmam, Sinir sistemi elvermez de ondan! Kan gördümü hooop bayılıverir.

Türkçü, Turancı, Irkçı, olamıyorsan bal gibi Atatürkçü olabilirsin! Atatürkçü oldun mu hemen yanaşırsın kafatasçılara ortak olursun! Bir koy beş al! Onlar ciğerci, dalakçı, yürekçi, kelleci oldukça sen de ruhçu olursun! Atatürk ruhçusu. Amacımız vatanı kurtarmak değil mi? Vatan başka nasıl kurtulur, bu ruhla işte. Bu ruh sende oldu mu, açarsın ağzını, çiroz gibi dizersin lafları kuyruklarından. Bir Humeyni'nin kuyruğu, bir Tudeh partili militanın kuyruğu... Bir Hümeyni, bir Tudeh!... bir Humeyni, bir Tudeh!... Aralarına da bir Ecevit, bir Erbakan... Bir Ecevit, bir Erbakan!... Dizdiğin ipleri alır, televizyonun aynasına tak tak çakar, kurutursun!..

Memleketin politik yaşamına böylece önemli katkılarda bulunursun! Ortalık kızıştı mı, bir de bakarsın yan tutmaz birbilge olarak geçmişsin şirketin başına! Her akşam çiroznameler döktürürsün ekrandan! Baktın ki Ecevit başka bir ortaklık kuruyor! Başlarsın Partisi'nin solkanadına çullanmaya... Atütürkçülük öldü mü! Bu ruh, bu Atatürkçülük ruhu yaşarken sol kanat hiçbir zaman gelişmeyecek, bu parti durmadan yerinde eşinecek eşinip de deşinecektir.

Herkes Türkçü olur, Atatürkçü olur ama kuyrukları bir hizaya getiremez, yalanın, yakıştırmanın kuyruklarını... Düğüm yapmasını bileceksin ilkin. C.H.P. nin sol kanadından bir uskumru yakalayacaksın. Kanadıyla kuyruğuyla dizeceksin ipe...Sonra MSP'nin şadırvanına daldıracaksın elini... İster ortasına daldır, ister kenarına...Heey mübarek Derya kuzusu bunlar! Geçir kuyruğuna bir düğüm. Bir kuyruk, bir kanat... Türkiye'de bazı marksistler haaa!..:M.S.P ile işbirliği ipbirliği haaa!... Poliiiis! Atatürkçülük ruhuna aykırı çirozculuk yapıyorlar!...

İran mı burası! Kimse Atatürk'ün Partisini Tudeh Partisi yapamaz. Bırakıp gidenler, partiyi dışırdan desteklemek için! Parti bırakılır ama Atatürk'ü bırakan kim! Ölse de kurtulamaz elinden! Herkesin bir işi var bu memlekette. İşlerin en temizi Atatürkçülük... Senin işin daha da katmerlisi. Atatürkçülük, Yedek işinde şerbetçilik. Amerikalı dostlara yaz kış şerbet sunmak! Burunlarından gelene kadar... Cart'ın nabzına, gelecek Başkanın mizacına göre.... Ve Atatürkçülük adına...

Ey Türk politikacısı! Birinci vazifen kaleleri, kuleleri katakulliye getirmek.!

Ya ikinci vazifen?

Onu da sen söyle Kandıralı!

Canım sen değil, öbür kandıralı, sen!...

Formunda değil misin?

Öyleyse gene sen söyle, gözlüklü!...

"Sol kanattakileri ipe dizmek!"

Vuruldun kavgada
Dağ gibi düştün
Zelzelen duyuldu
dört bir tarafta
29.1.1979 günü kaybettik. Mücadelesi faşizme karşı mücadelemize ışık tutuyor.

İHSAN HACIMURATOĞLU
(1957 ....)

Trabzon Devrimci İşçileri
Trabzon Devrimci Öğretmenleri
Trabzon Devrimci Memurları
Numune Hastanesi Çalışanları

Demokrat 421

MHP Eyüp ilçe 2. Başkanı ve oğlu öldürüldü

* MHP Eyüp İlçe 2. Başkanı ve MHP Milletvekili adayı olan Şaban Ali Terzibaşı ve oğlu Eyüp Ertan Terzibaşı Eyüp'teki evlerinin önünde silahlı kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldüler. Olay yerinde "Faşist MHP İlçe 2. Başkanı, milletvekili adayı ve oğlunu cezalandırdık. Herşey THKP—C için," yazılı bir pankart bulunduğu öne sürüldü.

* - Bayrampaşa Belediyesine ait bir yolcu otobüsüne Eyüp Yıldırım mahallesinde faşistler tarafından açılan ateş sonucu otobüs şöförü Erol Kurnaz ve henüz kimliği saptanamayan bir kişi öldü. Otobüse rastgele ateş açan faşistler daha sonra kaçtılar. Olayda şöför muavini Ali Taşkın ve yolculardan Sönmez Altun ise yaralı olarak hastaneye kaldırıldılar.

Öte yandan faşistlerin bu saldırısını protesto eden Bayrampaşa Belediyesi işçilerinin direnişe geçmesi üzerine otobüsler sefere çıkmadı ve Tanzim Satış Mağazaları kapalı kaldı. Konuyla ilgili bilgi veren bir belediye işçisi "Belediye çalışanlarını hedefleyen her türlü baskıyı, kıyımı ve adam öldürmeyi protesto ettiklerini" söyleyerek "ölen arkadaş Genel—İş üyesiydi. Özel bir konumu yoktu. Öldürülenler herhangi bir kişi de olabilirdi. Saldırı belediye işçilerine karşı hedef gözetilmeksizin girişilmiş bir saldırıdır. Nefretle karşılıyoruz" dedi.

* Akbıyık Fenerlikapı sokakta devriye gezen 4 erin şüphelendikleri bir kişiye "dur" ihtarında bulunduğu ihtara uymayan kişinin erlere ateş ederek kaçtığı olay sırasında er Kenan Erdal'ın yaralandığı bildirildi.

* Bayrampaşa Mensucat Fabrikası önünde saat 23'deki vardiya değişimi sırasında karşıdaki mezarlıktan bir el silah sesi duyulması üzerine olaya müdahale eden güvenlik kuvvetleri bir kişiyi çatışma sonucu ağır yaralı olarak yakaladılar. Ağır yaralının Halis Kaya adında bir kişi olduğu bildirildi.

* Okmeydanı'nda bir terzi dükkanına faşistlerce açılan ateş sonucu sol görüşlü terzi Hızır Kılıç öldü, kalfası Orhan Demirbaş ise yaralandı.

* Dolapdere Sefa Meydanında araba lastiği yakarak gösteri yapan bir grup daha sonra olay yerine "İşkencecilerden hesap soracağız, 3. yılında anıyoruz. 1948 Kurtuluş" yazılı Zeki Erginbay'ın resmi bulunan bir pankart astı.

* Çemberlitaş Piyerloti caddesinde duvarlara slogan yazdığı öne sürülen Devrimci Sol yanlısı iki kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

TARSUS'DA GÖZALTINA ALINAN 21 KİŞİDEN 5'İ TUTUKLANDI

* Önceki gün polis ve jandarma tarafından yapılan aramalardan sonra gözaltına alınan 21 kişiden 5'inin mahkeme tarafından tutuklandığı bildirildi.

BURSA'DA DUVARLARA SLOGAN YAZDIĞI İDDİA EDİLEN 4 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

* Fatih mahallesinde duvarlara sloganlar yazdığı öne sürülen 4 kişinin güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındığı, iki kişinin de arandığı bildirildi. Yakalanan kişilerin Devrimci Yol yanlısı olduğu öğrenildi.

ZONGULDAK'TA FAŞİSTLERİN SALDIRISINA UĞRAYAN DEVRİMCİ BİR ÖĞRENCİ AĞIR YARALANDI

* Zonguldak Ereğli'de önceki gün saat 16.00 sıralarında ÜGD'nin önünden geçmekte olan Ereğli Lisesi son sınıf öğrencilerinden devrimci Hasan Selman faşistlerin silahlı saldırısı sonucu ağır yaralandı. SSK Hastanesinde tedavi altına alınan yaralının sağlık durumunun ciddi olduğu bildirildi. Yaralı öğrenci Selman, kendisini yaralayanların faşist Barış Saka ve arkadaşları olduğunu söyledi. Emniyet Amiri Güray Önal, saldırganların tesbit edildiğini ve sağ görüşlü olduklarını doğruladı.

Olayla ilgili olarak 20 kişinin gözaltına alındığı ancak gözaltına alınanların çoğunluğunun olayla ilgisi bulunmayan devrimciler olduğu öğrenildi.

ANKARA'DA FAŞİSTLER BİR İLKOKUL MÜDÜRÜNÜ YARALADILAR

Ankara Aydınlıkevler İlkokulu Müdürü Mehmet Akın faşistlerin saldırısı sonucu yaralandı. Akın'ın uzun süreden beri faşistler tarafından tehdit edildiği öğrenildi.

* Dikmen Karapınar mahallesinde polis memuru Hüseyin Gök'ün tabancası önünü kesen silahlı bir grup tarafından alındı. Silahlı kişiler daha sonra olay yerinden uzaklaştılar.

* Aktepe Hacıkadın Deresi yakınlarında polisle silahlı çatışmaya girdiği öne sürülen Aziz Kartal adlı bir kişi yaralı olarak yakalandı. Kartal'ın üzerinde bir de tabanca bulunduğu iddia edildi.

* Abidinpaşa su Deposu yanında silahlı kişilerin açtığı ateş sonucu sağ görüşlü olduğu bildirilen Ahmet Aslan öldürüldü. Olayın gece meydana geldiği ve cesedin önceki sabah güvenlik kuvvetleri tarafından bulunduğu bildirildi. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

ESKİŞEHİR SEYİTGAZİ'DE KÖYLÜLER JANDARMAYLA ÇATIŞTI

* Seyitgazi ilçesinin Doğançayır köyünde karakol kurulmasına karşı çıkan köylülerle jandarmalar arasında çatışma çıktı. Olaydan sonra gözaltına alınan 40 kişiden 9'unun tutuklandığı bildirildi.

MERSİN'DE ESNAFTAN ZORLA PARA TOPLAYAN FAŞİSTLER YAKALANDI

* Mersin'de esnaftan zorla para topladıkları bildirilen faşistler, Kültür Derneğine yapılan baskın sonunda 1 tabancayla birlikte yakalandı. Güvenlik kuvvetleri esnaftan para toplayan Salim Yıldırım, Bülent Akaydın, Vefa Keleş ve Sadık İnan'ı yakaladılar. Bu arada aynı dernekte oturmakta olan Recep Candır adlı faşistin üzerinde bir de tabanca ele geçirildi. Ancak arabaya bindirilmek istenen Candır kelepçeli olduğu halde polisin elinden kaçtı.

YOZGAT'TA CHP MİLLETVEKİLİ VELİ ZEREN'İN KARDEŞİ FAŞİSTLERCE DÖVÜLDÜ

* CHP Yozgat Milletvekili Veli Zeren'in kardeşi Hasan Zeren YSE—İş Sendika binasından çıktıktan sonra kimliği belirsiz üç faşistin saldırısı sonucu dövülerek yaralandı. Olaydan sonra Demokrat muhabirine bir açıklama yapan Yozgat Valisi Naim Ural bu olayları genellikle "sağcıların" çıkardığını belirterek "bunlar genellikle vur—kaç tarzı eylem yapıyorlar. Biz de kimliklerini tesbit edemiyoruz. Bu sefer de öyle oldu." dedi.

KARABÜK'TE FAŞİSTLER SOL GÖRÜŞLÜ BİR İŞÇİYİ AĞIR YARALADI

Karabük'te sol görüşlü bir işçi bir grup faşistin silahlı saldırısına uğrayarak ağır biçimde yaralandı. Geçtiğimiz cuma günü akşamı Demir Çelik İşletmelerinde işçi olarak çalışan Bülent Alan çarşıya giderken açılan yaylım ateşiyle çeşitli yerlerinden yaralanarak Karabük SSK Hastanesine kaldırıldı. Saldırganların emniyetçe bilindiği halde yakalanmadıkları öne sürülüyor. Bu arada Karabük'te saldırılarına son günlerde hız veren faşistlere Kaymakamın ve Emniyetin göz yumduğu, bildirildi. İşçiler Karabük'te kendilerine karşı yapılan saldırıların Çelik—İş Sendikasında planladığını ve Cumali Kibar ile Av. Yaşar Kılıç adlı kişilerin saldırıları yönlendirdiklerini savundular.

HACI HÜSREV'İ "KADER" DİYE BELLEYENLER:

40 bin kişi, yoksulluk, bakımsızlık ve terk edilmişlik içinde yaşama savaşı veriyor

Gülnur ÖZUSLU

"BURADA ANADOLU'NUN HER YERİNDEN GELEN İNSANLAR YAŞAR. ÇOĞU KENDİ YÖRELERİNDEN TECRİT EDİLMİŞ ATILMIŞ İNSANLAR... HACI HÜSREV'E KADER DİYE BELLETİLMİŞ YAŞAMA BİÇİMİNE ORTAK OLMAK İÇİN BURALARA GELMİŞ' NEYLE GEÇİNİR BU İNSANLAR NASIL YAŞARLAR HİÇ KİMSENİNUMURUNDA OLMAMIŞ,OLMUYOR...

"Kırk beş yaşındayım. Ömrüm burada geçti. Bizlerin dedeleri, amcaları, babaları Balkan, Yemen, Çanakkale Harbine gitti. Gidenler geri dönmedi. Hemen hepsi öldü. Geride kalan yakınları sefil, perişan, aç, bakımsız kaldı. Yeni yetişen nesil yankesici, hırsız, esrarcı oldu... Tek bir üniversiteli çıkmadı... Ama neden çıkmadı?... Ailesinde sabıkalı var diye çocuklarına imkan verilmedi, iş verilmedi... Hala verilmiyor... Yetti artık, ne olacak bu insanların hali, çocukların, gençlerin hali?... "Böyle diyordu, kırk beş yaşında olduğunu söyleyen ama yılların acısının, yükünün yıprattığı yüzüyle altmış beşinde gösteren Yaşar...

Hacı Hüsrev, Kasımpaşa sırtlarında yoksulluğun, bakımsızlığın, terkedilmişliğin tüm izlerini taşıyan yaklaşık 40 bin insanın yaşama kavgası verdiği bir bölge.

Konuştuklarımdan bir diğeri şunları söyledi."Burada Anadolu'nun her yerinden gelen insan yaşar. Çoğu, kendi yörelerinden tecrit edilmiş atılmış insanlar... Hacı Hüsrev'e, kader diye belletilmiş yaşama biçimine ortak olmak için buralara gelmiş. Neyle geçinir bu insanlar nasıl yaşarlar hiç kimsenin umurunda olmamış, olmuyor... Belediye çöpçülerinin bile "Boş ver orası Hacı Hüsrev çöpü alınmasa da olur."dedikleri duyuluyor. Nüfus kağıtlarımızda, ikametgah kağıtlarımızda Hacı Hüsrev adını görenler bize kesinlikle iş vermiyor. Burada yaşayanların yüzde doksanı kendi çabaları ile bulabildikleri işlerde çalışırlar. Küçük atölyelerde boğaz tokluğuna çalışırlar. Hammallık yaparlar, sigara satarlar. Fabrikada iş bulabilenler çok azdır. Çoğunluk, çalışanların kazançlarıyla geçinen asalaklardır, tabii işsizlikten... '

Burda bulunan insanların yaşlısı, genci, hepsi aynı dertten yakınıyor. Hacı Hüsrev adının başlarına bela olduğundan...

"Nüfus kağıtlarına, resmi evraklara Hacı Hüsrev yazılması, halkın baştan mimlenmesi, karalanması oluyor. Bu adı görünce sabıkalı muamelesi yapılıyor. Hiç suçişlemediği halde geçmiş sabıka kaydı yeni nesillere de mal ediliyor. Çünkü bu durumdan yararlananların işine geliyor. Buradaki yiyicilerin, hazırdan geçinen ağaların çıkarları uğruna eziliyoruz. Faili meçhul suçları yüklemek için insan avına çıkıyorlar. Suçlular bilindiği halde başkalarına yüklüyorlar. Hiç bir kamu hizmeti buraya girmiyor. Ancak gestapo muamelesi yapılıyor. Genç, ihtiyar, kadın, çocuk demeden eziliyor, dövülüyor. Oysa ki hiç bir hizmet getirilmediği için bu haldeyiz. Bakımsızlık eğitimsizlik sakat, hasta suçlu insan üretiyor. İnsanlarımızda erken bunama görülüyor... Dejenere, psikopat insanlar yetişiyor." Bunları söyleyen de bir genç...

Hacı Hüsrev adını gören öğretmenlerin göreve gelmekten kaçındıklarından, ilkokuldan mezun olan çocukların Hacı Hüsrevli oldukları için orta okullara kabul edilmediğinden yakınan ilkokul öğretmeni de şunları söyledi: "Ben Erzincan'dan geldim. Daha gelmeden nasıl gidersin oraya, soyarlar seni dediler, gitme dediler... Beş yıldır buradayım. Beş yıl içinde bunun böyle olmadığını gördüm. Tam tersine hepsi de iyi, namuslu insanlar. Bakımsızlık, eğitimsizlik içinde bunalmaları, başkalarının deyimiyle problem insan olmaları onların değil, onları bu hale getirenlerin suçu. İki yıl kadar önce televizyonda Hacı Hüsrev'lilerin adı verilerek "Hırsız Kız" adlı bir film oynatıldı. Egemen sınıfların bu yanlış ve olumsuz propagandalarını, kötüleme ve karalamalarını yıkmak, silmek gerekiyor..."

Böylelikle ön yargılı karalamalardan, olumsuz propaganda ve baskılardan kurtulmanın, iyi, güzel aydınlık günlere ulaşma yolundaki mücadelenin ilk adımını atmış olacaklarına inanıyorlar...

Hacı Hüsrev li çocukluğundan itibaren sabıkalı muamelesi görür.

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın İstanbul'a geldiği sırada Kültür Merkezi'nin Sıkıyönetim Komutanlığı'na devredilmesinin kararlaştırıldığını bildiren üyeler, Bakan Asal'ın duvarda bulunan "Barış" yazısını yırttığını bildirdiler.

Bayrampaşa Gençlik Kültür Merkezi Sıkıyönetim Komutanlığına devredildi

Cengizhan GÜNGÖR

Bayrampaşa Gençlik Kültür Merkezi, Sıkıyönetim Komutanlığına devredilerek, jandarma kışlası haline getirildi.

500 bin nüfuslu Bayrampaşa gençliğinin, yıllardır boş zamanlarını değerlendirdiği ve çeşitli kültürel faaliyetlerde bulundukları Gençlik Kültür Merkezinde tiyatro salonu, kütüphane, spor ve sergi salonu, fotoğrafçılık labaratuvarı ve daha bir çok kültür salonları bulunmaktaydı.

Kültür Merkezinin, Sıkıyönetim Komutanlığına devredilmesini protesto amacıyla toplanan ve Kültür Merkezi üyelerinden oluşan bir grup, toplu halde Belediyeye giderek, Belediye Başkan Yardımcısı Turhan Bilge'ye, üzerinde üyelerin imzaları bulunan protesto bildirisini sundular.

"Aşağıda isimleri bulunan biz Bayrampaşa Gençlik Kültür Merkezi üyeleri, Kültür Merkezi'nin kapatılıp, gençlerin kahve köşelerine itilmesini, Bayrampaşa emekçi halkının çocuklarına yapılmış haksızlık olarak değerlendiriyor ve bunu protesto ediyoruz.

Belediyenin, emekçi halkın taleplerine kulak vermesini ve en kısa zamanda spor tesisleri ve Halk Kütüphanesi açılmasını istiyoruz."

Ancak, kendisine protesto bildirisi sunulan Belediye Başkan Yardımcısı bildiriyi geri çevirerek, "tasarruf bize ait değildir. Bizden önceki Belediye Meclisi, bir protokol ile burayı Gençlik ve Spor Bakanlığı'na devretmiştir. Gençlik Kültür Merkezi'nin Sıkıyönetim Komutanlığı'na devri de bakanlıkça yapılmıştır. Bu yazı, bir dilekçe halinde ve bakanlığa yönelik olursa, gereken yardımı yaparız" dedi.

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın teftiş için Gençlik Kültür Merkezi'ne geldiğinde, duvarda asılı bulunan "BARIŞ" yazısını yırttığını iddia eden Bayrampaşa Gençlik Kültür Merkezi üyeleri. "Bakanlık, burada ilerici, devrimci ve yurtsever gençlerin bulunduğnu görerek, onları engellemek amacıyla Gençlik Kültür Merkezini kapattı" dediler.

ÜGD Yusufeli şubesi "Artvin'i komünistlere mezar etmek için" diğer şubelerden yardım topluyor

Faşistler Artvin'de yeni saldırılara hazırlanıyor

YURT HABERLERİ MERKEZİ

Ülkücü Gençlik Derneği Yusufeli (Artvin) Şubesi'nden ÜGD Gelibolu Şube Başkanlığına gönderilen bir yazıda Artvin ve çevresi "Komünistlerin kurtarılmış bölgesi" diye nitelenerek, "Ülküdaşlarımızın kurtuluş ümidi Yusufeli'dir." Bize yapacağınız maddi yardımlar Artvin'i komünistlere mezar etmede en büyük temeli oluşturacaktır" denildi.

Teksir edilerek çoğaltıldığı ve başka şubelere de gönderildiği anlaşılan yazı Ülkücü Gençlik Derneği Yusufeli Şubesi mühürünü ve İbrahim Meydan adlı kişinin imzasını taşıyor.

Yapılacak yardımlar için Halk Bankasının Yusufeli Şubesindeki 411.40416 nolu hesabının da not olarak düşüldüğü yazıda şöyle denilmektedir.

"Sayın ÜGD Şube Başkanlığına -Gelibolu,

Ülkücü Gençlik olarak kanlı Ecevit iktidan döneminde ülkücü gençlik olarak çok acılı günler geçirdik. Bu dönem içerisinde kimimiz sürüldük, kimimiz kurşunlandık, kimimiz işkence gördük ama asla ve asla susmadık susmayacağız da. Bildiğiniz üzre Artvin ve diğer kazalan kominist kurtarılmış bölge durumundadır. Ülkücü gençliğin sesini gür olarak çıkarabildiği bir tek Yusufeli kazası vardır bu da koministlerin hoşuna gitmemektedir. Çünkü Artvin ve diğer kazalarda bulunan ve sesini çıkaramayan ülküdaşlarımızın kurtuluş ümidi Yusufeli'dir. Yusufeli teşkilatı olarak her türlü maddi imkansızlıklara rağmen bir taraftan kendi bölgemiz köylerini teşkilatlandırıyor diğer taraftan kurtarılmış bölgelerdeki ülküdaşlarımızın şahlanış mücadelesine destek olmaya çalışıyoruz. Bu çalışmalarımızın daha etkili ve aktif olabilmesi için sizlerin kitap ve benzeri maddi yardımlarınıza ihtiyacımız vardır. Yapacağınız yardımlar Artvini koministlere mezar etmede en büyük temeli oluşturacaktır. Tüm ülküdaşlara selam eder yapacağınız yardımlara şimdiden Allah razı olsun der Nizam—ı Alem yolunda Cenab—ı Allahtan (C.C) sonsuz başarılar dilerim.

Ülkücü Gençlik Derneği
Yusufeli Şubesi
İbrahim Meydan
İmza— Mühür"

İŞTE KANIT

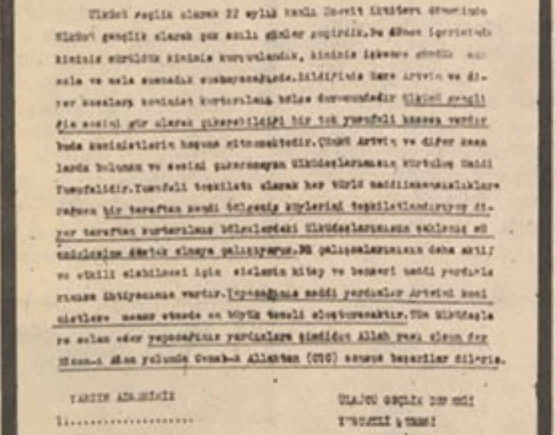

Faşistlerin yakasını ele veren ve Artvin'de girişecekleri saldırılar için Yusufeli ilçesini merkez olarak kullandıklarını ortaya çıkaran yazı. Yetkilileri harekete geçirir mi dersiniz?

Umman Sultanı Kabus

Tunus-Libya ilişkileri gerginleşti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tunus'un Gafsa kentinde 26 Ocak günü bir grup silahlı kişinin bir kışlaya saldırısı konusunda, Tunus önce Cezayir'i, sonra da Libya'yı suçladı.

Bilindiği gibi, 26 Ocak 1978 günü Tunus'ta işçilerin düzenlediği zamları protesto gösterilerinde, polisin ateş açması üzerine 100'den fazla kişi ölmüştü. Bu katliamın ikinci yıldönümünde Gafsa kentinde bir kışlaya saldırı düzenleyen silahlı kişilerle askerler arasında çıkan çatışmada yirmialtı kişi ölmüştü. Olaylar daha sonra da yatışmadı. Hükümet Gafsa kentine giriş ve çıkışı yasakladı. Tüm dükkanlar kepenklerini indirdiler. Günlerdir silah sesleri kesilmedi. Gafsa kentinde yaşayan Avrupalılar korkularından bir hafta sokağa çıkamadılar.

Son olaylar konusunda bir açıklama yapan Tunus İçişleri Bakanı Otman Keşrid olaylardan Libya ve Filistin de gerilla kamplarında eğitim gören Tunus'lu siyasi mültecileri sorumlu tuttuğunu söyledi. Libya ile ilişkilerini de kesen Tunus yönetimi, Gafsa kenti ve çevresinde geniş askeri önlemler aldı ve bir dizi tutuklama operasyonuna girişti. Bu arada, Tunus'ta bulunan Belçikalı, İtalyan ve Fransızlar ülkeden ayrılmak istediklerini bildirdiler.

Baskını düzenleyenlerin Tunus İlerici Kurtuluş Cephesi adlı örgüte mensup oldukları Tunus'tan verilen bilgiler arasında. Bu cephe, birkaç sol örgütün birleşmesinden kurulmuş. Cephe militanları bundan önce Lübnan iç savaşı sırasında ilericilerin yanında savaşmışlardı. Tunus resmi makamları militanların Libya tarafından silahlandırıldığını ileri sürüyor. Ancak, baskın sırasında yakalananlar hâlâ süren sorgularında da bu konuda hiçbir açıklama yapmadılar.

Bu konuda bir açıklama yapan 26 Ocak Birliği adlı muhalif örgüt şöyle dedi:

"26 Ocak 1978 katliamı Habib Burgiba yönetimi için silemeyeceği bir yüz karasıdır. Özellikle Gafsa kentinde o dönemde ve şimdi baskılar yapılmıştır. Olayın Gafsa kentinde olmasının nedeni de budur. Ancak, bu olayla Tunus İşçi Sendikaları Birliğinin bir ilişkisi yoktur. Çünkü, Tunus İşçi Sendikaları Birliği demokratik bir örgüttür. Bir ordunun yapacağı eylemleri üstlenemez Son olay nedeniyle, Tunus'taki gerici Burgiba yönetiminin halk üzerindeki baskısını arttırmasından korkuyoruz. Ve tüm dünya kamuoyunu bu açıdan uyarıyor, dikkatlerini bundan böyle Tunus'ta yapılacak siyasal baskıya çekiyoruz."

İran devrimi ve Afganistan'daki gelişmelerden sonra

Arap Yarımadası "sıcak" bir bölge oluyor

- **Mescid-Ül Haram baskını bir çok şeyi ifade etmekteydi. En başta ülke ekonomik-toplumsal açıdan geri de olsa, Suudi Arabistan krallık rejiminin hiç de sağlam olmadığını ve bu ülkede de bir muhalefetin olduğunu gösterdi.**
- **ABD'nin, Afganistan olayından sonra asıl önem verdiği yer, Afganistan'ın kendisi değil, petrol bölgesi. Arap yarımadasındaki gücünü ve denetimini yitirmemek için elinden geleni yapıyor.**

Suudi Arabistan Kralı Halit

DIŞ HABERLER SERVİSİ

A.B.D'nin Basra Körfezine olan ilgisi artıyor. Başkan Jimmy Carter, dünyanın en büyük petrol satıcısı olan bu bölgeyi (Arap yarımadasında yılda 1 milyar ton petrol üretiliyor) "kaybetmemek" için gerekirse silahlı tepki gösterebileceklerini belirtmişti.

Bu açıklama, A.B.D.'nin, Sovyetlere karşı, (Sovyetlerin müdahale ettiği Afganistan'ın bağımsızlığı açısından değil) kendi "hayati" çıkarları açısından tavır aldığını ortaya koyuyor.

Basra Körfezinin, öteden beri A.B.D. emperyalizminin denetimi altında olduğu bilinen bir gerçek. Ancak günümüzde, dünyada estirilen savaş havasında, emperyalistler daha önce açıkça söyleyemedikleri bazı amaçlarını artık korkusuzca ortaya koyabiliyorlar. Bir başka deyimle açık kart oynuyorlar. Bu durum, onların politikasını kendi ağızlarından tüm dünyaya gösteriyor.

A.B.D'nin Afganistan olayından sonra asıl önem verdiği yer, Afganistan'ın kendisi değil, petrol bölgesi. Arap yarımadasındaki gücünü ve denetimini yitirmemek için elinden geleni yapıyor.

Arap yarımadasında en büyük ülke Suudi Arabistan Krallığıdır. Bu kırallık, komşusu olan küçük, ancak petrol bakımından zengin şeyhlikleri (Bahreyn, Katar, Kuveyt, Abu Dabi,v.b.) ve Umman Sultanlığıyla Kuzey Yemen Cumhuriyetini denetlemektedir. Güney Yemen Halk Cumhuriyeti ise, yarımadada emperyalizmden bağımsız tek ülke görünümündedir.

Tüm zenginliğini petrol yataklarına borçlu olan Suudi Arabistan ile Birleşik Arap Emirlikleri (şeyhliklerden oluşan birlik) son yıllarda İran devriminin yakın etkisi altında kaldılar. Eski İran bölgedeki bu gerici rejimleri emperyalizm adına destekleyen en önemli güçtü. Örneğin, Umman'da Umman Halk Kurtuluş Cephesinin mücadelesi, Şah'ın Umman Sultanı Kabus'a asker ve silah yardımı yapması sayesinde, belli bir süre için durduruldu.

Ancak, Şah'ı silip süpüren İran devrimi, Arap yarımadasındaki bu gerici rejimleri telaşa soktu. Devrimin etkileri derhal hissedilmeye başlandı. Suudi Arabistan'da rejim muhalifleri Mekke'de Mescid—ül Haram camiini işgal ettiler. Tüm dünya burjuvazisi, olayı "sapıkların bir gösterisi" olarak niteledi. İşgalcilerin büyük bölümü öldürüldü, sağ ele geçirilenler de büyük işkencelere (kollarının kesilmesi) tabi tutulduktan sonra kafaları kesildi. Gariptir ki, Çekoslovakya'da ve Sovyetler Birliğinde sağ muhaliflerin birkaç saat göz altına alınması karşısında kıyametleri koparan emperyalist dünya, Suudi Arabistan'daki bu olay karşısında sessiz kalmayı yeğ tuttu.

Aslında, Mescid—ül Haram baskını, birçok şeyi ifade etmekteydi. En başta, ülkesi ekonomik—toplumsal açıdan ne kadar gelişmemiş olursa olsun, Suudi Arabistan krallık rejiminin hiç de sağlam olmadığını, ne yönden gelirse gelsin, son derece "zengin" bir ülke olarak tanıtılan Arabistan'da da bir muhalefetin olduğunu gösteriyordu.

Arap yarımadası ülkelerinin hiçbirinde 'ulusallıktan" sözedilemeyeceğinden en güçlü ülke olan Suudi Arabistan diğer Emirliklerle ilişkilerinde bir "büyük derebeyi" durumunda. Örneğin, 1975 ve 1976 yıllarında Suudi Arabistan Katar ve Kuveyt Emirliklerine parlamentolarını feshetmeleri yolunda çağrı yaptığında, Emirlikler bu buyruğa itaat etmişlerdi. Yarımadadaki askeri denge ve savunma konularında da Emirlikler, Suudi ağabeylerinin sözünden çıkmıyorlar.

Suudi Arabistan'ın onayı olmadan Emirliklerden hiçbiri silah alamıyor. Suudi uzmanlar Bahreyn ve Katar polislerini, eğitiyor ve denetliyor

Ancak, Mescid—ül Haram baskını tüm Emirlikleri şaşkına çevirdi. Hepsi telaşlandı, çünkü bu olayın, tüm dünyaya aksettirdikleri gibi 'sapıkların yaptığı yüz karası bir eylem" olmadığını, bölgedeki kan dökücü rejimlere karşı yöneltilmiş bir tehdit olduğunu çok iyi anladılar.

Baskından sonra Emirler, bazı önlemler almak gereğini duydular. Suudi Arabistan veliahtı ve rejimin bir numaralı adamı Prens Fahd bir Anayasa hazırlanacağını bildirdi.

Son günlerde dünyada kutuplaşmanın arttığı bir ortamda, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan'la birlikte, bölgedeki iktidarlarını korumak için ortak bir takım önlemler alma yoluna gittiler. Suudi Arabistan, ortak savunma için bir birlik kurulmasını önerdi. Birleşik Arap Emirlikleri yöneticileri Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da askeri manevraları izlemek için bir törene katıldılar.

Daha sonra 9 Ocakta Kuveyt'te Yüksek Ortak Savunma Komitesi toplanarak bu ülkelerin silahlanmalarını birbirleriyle bağıntılı olarak yürütmelerini kararlaştırdı.

Emirliklerde askeri güçler, paralı askerlere dayanmaktadır. Örneğin Bahreyn'de Ummanlılar paralı asker olarak güvenlik gücünü oluşturuyor.

Ancak, dünyadaki son gelişmeler, Emirlikleri, ülkelerinin askeri harcamalarını arttırmaya yöneltilti. Örneğin Katar'da 1980 bütçesi, askeri harcamalara büyük yer ayırıyor. Dünya silah tekelleri derhal bölgeye akın etti. Sonuç olarak Fransız Creusot—Loire, Dassault ve Matra şirketleri, Dabi ve Katar'a 240 milyon frank tutarında roketatar sattı.

Emirlikler, bu harcamalara neden olarak, Sovyet tehdidini ve ABD'nin kendilerini yalnız bırakmasını gösteriyorlar. Aslında ABD bu bölgeyi hiç te yalnız bırakmış değil. Gerçekte, Emirlikleri, Arabistan'ı ve Umman'ı telaşlandıran, kendi rejimlerinin güvenliği. Umman Halk Kurtuluş Cephesinin mücadelesi, önümüzdeki günlerde hızlanacağa benziyor. Öte yandan Güney Yemen Halk Cumhuriyeti ile Kuzey Yemen arasındaki çelişkilerin de yoğunlaşması bekleniyor.

Sonuç olarak, bölgede, gerek emperyalistlerin, gerekse rejim muhaliflerinin açısından yoğun olaylar beklendiği söylenebilir.

ASSASSINA
DOIS TRABALHADORES
MANIFESTAÇAO-18 H
FRENTE A CAMARA

Portekiz'de bir kitle gösterisi

PORTEKİZ'DE TOPRAK REFORMU DURDURULDU

3 OCAK'TA İŞBAŞINA GELEN SAGCI HÜKÜMET TOPRAKLARI ESKİ SAHİPLERİNE GERİ VERİYOR.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Portekiz'de toprak reformu uygulamasına son verilerek, topraklar eski sahiplerine geri verilmeye başlandı. Toprak reformu uygulamasından vazgeçilmesi kararı ilk kez Güney Portekiz'de Alentejo'da başlatıldı. Topraklar, 3 Ocak'ta işbaşına gelen Francisco Sa Carneio başkanlığındaki sağ hükümet tarafından Tarım Bakanlığı temsilcileri aracılığıyla eski sahiplerine geri verildi.

Aynı işlem 1979 Eylülünde Maria de Lurde hükümeti tarafından da gerçekleştirilmek istenmiş, ancak toprakları işleyen kollektif bir çiftliğin üyeleriyle Güvenlik güçleri arasında çıkan bir çatışma sonucu 2 çiftçi ölmüştü. Bunun üzerine toprakların geri verilmesi doğrultusunda alınan karar uygulamaya sokulamamıştı.

Portekiz, son yıllarda ekonomik ve siyasi olarak büyük bunalımlar yaşayan bir ülke durumundadır. Ülkenin içinde bulunduğu çıkmazlar gün geçtikçe derinleşmekte, yaşam koşulları giderek güçleşmektedir. Son olarak da Portekiz Bakanlar Kurulunun aldığı, benzin fiyatlarının artırılması kararından sonra, benzin fiyatlarına %15—17 oranında zam yapıldı. Böylece Portekiz halkı, Avrupa'nın en pahalı petrolünü kullanacak. Süper benzinin fiyatı 39 escudosdan 45'e/3.42 frank/normal benzinin litresi ise 35 escudostan 41'e yükseltildi. Son zamlarla, bir yıl içinde Portekiz'de oto yakıt fiyatları %45 artırıldı.

Yaşamı büyük ölçüde etkileyecek olan zamlardan sonra, servis istasyonlarında çalışanların ücret artışı istemiyle greve gitmeleri sonucu, ülkede zamlı da olsa akaryakıt bulunamadığı bildiriliyor.

Öte yandan Albay Otelo Saraiva Del Carvalhc, sol eğimli yeni bir siyasi parti kurduğunu ve yeniden başkanlığa adaylığını koyabileceğini açıkladı. Carvalho, 6 yıl önce, Portekiz'de 50 yıl süreyle işbaşında kalan sağ diktatörlüğün devrilmesine yol açan askeri darbede önemli rol oynamıştı. Carvalho başkanlık seçimlerinde komünist partinin bazı oylarını toplayabilecektir.

GUATEMALA'DA DEVRİMCİLER HALKI YOKSULLAR ORDUSUNDA ÖRGÜTLÜYOR

- **Devrimciler geçen yıl 70 köyü işgal ederek İspanyolca ve yerlidillerde siyasi toplantılar yaptılar. Aynı zaman da Kızılderililer arasında —kırsal kesimde— destek buldular**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Guatemala'lı gerillaların, halkın büyük çoğunluğunu oluşturan kızılderilileri, bir gerilla örgütü olan "Yoksullar Ordusu" içinde örgütlemeye başladıkları bildirildi. Gözlemcilerin bu konuda, gerillaların çok başarılı bir mücadele verdikleri ve halkı hükümete karşı bir silahlı mücadele için örgütlediklerini bildirdikleri haber veriliyor.

6 milyonluk bir nüfusa sahip olan ülkede, devletin silahlandırdığı faşist çetelerin, yıllardır halktan onbirlerce kişiyi öldürmeleri devrimci hareketin gelişmesinin önündeki en büyük engellerden biri iken, devrimcilerin kırsal bölgeleri sığınak olarak kullanıp, bu yörede yaşayan kızılderililerle siyasi ilişkilere girmesi, hareketin kaydettiği en önemli adım olarak nitelenebilir. Devrimcilerin bu bölgelerde geçen yıl toplam 70 köyü işgal ettikleri ve İspanyolca ve yerli dillerinde siyasi toplantılar yaptıkları kaydedildi.

Yerlileri örgütleyen gerillaların, uzun süreli bir halk savaşı stratejisi izledikleri ve devletin güvenlik kuvvetlerinin ulaşamayacakları bir tarzda çalıştıkları bildirildi.

Son olarak İspanyol Büyükelçiliğini bir süre işgal eden topraksız köylülerin de gerillalar tarafından desteklendiği ileri sürüldü.

DÜNYA'DAN KISA HABERLER

- MISIR

Filistin özerkliği konulu İsrail—Mısır görüşmesi başladı. Carter'in özel temsilcisi Linowitz ile Arap ve İsrail'li delegeler arasında otel odalarında yoğun görüşmeler yapıldığı belirtilerek Batı Şeria ve Gazze bölgelerinde ne tür bir Filistin özerkliği uygulanacağı yolunda iki ülke arasında ortak noktaları saptamak için çalışıldığı haber verildi. Mısır, daha öne İsrail'in Filistinlilere sağlamak istediği sınırlı bir özerklik görüşünü reddetmiş, İsrail ise bir Filistin devleti kurmaya yol açabileceği gerekçesiyle Mısır önerilerini geri çevirdi.

- EL SALVADOR—

San Salvador'un 25 mil doğusunda bir kasabada, askerlerin açtığı ateş sonucu 4 kişi öldü. Geçen hafta San Salvador'da 22 kişinin öldürülmesini protesto eden bir grubun üstüne askerlerin açtığı ateş sonucunda ölenlerden birinin kadın olduğu, olaylardan sonra halkın, Devrimci Halk Bloku tarafından son günlerde iyice yaygınlık kazanan ölümleri protestoya çağırıldığı bildirildi.

- AMERİKA—

İngiltere'den sonra Amerika'da da çelik sanayinin bunalıma girdiği bildirildi. Amerikan çelik şirketlerinin hükümete bir rapor sundukları ve modernleşme çabaları için federal yardım isteğinde bulundukları açıklanıyor. Raporda, çelik şirketlerinin son on yıl içinde nakit para bulamamaları nedeniyle üretim kapasitelerinin gözle görülür bir düşüş gösterdiği belirtiliyor. Amerikan Çelik Endüstrisinin içinde bulunduğu bunalımın ve üretim yetersizliğinin, ABD'yi yabancı çelik şirketlerine bağlı kıldığı belirtilerek, bunun ABD'nin ulusal güvenliği açısından tehlikeli olduğu savunulan raporda yatırımları teşvik edici bir vergi reformu yapılması isteniyor.

- LONDRA—

Londra kaynaklı ajanslar, bu yıl dünyada en büyük ekonomik büyümenin Orta Doğu ülkelerinde gerçekleşeceğini savunuyorlar. Bu değerlendirmeyi petrol gelirleri nedeniyle yaptıklarını belirten kaynaklar buna karışık batı dünyasının bir ekonomik gerileme içine gireceğini ileri sürüyorlar.

- AMERİKA —

ABD Çalışma Bakanlığından yapılan bir açıklamada geçtiğimiz yıl içinde grevlerde büyük bir artış görüldüğü bildirildi. 1979 yılı içinde yaklaşık 1.7 milyon işçi, 4800 grev gerçekleştirdi. Bu rakamlar, 1978'e göre 100.000 işçi ve 570 grev artışını gösteriyor.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

"A.A" Ayıbın da ötesinde

Aşağıdaki haber devletin resmi ajansı sayılan Anadolu Ajansı tarafından verildi:

"Barolar Birliği Başkanlığı için Ankara Barosu Başkanı Sebahaddin Ardıçoğlu, İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, Ankara Barosundan Atilla Sav ve İzmir Barosu Başkanı Cengiz İlhan'ın adaylıklarını koydukları öğrenilmiştir.

"Edinilen bilgiye göre, Barolar Birliği Genel Kuruluna 157 delege iştirak edecek ve Birlik Başkanı bu delegeler arasından seçilecektir. Seçimde mücadelenin Ankara Barosu Başkanı Ardıçoğlu, ile İstanbul Barosu Başkanı Apaydın'ın arasında olacağı belirtilmiştir.

Bu başkan adaylarının çalışma tarzlarını gözönüne tutarak değerlendiren baro çevreleri, Orhan Apaydın'ın belirli bir kesimin oyunu alacağını, Ardıçoğlu'nun ise Anadolu baroları başta olmak üzere, avukatlık meselelerine öncelik tanımak isteyen delegelerin oyunu toplayacağı tahmini yürütmektedirler.

Baro çevreleri diğer iki aday Atilla Sav ile Cengiz İlhan'ın ise seçime tesir etmeyecek şekilde oy alabileceklerine, daha ziyade Orhan Apaydın'a gitmesi muhtemel oyları toplayacağına ve bu suretle de seçimi Ardıçoğlu'nun kazanacağına inanmaktadırlar."

Yukarıdaki, tarafsızlık ilkesine sıkı sıkıya bağlı (!) AA'nın bir "haber" idir.... Biz bu "haber"in haber mi yoksa yorum mu olduğunu okurların takdirine bırakıyoruz.

Ama AA'nın haberi bırakılacak gibi değil. "İzmir Barosu Başkanı Cengiz İlhan" diyor ajans haberi. Eğer baylar biraz ciddi haber yazmayı ilke edinmiş olsalardı herhalde İzmir Barosu Başkanının adının Hasan Basri Güder olduğunu kolaylıkla saptayabilirlerdi. Kendilerine öğrenmeleri için biz hatırlatalım bari.. Cengiz İlhan İzmir Barosunun iki yıl önceki başkanıdır Ama habere yorum katmak ne kadar iyi(!) birşeyse, yukarıdaki "yanlışlık" da aynı kafanın ürünüdür...

"Ardıçoğlu şanslıymış".. AA yöneticileri Türkiye Barolar Birliğinin son Genel Kurulunu izleseler di Genel Kurulun yapıldığı şehrin baro başkanının divan başkanlığına seçilmesi gelenek olduğu halde Ankara Barosu Başkanı Ardıçoğlu'nun bunu bile başaramadığı ve delegelerin sadece 22'sinin (Evet 22'sinin) oyunu aldığını öğrenirlerdi.

Dikkatsizlik mi? Hayır...
Açıkça görülüyor ki "kasıt"...
Bu ise devletin resmi organı için "ayıp"ın da ötesindedir....
Ötesinde bir kelime varsa eğer....

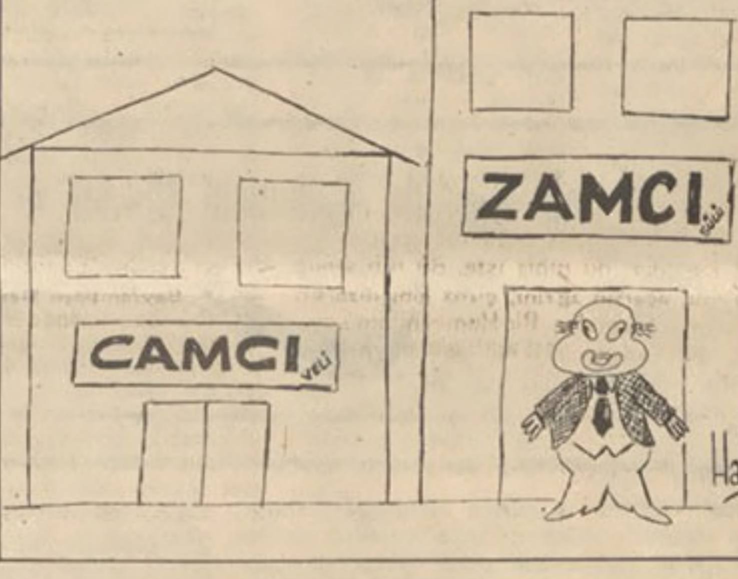

TÜRK'çesi

DÜZELTME

DURUM
ABDİ İPEKÇİ

Şavku G. TÜRK

"TRİLYONLARI TELAFFUZ ETMEYE ALIŞMALIYIZ"

Demirel 1977 seçimleri öncesinde refah üstüne, Böyük Türkiye söylevlerinden birinde ve yanılmıyorsak bütçe görüşmeleri sırasında "trilyonları telaffuz etmeye alışacağız" demişti.

— Neden alışacağız?

— Çünkü ülke kalkınıyor ve kabarık rakamlarla vatandaşın gözü boyanmalı. Boyanmalı ki; ak'ı kara, kara'yı ak görsün.

— Baksanıza her geçen gün aldığımız her şeyin fiyatı daha da artıyor.

— Ve böylece trilyonlara yaklaşıyoruz adım adım.

İtalyanların II. Dünya Savaşında çantalara paraları doldurup bir - iki ekmek, biraz da katık aldıkları günlere yaklaşıyoruz, nurlu ufukları aşarak.

— Öyle ya, memleketin refahı, vatandaşın hayrı, İMF'nin direktifiyle paranın değeri ikide bir düşürülürse trilyonları da çiğner geçer, kantrilyonların düşüne yatarlar bu gidişle.

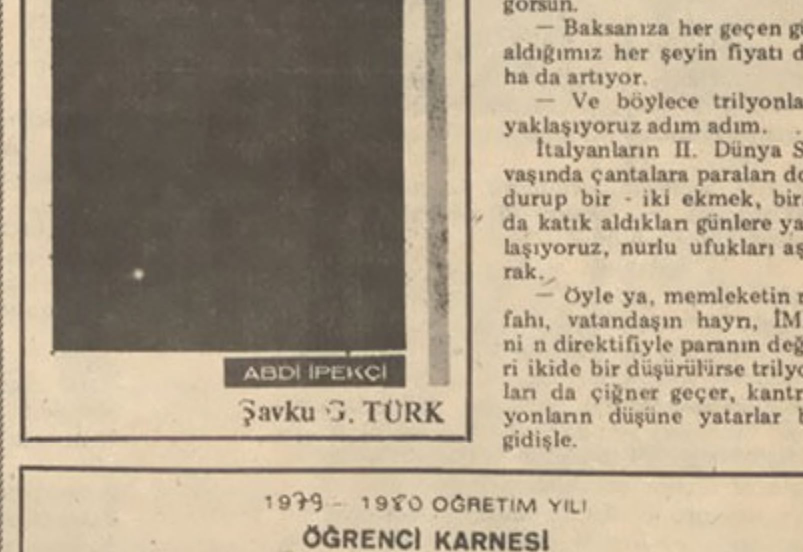

1979 - 1980 ÖĞRETİM YILI
ÖĞRENCİ KARNESİ

Öğrencinin :
ADI ve SOYADI
SINIF ve NO su
OKULU Boğalar Lisesi
SINIF ÖĞRETMENİNİN ADI SOYADI

Devam Etmediği Günler		
Geç Kaldığı Günler		
Aldığı Disiplin Cezaları	I. Dönem	
	II. Dönem	
OKUL MÜDÜR YARDIMCISI (Adı, Soyadı ve İmzası)		OKUL MÜDÜRÜ (Adı Soyadı ve İmzası)
Nuri Halıcı		Ra[illegible]tar

HAYATTA EN HAKİKİ MURŞİT İLİMDİR

NASIL DA UGRAŞMIŞ

Değerli okul müdürü imzasını "Bozkurt"a benzetmek için boşuna uğraşmış... Onun yerine "üç hilal" çizseydi daha kolay olurdu işi...

YİTİK
Nufus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Salih CANGUL
Demokrat 417

"Düşündürmece—Güldürmece" gösterilerine devam ediyor

Bir süredir gösterilerini Kadıköy Şehir Tiyatrosu'nda sürdüren, Erhan Dilligil'in yazıp yönettiği "Düşündürmece—Güldürmece" adlı çocuk oyunu, gösterilerini sürdürüyor.

Okulunu sevmeyen bir kız çocuğunun serüvenlerini anlatan oyunun dekor ve giysilerini Suat Türk-Mete Yılmaz, Müziğini Uğurtan Atakan Tayfun Gültekin, dansları Zeynep Arıman hazırladılar. Oyunun rollerini ise, Bülent Başıbüyük, Burhan Sili, Nurhan Karagöz, Birgül Küçüközen, Neslihan Aka, Aydan Burhan, Haluk Turan, Erdinç Çabuk, Çiçek Dilligil, Jale Sorgüven, Kaan Çeliker, Hakan Uyanık, Leyla Eraydın, Ayhan Burhan ve Emrah Üneş paylaştılar.

Erhan Dilligil'ın yapıtı "Düşündürmece—Güldürmece" adlı çocuk oyununun konusu, okulu, okumayı sevmeyen küçük bir kızın, evinden kaçtıktan sonra, çizgi roman kahramanı "Pırtık" ve "Hüdaverdi" ile yaşadığı serüvendir.

YAYIN HABERLERİ

"Eğitim Mücadelesi" 6.sayısını köy Enstitüleri'ne ayırdı

İstanbul'da çıkmakta olan "Eğitim Mücadelesi" adındaki iki aylık dergi Ocak ayında 5. sayısını yayınladı. Eğitim ve öğretmen mücadelesi konusunda haber, yorum, inceleme ve araştırma yazılarını içeren derginin 6. sayısının "KÖY ENSTİTÜLERİ ÖZEL SAYISI" olarak çıkacağı duyuruldu.

Dergi aynı zamanda 1. yılını da dolduracağı özel sayısı ile ilgili şu açıklamayı yapmaktadır;

"Dergimizin 6. sayısı "KÖY ENSTİTÜLERİ ÖZEL SAYISI" olarak çıkacaktır. Özel sayıda işlemek istediğimiz belli başlı konular aşağıda gösterilmiştir. Dileyen okurlarımız araştırma, inceleme ya da anılarını yayınlanmak üzere en geç I Mart 1980 tarihine kadar gönderebilirler"

Bu açıklamadan sonra derginin "özel sayı" ilgili belirlediği konular şöyle sıralanmaktadır.

"Köy Enstitülerinin" kuruluş döneminde, ülkenin içinde bulunduğu koşullar. Bu koşullar içinde Köy, Enstitülerinden beklenenler.

Köy Enstitüleri'nin amacı ve gerçekleştirdikleri. Köy Enstitülerinde öğretim programları (Genel bilgiler, Tarım alanında ve teknik alanda çalışmalar.)

Köy Enstitülerinde uygulanan eğitim ilkeleri, yöntemleri.

Köy Enstitülerinde ders kitapları ve demokratik Eğitim.

Köy Enstitüleri binalarının yapımı ve demokratik eğitim.

Köy Enstitülerinin örgütlenmesi ve demokratik eğitim.

Köy Enstitülerinde öğrenci örgütlenmesi, öğretmen örgütlenmesi ve demokratik eğitim.

Köy Enstitülerinde disiplin anlayışı ve demokratik eğitim.

Köy Enstitüleri ve Politeknik eğitim.

Köy Enstitüleri ve öğrenci-öğretmen - Halk ilişkileri.

Köy Enstitüleri ve Kemalizm

Köy Enstitüleri ve demokrasi."

Dergide bu açıklama sonucunda yazışma için şu adres ve telefon numarası verilmekte; Piyer Loti Cad: No: 31 Dostlar İş Hani Kat: 2/18 Çemberlitaş—İst. Tel: 28 16 26 Ya da P.K. 66 Tophane—İst.

mizah ve evren

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ 10. KURULUŞ YILI NEDENİYLE KARİKATÜR KİTABI YAYINLADI

"MİZAH ve EVREN"

Karikatürcüler Derneği 10. Kuruluş yılı ve büyük bilgin Einstein'ı anmak için "Mizah ve Evren" adlı karikatür kitabı çıkardı. Toplumcu, barışçı ve mizahçı kişiliği ile anılan Einstein, mizahın dünyada en güzel tanımını da yapmış bir fizikçi, bir sanatçı ve bir karikatürcüdür. O mizaha "gülen düşünce" diyordu.

Aralık ayında Karikatür Müzesi'nde "Mizah ve Evren" karikatür sergisi 11 ülkeden 80 karikatürün katılması ile kitap haline dönüştürüldü. Kitabı Karikatürcüler Derneği ve Vardiya Yayınları çıkardı.

"Bilim aranıyor" adlı karikatür yarışması düzenlendi

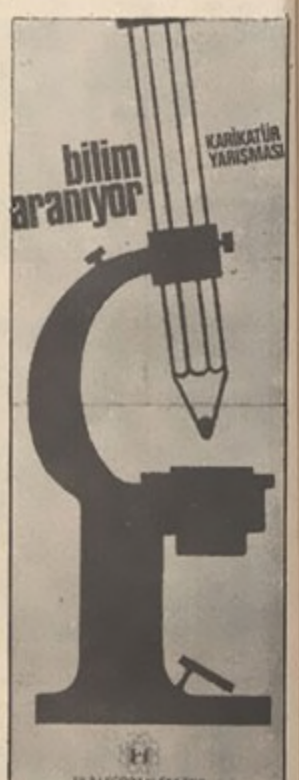

TÜMÖD, TÖB—DER, TÜMAS İzmir şubelerinin ve Karikatürcüler Derneğinin ortaklaşa düzenledikleri "Bilim aranıyor" karikatür yarışması düzenlendi.

Tarih boyunca zaman zaman bilim egemen güçlerin elinde bir sömürü aracı olarak kullanılmış fakat eninde sonunda yine yol gösteren bir ışık olmuştur. Ülkemizde bugün bilim ve bilimsel araştırmalar, toplumun diğer kesimlerinde olduğu gibi dışa bağımlı, taklitçi ve geniş halk yığınlarının yararına yansımayan, göstermelik niteliğinden kurtulamamıştır.

Yarışmanın Koşulları:

— Yarışma tüm çizerlere açıktır.

— Karikatürlerin yayınlanmış ya da yayınlanmamış olmaları aranmayacaktır.

— Karikatürler daha önce ödül almamış olmalıdır.

Yarışmaya istenildiği kadar karikatürle katılınabilir.

— Karikatürlerin boyutları 42x42 cm. den büyük olmamalıdır.

—Karikatürlerin arkasında isim soyadı ve adres açık olarak belirtilmelidir.

— Yarışmaya katılan karikatürler Karikatürcüler Derneği'nin malı olacaktır.

— Karikatürler postada kırılmayacak biçimde Mart 1980 tarihine kadar, Kıbrıs Şehitler Caddesi 1440—41 sokak no. 32/1 İzmir adresine "Bilim Aranıyor — Karikatür Yarışması" ibaresiyle gönderilmelidir.

— Yarışma sonuçları 24—28 Mart 1980 — "Bilim Eğitim Kurultayı" sırasında açıklanacak ve ödüller kazananlara verilecektir.

Yarışmanın seçici kurulu: Ümit Serdaroğlu, Cumhur Ertekin, Oğuz Makal, Birol Demir, Ali Işık, Orhan Aksoy ve Tuncay Urcan'dan oluşuyor.

İstanbul'da bugün

SİNEMA

TÜRKİYE SİNEMATEK'İ— "M.A.S.H Cephede Eğlence" Saat: 14.00 "Potemkin Zırhlısı" Saat: 16.30

TİYATRO

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ— "Deli Dumrul" Büyük Salonda Saat: 14.30 "Keloğlan Ses Arıyor" Oda Tiyatrosunda Saat: 11.00 14.30

İSTANBUL BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROLARI

HARBİYE ŞEHİR TİYATROSU— "Gençliğin Tatlı Sesi" Yazan: Tenessee Williams Yön: Haldun Dormen Saat: 15.30—21.00

FATİH ŞEHİR TİYATROSU— "Sersem Kocanın Kurnaz Karısı" Yön: Çetin İpekkaya Saat: 15.30 18.30

KADIKÖY ŞEHİR TİYATROSU— "Babanın Gorilleri" Yaz: Adnan Giz Yön: Zihni Küçümen Saat: 15.30 "Düşündürmece Güldürmece" Yazan ve yöneten: Erhan Dilligil Saat: 11.00

MİYATRO VATANDAŞ TİYATROSU— "Vatan Yahut Memleket" Saat: 21.00

SERGİ

KADIKÖY HALK EĞİTİM MERKEZİ "Genç Sanatçılar Sergisi" Hakan Derman (karikatür-mizah) Şerife Balkaş (karakalem), Ceniz Kahraman (fotoğraf).

Halk Şiirinde Toplumsal Olaylar ve Başkaldırmalar

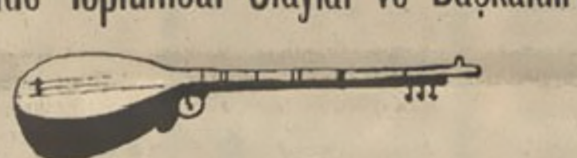

MEHMET BAYRAK

Feodal düzenin ve bunun idelolojisi ümmetçiliğin insanı çileden çıkaracak esasları vardı. Hasbelkader saraya kapılanmış birine dayanıp da bir 'Timar ve Zeamet' ele geçirenlerin işi iştı. Köyü ve kasabayı koruma işini ele geçiriyor ve gerekirse gene emekçiden çıkacak başkaldırıcıya karşı asker toplamak ve saldırıya geçmek gücüne erişiyorlardı.

Bilindiği gibi İslam hukukunda malın, mülkün gerçek sahibi Tanrı'dır. Ancak Tanrı'nın yeryüzündeki gölgesi (zıllullah) yani halife, onun adına bu mülkü istediği biçimde kullanabiliyordu. Bu bakımdan insanların geleceği bu 'yeryüzü allahları'na bağlıydı. Üstelik bir de 'vakıf' kurumu diye bir şey vardı.Bir mal vakfedildikten sonra, padişahca geri alınamazdı. Bu nedenle vakıf işi iyiden iyiye kötüye kullanılacak bir işti. Saraya ve kollarına çöreklenenler de, padişah efendi kızdığında kendilerine verilen taşınmaz malı geri alamasın diye, zaman kaçırmadan, gereğinde yüzlerce yıl geliri 'evlad u ıyal'ına kalacak biçimde vakfediyordu. (Vakıf kayıtlarını ve vakfiyeleri inceleyecekler bunun sıyısız ilginç örneklerine rastlayacaklardır.) Vakıf araziler üzerinde çalışan emekçiler de (reaya) kendilerine yeni dirlik kapısı bulma haklarından yoksundular. (1)

Sovyet tarihçisi Tveritinova, Osmanlı yönetim mekanizması ve üretim ilişkilerindeki gerçek durumu şöyle belirliyor:

"Osmanlı sultanının mülkün ve yönetimin tek sahibi olması aslında bir formülden ibarettir. Gerçek durumsa böyle değildi. Büyük devlet memurları, vezirler yani feodal eşraf ve Osmanlı devletinin aristokrasi zümresi Sultan namına devleti idare ediyordu; Sultanın rolü bu dereceye kadar indirilmiş bulunuyordu. Osmanlı devletinin siyaseti, yüksek feodalite zümresi menfaatine uygun bir biçime sokulmuştu."

Ve ekliyor: "Müftü Ebusuud gibi din adamları, (Kanunname—i Cedid) gibi kanunnamelerle feodalizme dinsel kılıflar hazırlamışlardı.

Kısaca Reayanın durumu şuydu:

a- Feodal yasa, reayaya toprak sahibi olma hakkını vermemişti,

b- Reaya elde ettiği ürünlerden büyük bir bölümünü beye verirdi.

c- Reaya yer değiştirme özgürlüğünden yoksundu—zoraki çalıştırma geçerliydi,

d- Reaya, kendi işlerinin dışında beyin istediği işlerde çalışmak zorundaydı. (2)

Askerlik denince, Osmanlı dönemindeki askerlik serüvenini anımsamamak mümkün değil. Osmanlıda emekçiler yaşamları boyu askerdir, istendiği zaman istenen yere gitmek zorundadırlar. Bu yüzden askerlik olgusu da Halk türkü ve şiirlerinde önemli bir yer tutar.

Kocası bitmez tükenmez savaşlara gidip gelmeyen bir kadın şöyle yakınıyor:

Bağlar harap oldu, bülbül ötmüyor,
Ömrüm, günüm bitti, hasret bitmiyor,
Kuşa mektup verdim o da gitmiyor.

Tez gel ağam tez gel, gel de gene git,
Açtığın yaraları sar da gene git.

Bir ana da şöyle sesleniyor çocuklarının ardından:

Oğul uşak yetiştirdim on tane
Aldı hepsin bırakmadı bir tane
İkisini verdim Yemen çölüne
Üç tanesi kılınç taktı beline
Üçü düştü zaptiyenin eline
İkisini aldı, bilmem neyledi
Zaman bizebunu böyle eyledi
Ağlamaz da bu gözlerim güler mi?
Acep bize bir gün bir el erer mi?

Halk türkülerinde askerlik denebilir ki "Yemen" le özdeşleşmiştir. Askerlik denilince hemen Yemen akla gelir. Bir bakıma Yemen, askerlikte bir simgedir. Ruhi Su, bu olguyu, "Yemen adıyla simgelenen ve yurdu dullarla, ağıtlarla dolduran bitmez tükenmez askerlik dönemi" olarak nitelendiyor.

Bu bakımdan Osmanlı'da askerlik hemen şu dörtlüğü çağrıştırır.

Burası Yemendir
Gülü çemendir
Giden gelmiyor
Acep nedendir

Çukurova yöresinden Memet ile Memiş adlı iki kardeş üstüne kız kardeşlerince yakılan "Yemen Ağıdı" ise bu türün en güzel en çarpıcı örneklerindendir.

Kara çadır is mi tutar
Martin tüfek pas mı tutar
Ağlayalım anam bacım
Elin kızı yas mı tutar

Günden yana soldu m'ola
Yerden yana uldu m'ola
Memedimin ala gözün
Karıncalar oydu m'ola

Basma fistan kirlenirse
Başta püskül fırlanırsa
Ya kimlere baba desin
Senin bebek dillenirse

Gitme Yemene Yemene
Karışın toza dumana

Mektubunu sal kardaşım
Bacını koyma gümana

Gitme Yemene Yemene
Yemen sıcak kahve pişer
Asker talime çıkınca
Aceminin aklı şaşar

Gitme Yemene Yemene
Yemen sıcak dayanaman
Tan DOrusu er vurulur
Sen cahalsın uyanaman

Tarlalarda biter kamış
Uzar gider vermez yemiş
Çöl Yemende can verenler
Biri Memet biri Memis

Askerlik olgusunu daha duygusal planda işleyen türkülerin sayısı da az değil. Bunun engüzel örneklerinden biri de şu:

Karlı dağlar karanlığın bastı mı
Kahpe felek ayrılığın vakti mi

Karlı dağlar yüce dağlar ne olur
Asker yarim gelse yarelerim eyolur

Bir bulut kaynıyor Sıvas elinden
Ucu telli mektup gelmez yarimden

Karlı dağlar yüce dağlar ne olur
Asker yarim gelse yarelerim eyolur

Bir başka halk türküsündeyse şöyle dile getiriliyor bu olgu:

Padişaha söylen yari göndersin
Bu kanunu bu zagonu döndersin
On seneyi bir seneye indirsin
Hiç mi merhamet yok Sultan Aziz'de

Memurların keyfi bir tutumla halkı ezmesi (dövmesi, saçını sakalını kesmesi gibi) buna karşılık halkın kendini savunamaması; vali, vezir, bey ve mültezimlerin keyfi ve ağır vargiler almaları gibi olaylar bu yaşamı daha güçleştiriyordu.

"Hiç bir şeyden haberleri olmayan fakat ceplerinde biraz paraları, ağıllarında sığırları, koyunları; ahırlarında atları bulanan kimselere hatır ve hayallerinden bile geçirmedikleri cürümler ve cinayetler isnad olunarak her şeyleri müsadere olunuyordu". (3)

Yeri gelmişken Osmanlının vergi sistemine kısaca değinmekte yarar var. Çünkü Osmanlı yönetim mekanizmasında vergiler önemli ve anlamlı bir yer tutuyor. Ayrıca halkı yönetimle karşıkarşıya getiren en önemli etkenlerden biri de vergiler. Üstelik Osmanlı dönemindeki köylü ayaklanmalarına kaynaklık eden maddi etmenlerden biri de ağır vergiler oluyor.

İslam hukukuna (şeriata) göre, halktan dört tür vergi alınması öngörülüyordu: Öşür, haraç, cizye, zekat. Ancak bu vergiler uygulamada kat kat fazlasına çıkarılmıştı.

Hazineye ve özel kişilere ait toprakların vergilerini beytülmal vilayet zimamdarlarının yani il yöneticilerinin ve tahsildarların insiyatifine bırakılan vergiler, 16'ncı yüzyılın sonlarında mültezimlere bırakılıyor. Babıali, vilayetlerde vergi toplama hakkını satmaya başlıyor. Böylelikle köylüler, her şeyden önce kendi kazançlarını düşünen haris, açgözlü, vurguncu mültezimlerin eline bırakılıyor.

Böylece, "Osmanlı yönetiminde köylü ve çiftçi halk, feodallere ve aracı yoluyla devlete karşı katmerli ve karışık vergiler sistemiyle muazzam askeri feodalite ve devlet makinesinin bütün ağırlığını omuzlarında taşıyordu."(4)

Ayrıca 16.ncı yüzyılın özellikle ikinci yarısında ücretli askerin sayısında büyük bir artış oluyor ve devlet gelirleri ordunun ve Sarayın masraflarını karşılayamaz duruma geliyor. 1596 'da bütçe açığı devletin yıllık gelirin iki katını geçiyor. Osmanlı yönetimiyse bu mali bunalımdan kurtulmak için devlet topraklarını daha da yoğun biçimre mültezimlere teslim ediyor. Böylelikle tımar ve zeamet yöntemi giderek anlamını yitiriyor. Hükümetin ve feodallerin giderek artan para gereksinmeleriyse, bu parayı bulmak için her türlü yola, hileye ve dalavereye başvurmalarına yolaçıyordu.

Kısaca Osmanlı yönetimi ve feodaller gelirlerini artırmak için halkı mültezimlerin eline bırakmış, mültezimlerse bu vergilerin boyutlarını alabildiğine genişleterek halkı canından bezdirmişlerdi.

Osmanlı tarihçisi Selaniki, "Fevkalade vergiler memleketin vilayetlerinde raiyeleri o dereceye getirdi ki, dünyadan nefret ediyorlar" yolundaki sözleriyle bu gerçeği yansıtıyordu.. Selaniki, "hakimlerin ve kadıların memleket raiyelerine musallat olduklarını" da ekliyordu.

YARIN: IDEOLOJİK—KÜLTÜREL TEMELLER

Sinematek "Potemkin Zırhlısı"nı tekrar gösteriyor

S.S.C.B 1925 yapımı "Potemkin Zırhlısı"ndan iki plan

Bülent ŞERBETÇİOĞLU

"Potemkin Zırhlısı" Türkiye Sinematek'inde bugün gösteriliyor. Sinema tarihinin en büyük ustalarından Sergei Eisenstein'ın 1925 yılında çektiği ve 1905 devrimine öncülük eden bir zırhlıyı konu alan "Potemkin Zırhlısı" nın senaryo, dekor, kurgu çalışmaları da gene Eisenstein tarafından yapılmış. Başlıca roller, A. Antanov, V. Barski ve G. Aleksandrov tarafından bölüşülmüş. Konusu Nina Agadjanova'nın Eisenstein'a yardımı ile saptanan film, tragedya formunu taşıyor.

Filmde olaylar tragedyanın beş perdesine uyumlu olarak gelişmekte.

1. Perde: İnsanlar ve solucanlar. Denizciler ranzalarında tartışmakta. Çürümüş et, kurtlu çorba. Mürettabatın tepkisi.

2. Perde: Arka güvertedeki facia. "Herkes güverteye!" "Çorbayı güzel bulanlar iki adım ileri çıksınlar!" Tehditler. Papazın takdis sahnesi. "Kardeşler!" Ateş etmeye yanaşmayanlar. İsyan... Denize atılan subaylar. İsyanı yürüten Vakulinçuk'un yaralanması, denize düşmesi.

3. Perde: Kan "İntikam" diye bağırıyor. Sis. Cesedin kıyıya getirilişi. Rıhtıma akan halk. İsyana çağrı. Zırhlıda toplantı.

4. Perde: Odessa merdivenleri, Denizcileri selamlamak için merdivenlerde biriken halk. Birden açılan ateş. Ölüleri çiğneyerek geçen asker çizmeleri. Ölen çocuk. Oğlunu kollarına almış anne merdivenleri çıkmakta. Annesi vurulmuş bir çocuğun arabası içinde aşağıya doğru yuvarlanışı. Dev kapıları parçalayan Potemkin topu. Doğrulan taş aslan.

5. Perde: Filonun arasından geçiş: Zırhlı güvertesinde toplantı. Demir alan zırhlı. Geceleyin endişeli nöbetçi. Ateşe hazırlanan toplar. Zırhlının makine dairesinden yükselen "Kardeşler!" Filo ateş açmayı reddediyor.

Tragedyanın kendini kabul ettirmesi. Eski Yunan edebiyatı ve Shakespear ile oldu. Geçmiş tarihten alınan kahramanlar ya kraldı, ya da olağanüstü bir kişiydi. Tragedya ustaları, tragedyalarında çeşitli karşıtlıkları kullandılar. Shakespeare' de üzüntü ve korku, zulüm ve gurur, Arisro'da ise korku ve merhamet vardı.

Tragedyaya şu görevi yükleyebiliriz: İnsanın evrensel yanını ve onun evrendeki olası davranış değişikliklerini araştırır. "Potemkin Zırhlısı"nda kral yoktur. Filmin kahramanı, denizcilerdir.

Eisenstein'daki birlik anlayışı, Aleksandr Nevski'de "ulusal birlik" Korkunç İvan'da "devlet birliği", Potemkin Zırhlısı'nda da "kitle birliği" olarak biçimlenir.

Filmin bölümleri arasındaki trafik bileşim nasıl oluşmuştur?

2. perdede, "denizcilere ateş açılması" ile 3. perdedeki "kardeşlik" ve "denizcilerle halkın kucaklaşması";

2.perdede "takdis" ile ardından patlayan "isyan";

5. Perdedeki "Endişeli bekleyiş" ve "filoyla kucaklaşmanın tattırdığı zafer" Odessa merdivenlerinin ilginç sahneleri, kaos halinde göğüs çekimleri, sonra gene kaos halinde vücutların genel çekimleri... Ardından asker çizmelerinin düzenli ve ritmik görüntülenmeleri. Ben üst noktaya ulaşılmış iken ani bir iniş, tekrar ani bir yükselme, seyirciyi sarıveriyor. Kalabalığın aşağıya-yukarıya koşuşmalarının yarattığı gerginlik, oğlunun cesedini taşıyan annenin ağır tırmanışıyla yerini bir başka duyguya bırakıyor. Bir çok tüfeğin sürekli ateş açmaları, yerini tek bir topun patlamasına bırakıyor.... Bu bölümler, trajik yönüyle filmin en uç noktalarını oluşturmakta.

İdeolojik özü biçimlerin oluşturduğu sembollerle ileten Eisenstein'ın çekim sahnelerinden örnekler:

Zırhlının küçük bir bölümü olan isyancı denizcilerin, idam taburunun namluları karşısında "kardeşler" diye bağırmaları ve karşılığında tüfek namlularının inişi: Tüm zırhlı isyancı denizcilerin safında...

Filonun isyancı zırhlısından, isyanı bastırmaya yönelen filoya cevap gene aynı: "kardeşler". Toplar ateş durumundan çıkarılıyor ve tüm filo Potemkin ile aynı safta.

"Potemkin Zırhlısı", sinemanın kitleler için en iyi nasıl yapılabileceği sorusunun dört dörtlük bir cevabı. Bu film, 1925'den bu yana bir çok ödüller aldı, "dünyanın en iyi filmi", "bütün zamanların en iyi filmi" gibi ünvanlara layık görüldü. Dünya sinema klasiklerinin en önde gelenlerinden biri olan "Potemkin Zırhlısı"nı mutlak görmek gerek. Ancak, Sinematek'in de "Potemkin" gösterilerini daha sık ve daha çok yapmasını diliyoruz.

Oğlu emniyette öldürülen ana işkenceci polislerden hesap sorulmasını istedi

HABER MERKEZİ

Kars'ta gördüğü işkence sonucu öldüğü bildirilen Oruç Korkmaz adlı sol görüşlü işçinin annesi Bahar Korkmaz Kars Savcılığına başvurarak 2. Şubedeki bazı polisler hakkında, oğluna ve kendisine işkence yaptıkları iddiasıyla dava açılmasını istedi.

9 Ocak tarihinde işçi Oruç Korkmaz silah bulundurduğu gerekçesiyle annesi, babası ve karısıyla birlikte evinden alınarak Emniyet Müdürlüğü 2. Şubeye götürülmüştü. Annesi Bahar Korkmaz, Kars Savcılığına yaptığı başvurularda polislerin oğluna ve kendilerine yoğun işkence yaptıklarını ve oğlunun yapılan işkenceler sonucu öldüğünü ileri sürdü şunları söyledi:

"Yukarıda açık kimlikleri yazılı ve 2. Şubede sadece İşkenceci oldukları ve adları yazılı sanıklar şubenin gizli bir hücresine beni, kocamı, gelinimi geceleyin el ayak çekildikten sonra yataktan kaldırdılar ve işkence yerine getirildik. Nedir suçumuz sorduğumuz da vur babam vur vur babam vur, sorduk Bey suçumuz nedir., nedir niçin bizleri yakıyorsunuz. Dediğimde oğlunun tabancası var getirin söyle dedik ise de bu sefer beni bıraktı oğlumu gözümün önünde Kars İşgal altında iken Ermenilerin müslümanlara yapmadığını yukarda adları yazılı polisler üç gün üç gece bana ve oğluma yapmadıkları kalmadı. Üç aylık gelinim korkusundan bayıldı, halen hastadır. Beni döverken kocam işkenceci polislere kadın erkeğin gözü önünde dövülür mü yapmayın dediğinde bu sefer bana gelinimin yanında ağıza alınmayacak küfürler kalmadı ben elden ayaktan çıktım. Eğer Türkiye Cumhuriyeti Devleti vars varsa bağımsız mahkemeler varsa Neden polis bizlere bu şekilde geceleyin yataktan alıpda işkence ettiler. Yukarıda arzettiğim şekilde üç gün üç gece dayak yedim. Benim Muayeneye sevkim ile alınacak rapora göre adı geçen sanıklar hakkında gerekli tahkikatın yapılmasını saygı ile arzeylerim."

Oğlu işkence ile öldürülen Bahar Korkmaz çeşitli resmi makam ve yetkililere de birer açık mektup yazarak işkenceci polislerden hesap sorulmasını istedi.

Genel Kurmay Başkanlığına Başbakan Süleyman Demirel'e, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e Erzurum–Kars illeri Sıkıyönetim Komutanı Ragıp Uluğbay'a Erzurum Kars illeri sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı ile Kars Valiliğine hitaben yazılan mektupta şöyle denildi:

"Bir süre önce işkence ekibi olarak adlandırılan bir grup polis tarafından gözaltına alınan oğlum, insanlık dışı işkencelere maruz kalmış, akli dengesini yitirmiştir.

Sürekli olarak her gece üç–dört defa evimizi basan polisler bizi dövmekte, hakaret etmekte ve kendilerine vereceğimiz ikiyüzbin lira karşılığında verecekleri tabanca ile oğlumuzu kurtarabileceğimizi söylemektedirler.

Bununlada kalmayan polisler, arama gerekçesi ile bacaklarımızın arasını kontrol etmekte, en insanlık dışı işkencelere ve onur kırıcı baskılara uğratmaktadırlar.

Polislerin başını işkence ekibini oluşturan Kemal Kartal, Mehmet Haytan Selçuk Akyıldız, Hasan Sapancalı, Ruşen Kahraman, E.Çakıcı, İ. Soyer, M. Emin Mehmet Güden, Mutullah Gökdemir, Laçin Özşengül, Mehmet Yıldırım ve benzeri polis memurlarıdır."

Travmaya bağlı beyin kanaması konusunda Türk Tabibler Birliği Başkanı Erdal Atabek'in ve İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın görüşlerine başvurduk.

Bu konuda Erdal Atabek şunları söyledi:

"Kafaya yapılan bir darbe sonucunda beyin damarlarının zedelenmesiyle kanın damardan çıkarak beyin dokusuna yayılması bunun sonucunda oluşan ölüm."

Orhan Apaydın ise yanıtında şu görüşlere yer verdi:

"Başa sert bir cisimle vurulmasıyla veya başın sert bir cisme çarpmasıyla meydana gelen beyin kanaması sonucu ölümdür."

GÜNÜN YAZISI

Sorumluluk

Baştarafı 2. Sayfada

tir tekmil davranışları. Zaman zaman hatırlatması, bu noktaya ısrarla parmak basması elbette boşuna değil. O demek ister ki: "Madem ki partime çuvallar dolusu rey verdiniz, öyleyse yaptıklarımızı da ister istemez beğeneceksiniz!" Biraz olsun gerçeğin payı yok mu bu köhne mantıkta? Şaka yapmıyoruz, rey alanlar kadar, rey verenler de sorumlu bu gün ülkemizin karşı karşıya bulunduğu tehlikelerden. Halk meydanlara değil sadece, kendi meselelerine de sahip çıkmalıdır.

YAKLAŞIM

Devalüasyon ve zam paketi

(Baştarafı 3. sayfada)

tutmak isteyen OECD, Dünya Bankası, IMF gibi kuruluşların temel dayatmalarından birinin yerine getirilmesidir.

Aslında dış kredi bulabilmenin zorunlu koşulu olan bütün bu önlemler, fiyat istikrarının sağlanabilmesi gerekçesi öne sürülerek alınmaktadır. Yapılan zamlar ve devalüasyon, fiyatların daha da yükselmesine neden olacaktır. İstikrar, bu yükselen düzeyde fiyatlar durdurulabilirse sağlanır. Bunun için de talebin kısılması, yani başta işçiler ve memurlar olmak üzere emekçi halk kitlelerinin ücret ve maaşlarındaki parasal artışların son derece sınırlı tutulması gerekir. Böyle bir mantık, emekçi halkın kötüleşen ekonomik durumunu düzeltme mücadelesinden vaz geçmesini, yatırımların kısılmasından doğan işsizliğe katlanmasını önermektedir. Bu yolla kapitalizmin ekonomik bunalımdan kurtulup düzlüğe çıkmasının bedeli emekçi halkın sırtına yüklenmek istenmektedir. Emekçi halkın ise, kendisinin sorumlu olmadığı bu bunalımın yükünü üstlenmesi beklenemez.

Ayrıntılı bilgi için bkz. "son Ekonomik Kararlar", A. B. Kafaoğlu 27.1.1980, Demokrat.

YORUM

(Baştarafı 1. Sayfada)

güçlerle el ele vererek sömürdüğü, ama sıkışınca "Sağduyusuna sığındığınız" halka öğüt verme cesaretini nereden bulduğunuzu sormak isteriz. Tek başına bu eda ve bilgiçlik tavrı bile "dikkat edilmesi gereken çok önemli bir husus"tur.

Tasarruf öğüdünü siz, Hiltonda bir geceliğine 500 bin lira sadece salon kirası vererek binbir gece masalları örneği düğün yapan üyelerinize veriniz. Siz o öğüdü İsviçre'de kayak sefaları uğruna onbinlerce dolar harcayan, çifte çifte Amerikan arabası kullanan, Portakal Efendinin mezatlarında bir yemek takımına bir buçuk milyon lira ödeyen üyelerinize veriniz. Siz ancak üyelerinize öğüt verebilirsiniz. Siz kim oluyorsunuz da alay edercesine, öğüt verir edayla, halkın onuruyla oynuyorsunuz? Bu hakkı nereden buluyorsunuz?

●●●

ABD Ortadoğu'ya asker göndermek için Japonya üslerinden yararlanacak

Tokyo (AJANSLAR)

"Orta-Doğu, Hint Okyanusu ve karışıklık içinde bulunan diğer bölgelere de Amerika Birleşik Devletlerinin askeri müdahalede bulunabilmesi için" Japonya'nın ülkedeki üslerinin Amerikalılarca kullanımına izin vereceği Japon Dışişleri Bakanı Saburo Okita tarafından açıklandı.

Bu açıklama üzerine parlamentoda hükümet ile muhalefet arasında anlaşmazlık çıktı. ABD Japonya güvenlik anlaşması gereğince, ABD askeri birliklerinin sadece Japonya ve Kuzey Asya'ya savunma amacıyla müdahalede Japon üslerinden yararlanabileceğini söyleyen Komünist Partiye mensup milletvekilleri, diğer ülkelere müdahalede Amerikalıların bu üslerden yararlanamayacağını ileri sürdüler.

Dışişleri Bakanı, ise ABD'nin bütün bölgelere müdahalede de Japonya'daki üslerden yararlanabileceğini, ancak müdahaleden önce Japonya'ya danışması gerektiğini söyledi.

Öte yandan Senatör Edward Kennedy ABD'nin bir savaş isterisi içine sokulduğunu kaydederek, Basra Körfezinde ABD'nin tek yanlı askeri eyleme girişmesine şiddetle karşı olduğunu bildirdi. Kennedy ABD'nin Basra Körfezinde hayati çıkarları bulunduğunu, ancak Amerika'nın Orta Doğu'daki siyasetini çizerken müttefikleriyle birlikte hareket etmesi gerektiğini söyledi.

İhracatçılar

(Baştarafı 1. Sayfada)

liğini vurguladılar.

İhracatçılar Birliği Genel Sekreteri Mecit Ataklı, konuşmasında özetle bir ülkenin ekonomisinde ve kalkınmasında ihracat ve ithalatın ayrı ayrı önemleri olduğunu, ancak ithalatın yapılan ihracata göre gerçekleştirilebileceğini söyledi.

Dönem Başkanı Rüştü Akın da yaptığı açış konuşmasında, İhracatçıların genel sorunlarının, özetle, yabancı sermaye kanununun daha cazip hale getirilmesi, krediler konusunda işbirliğini kolaylaştıracak önlemlerin acilen alınması, enerji dağıtımında sanayi kuruluşlarına öncelik tanınması, ithal yolu ile sağlanan hammadde temininindeki güçlüklerin giderilmesi ve ithal transferlerine kolaylıklar getirilmesi, ihracat sigortasının gerçekleştirilmesi ve nakliyede karşılaşılan sorunların çözümlenmesi ile ortadan kalkabileceğini açıkladı.

Yaşam halka

(Baştarafı 1. Sayfada)

leri" için fakültede bir "İspiyon komisyonu" kurulduğnu bildiren Oturan, Çağ dışı ve üniversite özerkliğinin ayaklar altına alınması olarak nitelediği bu gişimleri kınadı.

İSTANBUL BAROSU YÖNETİM KURULU: "TÜM ZENGİNLİKLER BELLİ BİR SINIFIN EMRİNE VERİLEREK ANAYASA ÇİĞNENMİŞTİR

İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nun dün yayınladığı basın bülteninde alınan son ekonomik kararların işçilerin, köylülerin ve tüm emeğiyle geçinenlerin "insanlık onuruna yarışır" bir düzeyde yaşamaların olanak dışı kıldığı, Anayasa'nın 130. maddesi hiçe sayılarak ülkenin doğal servet ve kaynakları da dahil tüm zenginliklerinin belli bir sınıfın emrine verilmek istendiği belirtilerek, "Yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yöneltmek devletin ödevi iken her alan tekellere açılarak ülke ekonomisini yönetmek yetkisi yerli ve yabancı çıkargruplarına terk edimiştir." denildi.

Alınan ekonomik kararların önlemlerin halkın ekmeğini elinden almakla kalmadığı, kağıda yapılan % 400 lük zamla onun fikri besinine de göz dikildiği belirtilerek, yürürlükte olduğu 19 yıl içinde hiç bir zaman uygulanmayan ücrette adalet sağlanması ilkesi bir yarıa emeği ile geçinenlerin yaşama haklarının da fiilen işlemez hale getirildiği söylendi.

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI

Öte yandan Kimya Mühendisleri Odası Başkanı Murat Gümrükcüoğlu son devalüasyon ve zam kararlarını eleştirdi. Bu kararların emperyalizm ve yerli ortaklarının direktifleriyle alındığını belirten Gümrükçüoğlu, KİT'lerin zaman içinde özel sektöre devrinin amaçlandığını ve zamlara karşı çıkan emekçi halkın baskı yasaları ile susturulmaya çalışılacağını söyledi.

İspanya'da polisle ETA gerillaları çarpıştı 7 kişi öldü

BİLBAO (AJANSLAR)

İspanya'nın Bilbao bölgesinde bir grup ETA (Bask bölgesinin özerkliği için savaşan) gerillasının yaptığı baskın sonucu altı İspanyol polisi öldü.

İspanya'nın Kuzey bölgesindeki Leiuito kasabasına bazı silahların denemesini yapmak için giden denenecek araçları taşıyan polis konvoyunun patlama sonucu durmak zorunda kaldığı ve arabadan inen polislere ateş açıldığı bildirildi. Bu arada gerillalar konvoyda bulunan çok sayıda el bombasını aldılar.

Bu konuda bir açıklama yapan İspanyol yetkilileri baskını düzenleyenlerin BASK bölgesinin özerkliği için mücadele eden ETA gerillaları olduğunu sandıklarını söylediler.

Olay sırasında yaralı olarak yakalanan bir ETA gerillasının da sonradan öldüğü bildirildi.

Olaydan hemen sonra başbakan Adolfo Suarez, Bilbao bölgesine gitti.

Daha sonra hükümet BASK bölgesinde "tedhişçiliğe karşı" mücadele etmek için olağanüstü durum ilan etti. Resmi kaynaklar, bu bölgede operasyonların ortak bir elden yürütüleceğini, bu yetkinin de Ordu'nun önemli subaylarından biri olan General Santamarich'e verildiğini bildirdiler. Aynı kaynaklar, bölgede ilan edilen olağanüstü durumun, bir sıkıyönetim değil, olayları engelleyecek bir planın parçası olduğunu ileri sürdüler.

Güney Amerika

(Baştarafı 1. Sayfada)

dışında, had safhada yoksulluk devam ediyor.

Başkentteki diplomatik çevreler bu duruma ABD'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalım aşmak için "Bunalım ihraç etme" politikası uygulaması neden olduğunu belirttiler. Diplomatik çevreler, ABD'nin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün zayıfladığını ifade ederek, dünya toplam ticaretindeki ABD'nin payının 1960'da % 18 iken 1971 de %14'e düştüğünü, bu oranın 1977 yılında %12'ye kadar gerilediğini belirttiler. Aynı çevreler gerileyen ihracat karşısında sürekli artmakta olan ithalatın ABD'yi 1970 basında dış ticaret dengesi açık verir duruma getirdiğini ve ekonomik çöküntünün son yıllarda artan oranda varlığını devam ettirdiğini savundu.

LATİN AMERİKADA ABD EGEMENLİĞİ SARSILIYOR

Öte yandan ABD'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalımı, kendine bağımlı ülkelere "ihraç" etmesi ve bu amaçla askeri diktatörlükler oluşturma politikasının artık geçersiz kaldığı öne sürüldü. Çeşitli diplomatik kaynaklar, özellikle Orta Amerika ülkelerinde gelişen halk muhalefetinin silahlı ayaklanmaya dönüştüğünü böylece Cüba'da başlayan hareketin uzun bir aradan sonra Nikaragua'da somutlaştığını belirttiler. Orta Amerika ülkelerinde gelişen halk hareketlerinin farklı düzeylerde olduğunu vurgulayan aynı çevreler Güney Amerika'da da askeri diktatörlüklerin özgürlükleri askıya alan ve halka kan kusturan siyasetlerinin artık "sürdürülemeyecek" duruma geldiğini ifade ettiler.

Bu arada başkan Carter'in yaklaşan seçimlerin de etkisiyle daha sert ve "Saldırgan" bir politika öneren Başkanlık Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski yaklaştığı ve "yumuşama"yanlısı politika öneren Dışişleri Bakanı C. Vance'yi ikinci plana ittiği ileri sürüldü. Başkan Carter'in Güney Amerika'daki kalay, bakır gibi önemli madenleri işleten Amerikan tekellerini korumak amacıyla bu ülkelerde sürdürülen askeri diktatörlüklere daha çok askeri yardım politikası izleyeceği görüşünü savunan çeşitli çevreler, "bırakın yapsınlar bırakın geçsinler, bırakın ezzinler" "felsefesinin bu ülkelere baskı, zulum, ortadan kaldırılan özgürlükler ve iflas getirdiğini bildirdiler.

Zamlara, baskılara

(Baştarafı 1. Sayfada)

kiye çapında genel grev yapılacaktır" denildi.

Açıklamada, bölgesel çaplı grevlere gidileceği, işkolları ve işyeri düzeyinde dayanışma ve sempati grevleri ile Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde kitlesel miting ve yürüyüşler düzenleneceği bildirildi.

İşçi kıyımlarına karşı antidemokratik uygulamalara karşı daha etkin mücadele verilebilmesi için ortak davranış eylem komitelerinin oluşturulacağı belirtilen açıklamada,, "Türkiye'deki antidemokratik uygulamalara baskılara bölgemizdeki iç savaş tehlikesine karşı bu konuları kapsayan uluslararası bir sendikal konferans yapılacaktır. Örgütlenme, toplu basın yayın çalışmalarında DİSK düzeyinde merkezi bir yapı sağlanarak, geniş kitleleri kapsayan toplu sözleşme görüşmelerini sürdüren sendikalarımızın DİSK'in yönlendirilmesi için ortak davranması gerektiğinde birlikte greve gidilmesi sağlanacaktır denildi.

1 Mayıs'ın özüne uygun kitlesel biçimde kutlanacağı bildirilen açıklamada daha sonra şöyle denildi.

"Türkiye hızla Güney Amerika'daki askeri diktatörlüğe benzer bir yapıya götürülmektedir. Buna karşı da fiilen mücadele verilecektir. Parlamentoda ve ülkeyi kiraya veren anlaşmalara karşı olan askeri yurtsever parlamenterlik görevine getirilen parlamenterlerin bu tavırlarını tutarlı buluyor ve demokrasi mücadelemizin bir parçası sayıyoruz. Öteden beri faşist saldırı ve cinayetlere karşı TÜRK–İŞ'e yaptığımız ortak tavır alma önerimiz son zamlar, hayat pahalılığı ve baskı yasalarının sendikalara dağıttığı vazgeçilmez görevler çerçevesinde daha sıcak biçimde geçerliliğini korumaktadır.'Genel greve ne zaman gidileceği konusunda DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar," Her zaman genel greve gidebiliriz. Biz hazırız" dedi.

TEPKİLER SÜRÜYOR

Son zamlara halkın tepkisi devam ederken, dün yurdun bir çok yerinde binlerce işçinin de işten atmaları giderek artan baskı uygulamalarını protesto için direnişe geçtiği bildiriliyor.

Vapur ücretlerinin büyük ölçüde artması üzerine yolcular önceki gün çeşitli protestolarda bulunmuşlardı. Protestolar gece iş dönüşü saatlerinde de sürdü. Sirkeci Adalar Vapur İskelesinde önceki gece yolcular vapura bir süre binmediler. Bu arada hayat pahalılığını protesto eden sloganlar atıldı. Olayın giderek büyümesi üzerine güvenlik kuvvetleri duruma müdahale ettiler. İskelede bulunan tüm yolcular yere yatırılarak arandı. Arama sırasında herhangi birşey bulunmamasına karşın 20-25 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

HALK NE DİYOR

Bu arada ulaşım araçlarına yapılan zamları vapur ve trenlerde bilet almayarak kınayan halk "gelen zamlar çarşıda pazarda yolda yani anlayacağınız heryerde bizim sırtımıza biniyor, biz az gelirli insanların sırtına" dedi.

Tren istasyonunda konuştuğumuz emekli memur Tevfik Atatekin, "Kızım 6 bin lira maaş alıyor 3 bin lirasını yol parası veriyor. Bu ne biçim adalet. Ben Çamlıca'dan İstanbul'a 60 lira vererek inebiliyorum" dedi. Yine 3 aylık emekli maaşıyla geçinmek zorunda olduğunu belirten yaşlı bir teyze, "Binebildiğimiz tek taşıttan ne istediler. Bu zamlar çok kötü. Hadi et yemeden yaşıyoruz. Ama bir yerden bir yere giderken ne yapacağız. Çekmece'den Eminönüne de yürünmez ki. Yazın evladım. Bunları yazın. Bizi sefil ediyorlar."

ZAMLARLA İLGİLİ GÖSTERİLER

İstanbul İstinye'de bir grup zamları ve hayat pahalılığını protesto eden gösteri yaptı. "IMF emreder, Demirel zam yapar", "Zamlara hayır", "Zam zulüm işkence, İşte faşizm" sloganlarının atıldığı gösteride daha sonra Yapı ve Kredi Bankasına zamları kınayan bir pankart asıldı.

Maltepe Kartal arasındaki otoyolda gösteri yapan bir grup yarım saat süreyle yolu trafiğe kapattı. Gösteri sırasında zamları kınayan bildiriler dağıtıldı ve "Faşizme ölüm halka hürriyet", "Zamlar geri alınsın" sloganları atıldı. Olay sırasında zamlarla ilgili bir de pankart asıldığı bildirildi.

Ankara'da İncirli semtinde 300 kişilik bir grup zamları sürgünleri, TARİŞ olaylarını ve ABD ile yapılan İkili Anlaşmaları protesto etti. Gösteri sırasında "Zamlara hayır", "Zama zulme karşı devrim" sloganlarının atıldığı ve çevreye "Zamlar Emekçi Halkımıza Zülümdür" ve "Zamlara Hayır" yazılı iki pankart asıldığı bildirildi.

Maltepe semtinde de gece meşalelerle yürüyüş yapan 500 kişilik bir topluluk hükümeti ve son yapılan zamları protesto eden sloganlar söylediler. Gençlik caddesinden Akdeniz caddesine topluca yürüyen göstericilerin yol boyunca "IMF emreder, MC zam yapar", "Zamlara Hayır" "Kahrolsun ABD Emperyalizmi", "TARİŞ faşistlere Mezar Olacak" ve "Tek Yol Devrim" gibi sloganlar söylediği gösterinin Anıt Kabrin önünde son bulduğu bildirildi.

Zamlarla ilgili yapılan bu gösterilere halkın da katıldığı zamlar protesto eden sloganlar söylediği görüldü.

DİRENİŞTEKİ FABRİKALAR

İşverenlerin yoğunlaştırdıkları işten çıkarmalar vebaskılara karşı yurdun çeşitli yerlerinde fabrika ve işyerlerinde sürdürülen direnişlerin artarak sürdüğü bildiriliyor.

İstanbul'da TEKEL Fabrikalarındaki direniş sürerken TEKEL işçilerini desteklemek amacıyla yurdun çeşitli yerlerindeki TEKEL çalışanları yer yer protestolarda bulunarak direnişi destekliyorlar.

MENSUCAT SANTRALDA DİRENİŞ BAŞLADI

5500 işçinin çalıştığı Mensucat Santral Fabrikasında, önceki gün 90 işçinin, dün de 60 işçinin iş akitlerinin feshedilmesi üzerine çeşitli vardiyalarda direniş başladı.

Fabrikada yetkili durumda olan TÜRK–İŞ'e bağlı Teksif Sendikasının Zeytinburnu Şubesi Yönetim Kurulu, kendi şubelerine bağlı olan Mensucat Santral işçilerinin direniş yapmasına karşı oldukları için istifa ettiler. Kendileriyle görüştüğümüz şube yetkilileri, direnişin sona ermesi için çaba göstereceklerini belirttiler.

4000 İŞÇİNİN ANTBİRLİKTE 8 ÜNİTEDE BAŞLATTIĞI DİRENİŞ SÜRÜYOR

Kısa adı Antbirlik olan Antalya Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri birliği Genel Müdürlük binası ile birliğe bağlı 8 işyerinde önceki gün başlatılan direniş sürdürülmektedir. Direnişe Antbirlik işyerlerinde çalışan 4000 işçinin katıldığı bildirilmektedir.

Direnişçi işçiler işverenden cinayetlere son verilmesini, toplusözleşmenin aynen uygulanmasını, iş akdi feshedilen işçilerin yeniden işe alınmalarını ve Genel Müdürlüğe alınan militanların işten çıkarılmalarını, bu konuda Sosyal–İş Sendikası aracılığıyla kendilerine garanti verilmesini istedi.

Ülker'de çalışan işçileri yasa dışı lokavta karşı direnişleri sürerken işçilerle dayanışma amacıyla Tepebaşı Gazinosunda dün gece bir toplantı düzenlendiği de bildirildi.

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasının Bursa bölgesinde 33 bin işçinin çalıştığı 77 fabrikada grev kararı aldığı bildirildi.

Ecevit Sosyalist

(Baştarafı 1. Sayfada)

kanlık edecek. Toplantıda, son yıllarda dünyayı sarsan enerji krizi, bozulan Doğu-Batı ilişkileri, silahsızlanma konusu üzerinde partiler görüş alışverişinde bulunacak. Bu konuyla ilgili bir demeç veren Willy Brandt kendileri için en önemli sorunun Sovyetlere ve ABD'ye aralarındaki ilişkilerin bozulmasının ne kadar kötü sonuçlar vereceğini anlatmak olduğunu söyledi.

YİTİK

Nüfus cüzdanımı ve Yay–Kur ilan yayın şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Kemal ERBAKAN

Demokrat 416

YİTİK

ADMMA şebekemi kaybettim. Geçersizdir.

Hayri KILIÇ

Demokrat 418

Hüseyin AÇIKGENÇ
(1957 ....)

4.2.1979 tarihinde Gerede'de faşistlerce katledildi.

Ala Rızgari saflarındaki mücadelesi mücadelemize ışık olacaktır.

DEVRİMCİ
ARKADAŞLARI

Demokrat 415

İBRAHİM BOZKURT
(1958 ....)

İki yıl önce katledilen arkadaşımız DEVRİMCİ YOL'umuza ışık tutuyor.

KARAMANLI
DEVRİMCİ
ARKADAŞLARI

Demokrat 414

MUSA ÖZNUR
(1957-....)

DEVRİMCİ SOL'UN FAŞİZME KARŞI MÜCADELESİNDE YİTİRDİK.

UNUTULMAYACAK

İDGSA
Devrimci
Öğrencileri

Demokrat 424

İHSAN
HACIMURATOĞLU
(1957 ....)

Faşizme karşı mücadelesi sırasında 13.1.1979 günü kurulan pusuda yaralandı. 29.1.1979 günü yitirdik. Mücadelesi halkımızın Devrimci Yol'una ışık tutacak.

Trabzon Yenicuma,
Erdoğdu, Pazarkapı
Mahallesi Devrimcileri
DAZ–DER

Demokrat 420

MUSA ÖZNUR
(1957-....)

DEVRİMCİ SOL'UN FAŞİZME KARŞI MÜCADELESİNDE YİTİRDİK

UNUTULMAYACAK

TGSYO
Devrimci
Öğrencileri

Demokrat 423

BİR MÜCADELE ALANI OLARAK KÜLTÜR
M.Aydın

TAVIR

Hükümetler ve kültür politikası
TAVIR

Bulgar halkının övüncü N.Y. Vaptsarov
M.Mert

Gençlik birliklerinin görevleri
V.I.Lenin

ÇIKIYOR

yıl 1
sayı 1

(Demokrat: 427)

NE ALIRSAN 12,5

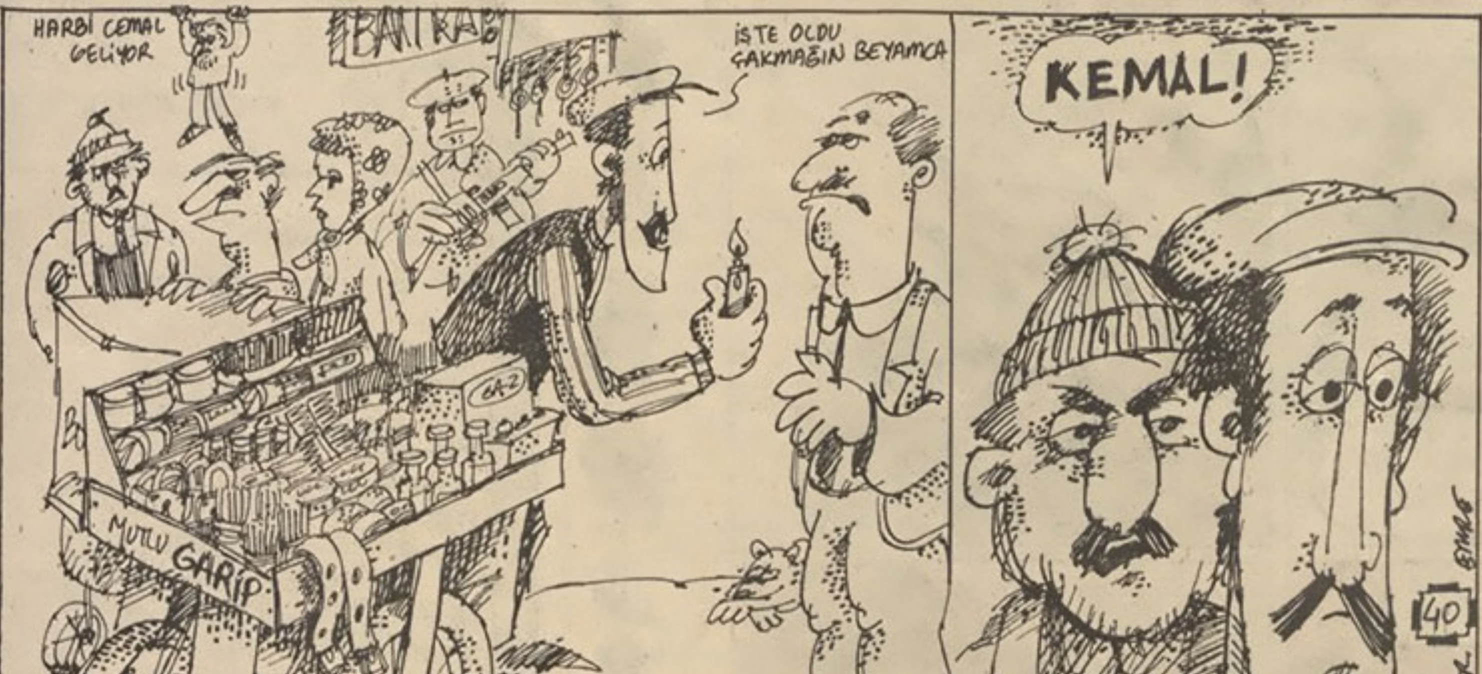

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu–İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3282/40

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör
Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü
Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi
Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI

YURTİÇİ ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.–
6 aylık 1800.–
1 yıllık 3600.–

YURTDIŞI ABONE BEDELLERİ
3 aylık 2250.– 50 DM.
6 aylık 4500.– 110 DM.
1 yıllık 9000.– 220 DM.

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt. cm)	400.–TL
Devam sayfaları (süt-cm)	450.–TL
İlan sayfaları (süt-cm)	320.–TL
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700.–TL
Yayın ilanları...	400.–TL
Küçük ilanlar (kelimesi)	10.–TL

İLAN REKLAM BÜROSU
Cumhuriyet Cad. No: 87/5
Elmadağ-İSTANBUL Telefon: 40 15 89

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay-Ankara Telefon: 17 01 41
İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75
Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 58 Telefon: 10165

YAĞ NİÇİN BULUNAMIYOR ?

ARAŞTIRMA İNCELEME SERVİSİ –3–

Ülkemizde margarin üretimi bir avuç yerli yabancı tekelin elindedir

● Yağ hammaddeleri, yani yağlı tohum üretimindeki açık 1973 yılında ortaya çıkmış, bu andan günümüze değin 6 yıl geçmiş bu sürede 7 hükümet işbaşına gelmiş ve fakat sorun hala çözülememiştir.

HAMMADDE AÇIGININ YAG ÜRETİMİNE YANSIMASI

TARIMIN ülkemiz ekonomisinde sanayiye eş düzeyde hatta dışsatım olanakları incelendiğinde sanayiye göre önde gelen bir yeri vardır. Bir başka deyişle, Türkiye'de halkımızın tüm besin gereksinimini karşılayacak ölçüde bir tarım potansiyelinin varlığı yadsınamaz. Bu noktaya, ülkemizin tarımsal potansiyel yeterliliğini belirtmek için değindikten sonra tekrar konumuza dönelim.

Herhangi bir üründe bir veya iki yıl için çeşitli nedenlerden dolayı üretim açığının veya üretim gerilemesinin olması çok doğaldır. Böyle bir durum ortaya çıkarsa, yetkililer önlemlerini alıp, üretimi gerileyen ürünün üretimini tekrar özendirirler ve sorun böylece çözülür. Doğal olmayan şey, halkın her türlü besin gereksinimini karşılayacak tarımsal potansiyele sahip bir ülkede, yani Türkiye'de, bu sorunun 8–10 yıldır çözülememiş olmasıdır.

Yağ hammaddeleri, yani yağlı tohum üretimindeki açık 1973 yılında ortaya çıkmış, bu andan itibaren günümüze değin 6 yıl geçmiş, bu sürede 7 hükümet işbaşına gelmiş ve fakat sorun hâlâ çözülememiştir. Halkımız hâlâ bir paket yağ alabilmek için günlerini kuyruklarda geçirmektedir.

Sorunun hammadde açığını kapatma yönündeki çözümü, ancak ve ancak üretimin artırılması ile mümkündür. Bunun anlamı, üreticinin ayçiçeği (veya başka bir yağlı tohum bitkisi) üretimine özendirilmesi gerektiğidir. Fakat uygulamada böyle olmamıştır.

Yağ hammaddesinde bir açık meydana geldiğinde, zamanın hükümetinin ilk yaptığı iş, yağlı tohum, ham yağ ve hatta mamul margarin dış alımını serbest bırakmak olmuştur. Dışalımın serbest bırakılması, yerli ürünün tüketimini engelleyici bir rol oynamıştır. Örneğin 1976 yılında ayçiçeği ürünü taban fiyat üzerinden dahi alıcı bulamamıştır.

Görülmektedir ki, bitkisel yağ hammaddeleri üretiminde bir açığın ortaya çıkmasının sorumlusu, siyasal iktidarlar ve onların izlediği politikalardır.

İkinci MC döneminde hükümet tarafından gündeme getirilen bir diğer uygulama da sorunun çözümünü olumsuz yönde etkilemiştir. Yurt dışından alınan ham yağların yerli ürünün kullanımını engellemesi karşısında hükümet, yerli ürün ham yağların sanayicilere devri sırasında kilo başına 5 TL.lik subvansiyon uygulanmıştır. Bu, yerli ürünün olması gerekenden 5 TL. daha düşük bir fiyatla satılması demektir. Üreticinin ürettiği her kilo üründe alması gereken 5 TL. nin başkalarının, sanayicilerin cebine girmesi demektir. Ve hatta üreticiyi, ayçiçeği vb. yağlı tohumların üretmemeye zorlamaktadır.

MAMUL YAĞ ÜRETİMİNDE BİR DAR BOĞAZ VARMIDIR?

Mamul yağ üretiminde herhangi bir darboğazın olmaması işletme olanakları açısından var olan tesislerin kapasiteleriyle ilgilidir.

Türkiyede çiğit işleyen fabrikaların 1976 yılı itibariyle toplam kapasitesi 1.405.500 ton/yıl dır. Toplam çiğit üretimi son yıllarda, 750 bin ile 950 bin ton/yıl arasında değişmektedir. Bu anlamda, üretim ancak kurulu kapasitenin %50–60'ını karşılayabilmektedir.

Kaldıki, son yıllardaki ek işletmelerle kurulu kapasitenin 1.500.00 tonu aştığını da rahatlıkla söyleyebiliriz. Çiğitteki ortalama yağ oranı %14–15 olarak kabul edildiğinde, 1976 yılı itibariyle mevcut kurulu kapasitenin 200 bin ton pamukyağı üretimini gerçekleştirebileceğini söyleyebiliriz.

Benzeri bir durum ayçiçeği işleme tesisleri içinde geçerlidir. Ülkedeki kurulu işletmelerin toplam kapasitesi 1976 yılı itibariyle 1.883.000 ton/yıldır. Ayçiçeği üretiminin en fazla 560 bin ton/yıl'a ulaştığı dikkate alınırsa, toplam işletmelerin yaklaşık %25–30 kapasite de çalıştığı görülmektedir. Kurulu kapasitenin ayçiçeği yağı üretimi olarak yaklaşık 800 bin tonluk bir üretimi gerçekleştirebileceği kolaylıkla hesaplanabilir.

Ek olarak 1978 yılında 50 bin ton/yıl kapasiteli Aynur yağ fabrikasının devreye girmiş olması dikkate alınırsa, 1979 yılı başı itibariyle margarin sanayii kurulu kapasitesi yaklaşık 380 bin ton/yıl dır.

(ÇİZELGE–9)

MARGARİN TÜKETİM TAHMİNLERİ

Yıllar	Margarin Tüketimi (Ton)
1975	183.000
1976	191.000
1977	199.800
1978	208.800
1979	218.100
1980	
1980.	228.200

Kaynak: DPT Bitkisel Yaglar Özel İhtisas Komisyon raporu.

Çizelge 8 ve 9 incelendiğinde, margarin sanayiinde kapasite fazlası olduğu görülmektedir. Kurulu kapasitenin tam verimle çalıştırılması halinde en az 10–15 yıl yeni tesise gerek olmadığı açıktır.

Görüldüğü gibi hammadde işleme ve mamul yağ üretme tesislerinde kurulu kapasitenin tüketimi karşılayamaması gibi bir sorun yoktur.

Sorun var olan kapasitenin atıl kalmasıdır. Öte yandan, atıl kapasite nedeniyle, birim maliyetlerinin yükselmesi de ayrı bir sorundur. Sanayiciler buradan hareketle kar yapamadıklarını söylemektedirler. Fakat bu durumdan sorumlu kimdir? Asıl sıkıntıyı çeken, düşük kapasiteden dolayı ortaya çıkan yüksek birim maliyetini cebinden ödeyen halkmı, yoksa, tatlı karlar uğruna bir yatırım anarşisi içine giren özel sektör ve bu girişimleri kendi yaptıkları planları bile hiçe sayarak teşvik eden siyasal iktidarlar mı?

(ÇİZELGE–; 8)

MARGARİN ÜRETEN FİRMALAR VE KAPASİTELERİ

Firma Adı	Üretilen Markalar	Kapasite Ton/Yıl	1976	Üretim (ton) 1977	1978
Unilever-İş Tic.ve.San. Ltd.Şti.(İST)	Vita, Sana, Sanella Rama, Alba, Biskin Asta, Stella	120.000	114.000	98.000	90.000
Marsa Toroslar Margarin San. T.A.Ş.(Adana)	Evet, Sabah	60.000	40.000	50.000	60.000
Tariş Nebati Yağ Kombinaları (İzmir)	Tarın, Tama	50.000	40.000	40.000	35.000
Turyağ T.Yağ ve Mamulatı A.Ş. (İzmir)	Ufa, Turyağ	35.000	25.000	25.000	20.000
Paksoy Tic.ve San. A.Ş. (Adana)	Doya, Neba	25.000	—	5.000	10.000
Trakya San.ve Tic.A.Ş. (İst)	Neva, Puf	20.000	15.000	2.500	15.000
Karataş Yağ San.ve Tic.A.Ş. (Adana)	Asya	12.000	—	4.000	5.000
Çukobirlik (Adana)	Hayat	10.000	—	5.000	5.000
TOPLAM		332.000	234.000	229.000	240.000

CHP HÜKÜMETİ'NİN ALDIĞI ÖNLEMLER

CHP ağırlıklı Hükümet hammadde sorununu çözmek ve giderek yağ darlığının önüne geçebilmek için, pancar ekim alanlarında değişim yöntemi ile yağlı tohum ekilmesi için Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ne yetki vermiştir. IV. Beş yıllık kalkınma planı 1979 icra planında konu ile ilgili olarak şöyle denilmektedir: "Finansman gereği bütçeden karşılanmak üzere T. Şeker Fab.. A.Ş. Pancar ekim disiplini içinde yonca, korunga fiğ vb. yem nebatları ile ayçiçeği, kolza vb yağlı tohum üretimini münavebeye sokacak ürün alımı, depolanması, işlenmesi ve pazarlanmasını sağlıyacak ve organize edecektir."

(IV. BYKP 1979 icra planı, madde 377)

Böyle bir uygulama görünüşe bakılırsa sorunun gerçekçi bir çözümü olmasa da, geçmişe göre ileri bir adım sayılabilirdi. Fakat bu uygulamayla birlikte, üretici ve tüketici bugünlerde boyutları büyük bir sorunun içine adeta itilmiştir. Bu uygulama, kolza adı verilen bir yağlı tohumun ekimini arttırmış sorun da bu noktada çıkmıştır.

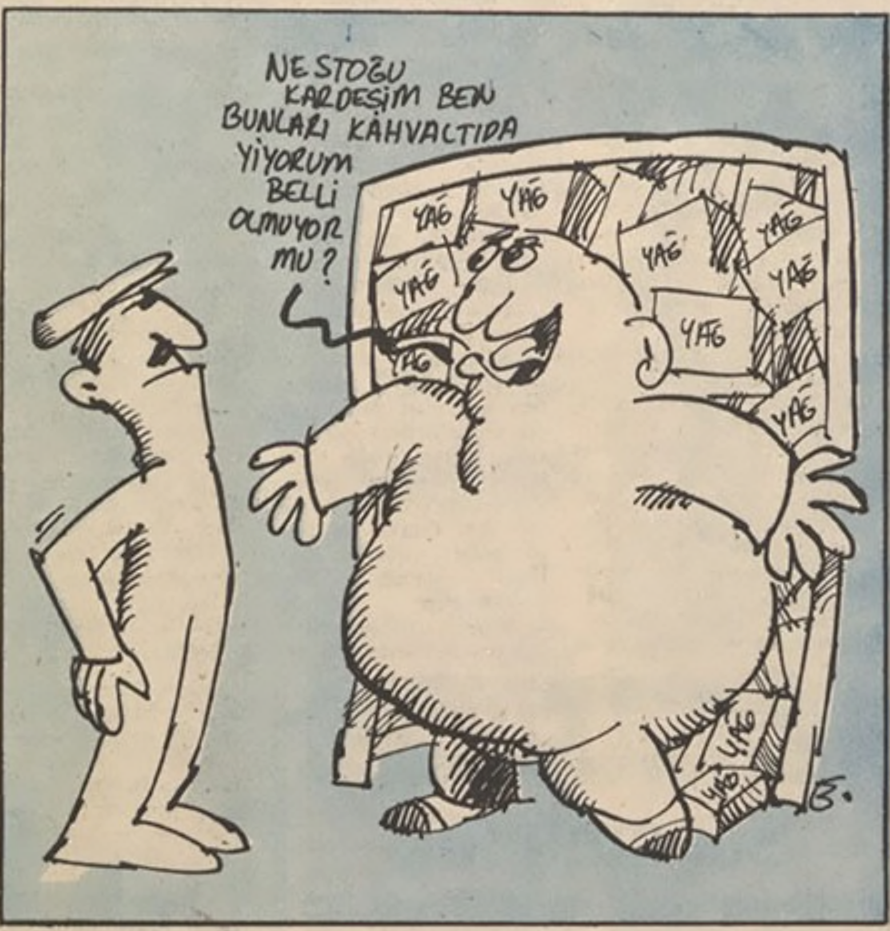
NE STOĞU KARDEŞİM BEN BUNLARI KAHVALTIDA YİYORUM BELLİ OLMUYOR MU?
YAĞ
B.

KOLZA SORUNU

Türkiye'de Kolza üretimi, 1978 yılına kadar toplam tohum üretiminde önemli bir paya sahip değildir. Fakat son yıllarda, izlenen yanlış politikalar sonucu ayçiçeği ekiminden önemli ölçülerde vazgeçen üretici, üretiminin kolay, üretim maliyetinin düşük verimin diğer yağlı tohumlara göre yüksek olması ve yağlı tohum üretiminde ölü mevsim olan Mayıs–Haziran aylarında yetişmesi gibi nedenlerle Kolza üretimine hızla gelişen bir ilgi göstermiştir.

Üretimin artması, birçok hayati sorunu da beraberinde getirmiştir.

Kolza yağında, bir yağ asidi olan erusik asit bulunmaktadır. Erusik asit, kalp hastalıklarını arttırıcı bir maddedir Bir kültür bitkisi olan Kolza, ıslah edilmemiş tohumlardan üretildiğinde, erusik asit oranı %40–50'yi bulmaktadır. Islah ile bu oran %2–5'e düşürülebilmektedir.

Dunya Sağlık Kuruluşları, erusik asitin besinde kullanılan yağlarda 1982 yılına kadar %10'u, 1982 den sonra %5'i geçmemesini önermişlerdir.

İşte bu yıl, ülkemizde üretilen 30 bin ton kolza yağı, ıslah edilmemiş tohumlardan üretildiği için yüksek erusik asit oranlıdır. Çeşitli yerlerde yapılan analizlerde, %36.1 den düşük asitli Kolza'ya rastlanılmamıştır. İlgililerin ve uzmanların çeşitli defalar yaptığı uyarılar dikkate alınmamış, sonuçta bu yıl üretilen kolzanın, besin sanayiinde kullanılması yasaklanmıştır. Fakat bu yasaklama kararı, pratikte hiç bir işlerlik kazanmadığı gibi, sorunu çözücü bir işleve de sahip olamamıştır.

Yasaklanmış olmasına rağmen, üretilen tüm Kolza, rafinatör firmalar tarafından, hükümetçe belirlenen 10 TL/kg.lık fiyatının çok üstündeki fiyatlarla satın alınmış, diğer yağlara, özellikle ayçiçeği yağına karıştırılarak piyasaya sürülmüş ve tüketilmiştir. Kolza çok verimli bir bitkidir. Özellikle ıslah edilmemiş türlerinde verim daha yüksektir. Bu nedenle kontrol altına alınmadığı takdirde üretici önümüzdeki yıl kolzayı yine, hem de daha geniş alanlara ekecektir. Bu yıl üretilen 30 bin ton kolza yağı diğer bitkisel yağlarla karıştırılınca, insan sağlığını tehdit edici bir durum meydana gelmiştir. Fakat üretimin hem kolay, hem de daha karlı olması nedeniyle önümüzdeki yıl üretimin 100–150 bin tona kolaylıkla ulaşacağını varsayarsak, ki büyük bir olasılıktır, ortaya ciddi bir sorun çıkacaktır.

Öte yandan, Kolza üretiminden vazgeçilmesi de akılcı bir çözüm değildir. Çünkü Kolza, üretim kolaylığı ve yüksek verimi nedeniyle, yağlı tohum açığı sorununu çözebilecek nitelikte bir bitkidir. Bu nedenle, kolza sorununun tek doğru çözümü, yetiştirilebilirse hızla ıslah edilmiş tohum üretmek, buna zaman yetmezse, bu çalışmalar sürerken, birkaç milyon dolara malolacak, bir dış alımla, ıslah edilmiş kolza tohumu alıp, üreticilerin sadece bu tohumları kullanmasını etkin bir denetleme mekanizmasıyla sağlamaktır.

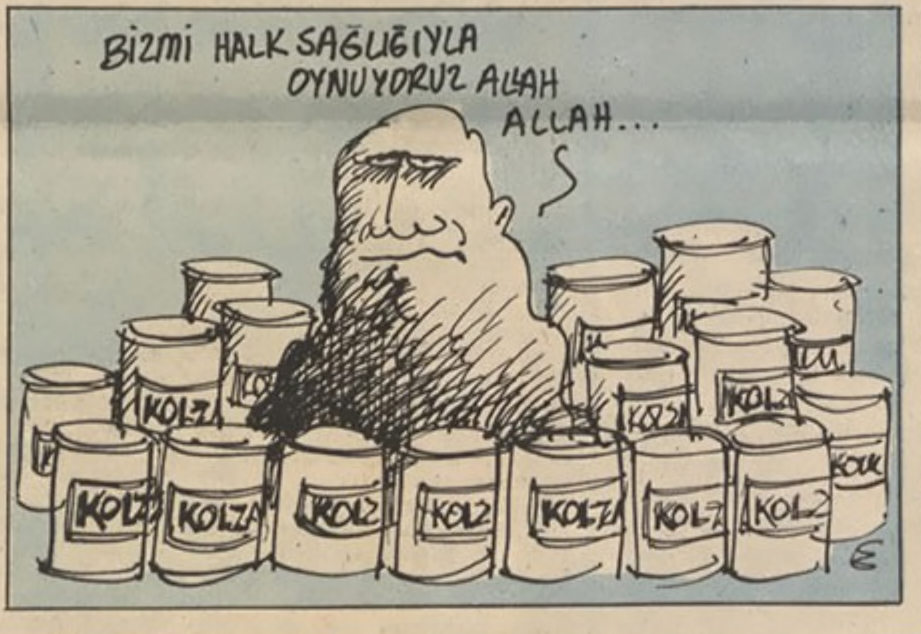
BİZMİ HALK SAĞLIĞIYLA OYNUYORUZ ALLAH ALLAH...
KOLZA

YARIN
SORUNUN HALKI
İLGİLENDİREN
YANI

ÇOCUK GAZETESİ

İHTİYAR ODUNCU

Bir gün ihtayar oduncu
Ormandan kestiği odunları
Eşşeğine yüklemiş
Çarşıya satmaya götürüyormuş
Odunlar oldukça uzun olduğu için
Gelip geçene çarpar
Endişesi içinde
Durmadan; "Deymesin beyler..."
Deymesin beylerrrr.." diye de
Bir yandan bağırıyormuş

İyi giysili bir adam
Aldırmaz yürürken ihtiyara
Takıp yırtmış giysilerini odunlara

Yırtılınca giysileri
Fena öfkelenmiş adam
Ve yapışmış ihtayar oduncunun
Yakasına, "Öde bakalım" demiş

Zavallı ihtiyar oduncuda
Para ne gezsin
Yalvarmış yakarmış
Ama ne söylediyse adama
Bir türlü anlatamamış.
Ve sonunda bakmışlar
Olacak gibi değil
Gitmişler bir yargıca

İhtyar oduncu ilk kez çıkıyormuş
Yargıç önüne
Ve yargıç "Anlat bakalım oduncu!..
Bu iş nasıl oldu" deyince
Korkudan dili tutulmuş ihtiyarın
Ne kadar uğraştıysa da
Sorulan sorulara
Bir tek sözcükle bile
Yanıt verememiş

Yargıç bu kez dönmüş
İyi giysili adama
"Niye getirdin be adam,
Bu dilsiz adamı buraya?'
Sen anlaşamadıysan
Ben nasıl anlaşacağım onunla?" demiş

Bunun üzerine iyi giysili adam
"Onun dilsizliği yalandan efendim"
demiş
Bir görseydiniz az önce
"Nasıl da bağırıyordu pazar yerinde
"Deymesin beyler,. deymesin beyler"
diye
Bu kez kızmış yargıç
İyi giysili adama
"Madem ki duydun be adam
Neden çekilmedin yolun kenarına"
demiş
Ve suçsuz oduncuyu
Serbest bırakmış

(Makedon Halk Masalı)

Kırmızı Çiçek

Nural BİRDEN

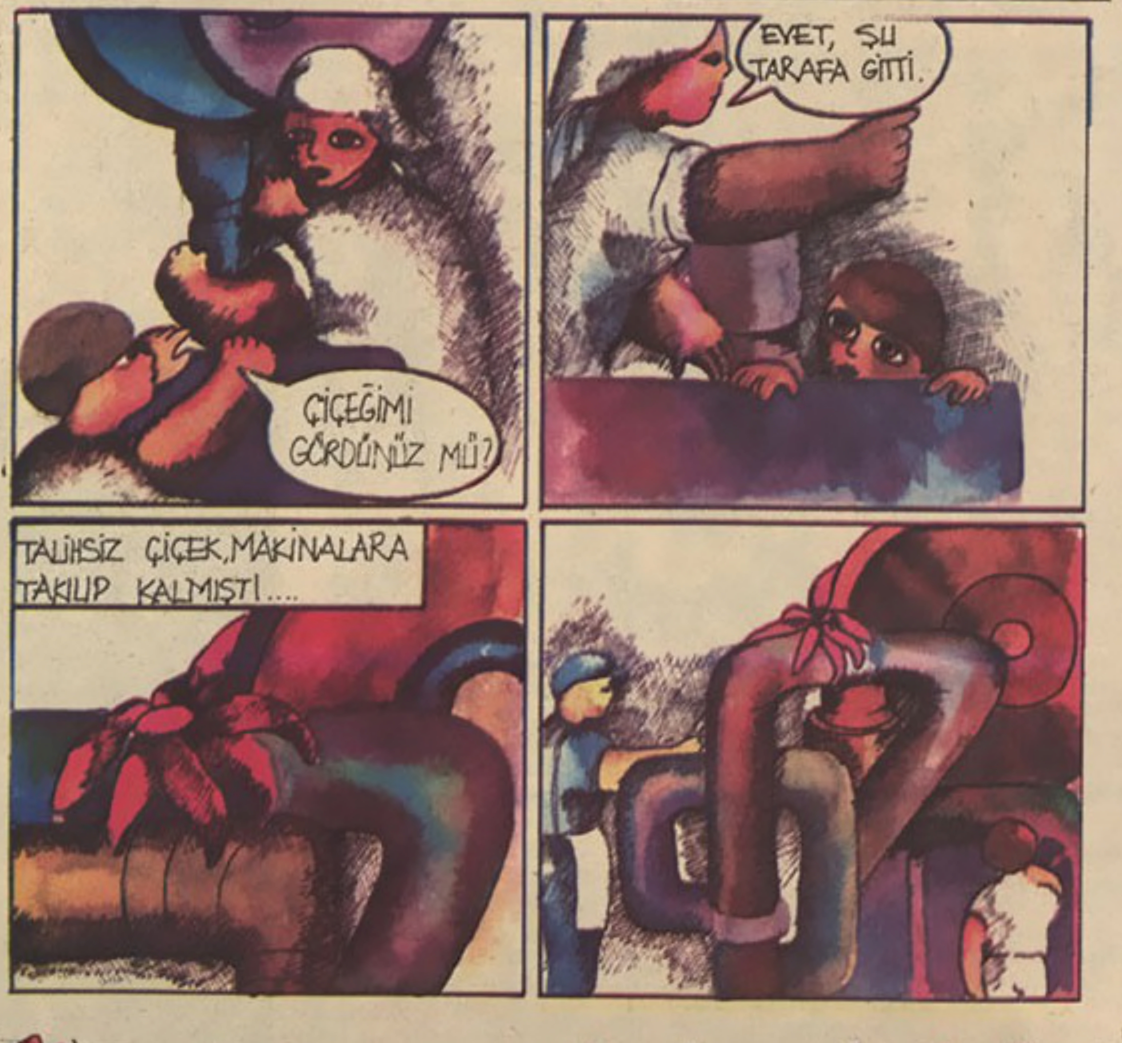
ÇİÇEĞİMİ GÖRDÜNÜZ MÜ?
EVET, ŞU TARAFA GİTTİ.
TALİHSİZ ÇİÇEK, MAKİNALARA TAKILIP KALMIŞTI....

TV'de BUGÜN

11.00	GÜNAYDIN
12.05	TATİL SİNEMASI "Mavi Portakallar"
13.35	DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU
14.05	YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
15.00	TATİL GÜNÜ
17.00	HABERLER
17.05	TATİL GÜNÜ
19.30	MORK MİNDİ
20.00	HABERLER
20.40	SHAKESPEARE
21.30	YARIŞ 80
22.30	SANAT DÜNYASI
22.55	HABERLER